

POLSKA AKADEMIA NAUK
BIBLIOTEKA GDANSKA

PLANY
GDAŃSKA, OLIWY
SOPOTU I GDYNI
W ZBIORACH KARTOGRAFICZNYCH
BIBLIOTEKI GDANSKIEJ
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

OSSOLINEUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
BIBLIOTEKA GDANSKA

**PLANY GDAŃSKA, OLIWY, SOPOTU I GDYNI
W ZBIORACH KARTOGRAFICZNYCH
BIBLIOTEKI GDAŃSKIEJ
POLSKIEJ AKADEMII NAUK**

PLANY GDAŃSKA, OLIWY,
SOPOTU I GDYNI
W ZBIORACH KARTOGRAFICZNYCH
BIBLIOTEKI GDAŃSKIEJ
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

opracowała

ZOFIA SZOPOWSKA

WROCLAW · WARSZAWA · KRAKOW · GDAŃSK · LODZ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK
1958

POLSKA AKADEMIA NAUK
BIBLIOTEKA GDAŃSKA

PLANY GDAŃSKA, OLIWY,
SOPOTU I GDYNI
W ZBIORACH KARTOGRAFICZNYCH
BIBLIOTEKI GDAŃSKIEJ
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

opracowała

ZOFIA SZOPOWSKA

WROCLAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK · ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK
1985

JAN FORKIEWICZ
Redaktor techniczny

JAN SZYNGWELSKI
Redaktor Wydawnictwa

© Copyright by Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo, Wrocław 1985

ISBN 83-04-02108-0

ZAKŁAD NARODOWY IM. OSSOLIŃSKICH — WYDAWNICTWO,
WROCŁAW 1985
ODDZIAŁ W GDAŃSKU
Nakład 1000 egz. Objętość: ark. wyd. 11,00, ark. druk. 10,00. Papier
drukowy III kl. 70 g B1. Oddano do składania w marcu 1985 r.
Podpisano do druku i druk ukończono w grudniu 1985 r.
Zakłady Graficzne w Gdańsku, ul. Trzy Lipy 3
Zam. 810, E-4 Cena zł 180,—

WSTĘP

Katalog niniejszy ujmuje znajdujący się w zbiorach Biblioteki Gdańskiej zbiór luźnych planów¹ Gdańska, Oliwy², Sopotu i Gdyni. Najstarsze z nich pochodzą z czasów Rzeczypospolitej szlacheckiej, najpóźniejsze — dokumentują stan z okresu II wojny światowej.

Na zbiór ten składają się poza oryginałami, przeróbkami, kopiami również rekonstrukcje i reprodukcje starych planów miast.

Zdecydowana większość planów dotyczy Gdańska jako całości lub jego fragmentów. Jest to całkowicie zrozumiałe nie tylko ze względu na znaczenie Gdańska jako ośrodka przemysłowo-portowego i centrum kulturalnego, ale także i historię rozwoju zasobów bibliotecznych.

HISTORIA ZBIORÓW

Początek istnienia Biblioteki Gdańskiej wiąże się z cennym i bogatym darem włoskiego humanisty i zwolennika reformacji Jana Bonifacia, markiza d'Orii, który w obawie przed inkwizycją opuścił swój kraj (Neapol), zabierając ze sobą wspaniałą księgozbiór o charakterze humanistycznym i protestanckim. Wędrując przez 35 lat (1556—1591) po wszystkich niemal krajach Europy (np. był on sześciokrotnie w Polsce, głównie na Litwie), nie rozstawał się ze swą biblioteką, wciąż ją uzupełniając nowymi cennymi zabytkami.

W roku 1591 statek wiozący Bonifacia i jego bibliotekę z Anglii do Polski uległ awarii pod samym Gdańskiem. Uratowano wprawdzie większość księgozbioru i jego właściciela, ale oślepli w czasie podróży i pozbawiony środków do życia Bonifacio w zamian za dożywotnie utrzymanie ofiarował Radzie Miasta swój księgozbiór, który w połączeniu z resztkami pofranciszkańskiej biblioteki i księgozbiorem gimnazjalnym stał się załączkiem Biblioteki Rady Miejskiej.

W roku 1596 dokonano otwarcia Biblioteki. W tym też roku powstał najstarszy inwentarz Biblioteki Miejskiej, *Index librorum*, który zachował się do dziś w zbiorach bibliotecznych. Założył go pierwszy bibliotekarz księżnicy gdańskiej — D. Asaricus. Księgozbiór d'Orii, jak dowiadujemy się z tego inwentarza, liczył 1043 dzieła w 1161 woluminach. Wśród wielu bardzo cennych pozycji były tam i dwa dzieła geograficzne: *Geographia* Ptolemeusza i *Cosmographia* Muenstera, należące dziś do najstarszych dzieł geograficznych Biblioteki.

¹ Wyjątek stanowi poz. 6.

² Oliwę włączono do miasta dopiero w 1926 roku, toteż wydzielono osobno w rozdziale IV samodzielne plany Oliwy sprzed 1926 roku.

Zbiory biblioteczne, w tym także kartograficzne, powiększyły się dzięki darowiznom i testamentarnym legatom patrycjusza gdańskich dumnych ze swej Biblioteki, zakupom pojedynczych książek i całych księgozbiorów — wreszcie dzięki tzw. egzemplarzom obowiązkowym dostarczonym przez drukarzy gdańskich.

Niestety, niewielka liczba map i planów ma zapisy proveniencyjne. Nie można więc odtworzyć dokładnie losów tych obiektów przed włączeniem ich do zbiorów bibliotecznych.

W wieku XIX do Biblioteki Miejskiej trafiały również materiały instytucji i organów wojskowych: Królewsko-Pruskiego Sztabu Generalnego, służby geograficznej armii napoleońskiej i rozmaitych urzędów, m.in. magistratu miasta Gdańska, Biura Królewskiego Nadzoru Budowy Portu w Nowym Porcie czy Królewskiej Dyrekcji Kolei.

W ciągu czterech wieków powstał zbiór atlasów i dzieł geograficznych, map i planów, liczący 6 tys. pozycji inwentarzowych (według stanu na dzień 31 XII 1984 roku). Zbiór map i planów pod względem tematycznym obejmuje głównie Gdańsk i jego okolice, Pomorze i basen Morza Bałtyckiego. Dużą część zbiorów stanowią XVIII-wieczne mapy krajów europejskich i innych części świata. Zespół zabytkowych atlasów i dzieł geograficznych należy do największych w kraju.

Przez długie lata te bogate i historycznie ukształtowane zbiory kartograficzne nie były wydzielone z ogólnych zasobów bibliotecznych. Dopiero w 1905 roku, po zbudowaniu nowego gmachu biblioteki i przeniesieniu tam księgozbioru z kościoła Św. Jakuba, nastąpiło wyodrębnienie zbiorów kartograficznych i graficznych w osobny dział. Pozwoliło to na sporządzenie katalogu tych zbiorów, który w 1913 roku opublikował długoletni pracownik biblioteki gdańskiej, późniejszy jej dyrektor, dr F. Schwarz, pt. *Danzig im Bilde. Verzeichnis der in der Danziger Stadtbibliothek vorhandenen bildlichen Darstellungen zur Geschichte und Topographie von Danzig und Umgegend (Karten, Ansichten, Grundrisse, historische Blaetter, Wappen, Portraits)*. Katalog Schwarza obejmuje poza planami Gdańska również plany Oliwy, Sopotu i jeden plan Gdyni.

Drugi katalog obejmujący m.in. plany Gdańska, niezależnie od miejsca ich przechowywania, to *Verzeichnis der ost- und westpreussischen Stadtplaene* (poz. od 100 do 343), opublikowany w 1929 roku przez E. Keysera.

PRZEGLĄD WAŻNIEJSZYCH PLANÓW

Plany odnoszące się chronologicznie do czasów najdawniejszych, a wymienione na początku katalogu, są jedynie znacznie późniejszymi rekonstrukcjami wyglądu miasta. Na szczególną uwagę zasługuje wykonana w roku 1931 rekonstrukcja zabudowy Gdańska z roku 1500 (poz. 3).

Najstarszy plan, wykonany metodą półperspektywiczną, a zamieszczony w albumie widoków architektonicznych Gdańska przez A. Dickmanna w roku 1617, ukazuje miasto jak gdyby z lotu ptaka (poz. 5). Przedstawia on miasto i jego najbliższą okolicę aż do ujścia Wisły Gdańskiej. Ten sam obszar obejmuje plan pochodzący z dzieła S. Pufendorfa *De rebus a Carolo Gustavo...*, wydanego w Norymberdze w 1729 roku (poz. 6)⁸. Opracowanie tego planu przypisuje się Jerzemu Strakowskiemu, gdańskiemu inżynierowi, budowniczemu fortyfikacji miejskich. Plan ukazuje pierścień fortyfikacji miejskich oraz twierdzę w Wisłoujściu. Strakowscy — Jerzy i Efraim — opracowali także dwa najstarsze plany okolic ujścia Wisły Gdańskiej (poz. 190, 191). W zbiorach kartograficznych Biblioteki znajdują się oryginalne płyty miedziorytowe tych planów.

Jeden z pierwszych dokładniejszych planów Gdańska wykonany został w 1687 roku przez P. Willera, budowniczego miejskiego, Holendra z pochodzenia (poz. 7). Plan ten ukazuje poza pierścieniem fortyfikacji wewnętrznych również ciąg fortyfikacji zewnętrznych od zachodniej strony miasta. Na planie naniesione są także: siatka ulic, 63 obiekty architektoniczne (oznaczone liczbami) i poszczególne dzielnice (oznaczone dużymi literami). Został on wydany w Amsterdamie u Janssonsa von Waesberge. Rozpowszechniony przede wszystkim przez zamieszczenie w wydaniu augsburskim z roku 1725 *Force d'Europe* G. Bodenhra jako plansza nr 46 pt. *Danzig* (poz. 9), stał się podstawą opracowania planu Gdańska z ok. 1740 roku przez M. Seuttera (poz. 10). Natomiast w rękopisie zachowały się wykonane przez Willera dwa plany Wisły Gdańskiej oraz plany obszaru położonego między Gdańskiem a Wrzeszczem, a także piękny oryginalny, ponad 2,5-metrowy plan Wisły Gdańskiej (poz. 180).

W 1696 roku w służbę miasta wstąpił francuski inżynier, mianowany pięć lat później kapitanem, J. Charpentier, podczas oblężenia — główny fortyfikator miasta. Jest on autorem bardzo ciekawego planu, przedstawiającego zmiany ujścia Wisły Gdańskiej w latach 1647—1724 (poz. 192).

Oblężenie Gdańska (w którym szukał schronienia król S. Leszczyński) przez wojska rosyjsko-saskie w 1734 roku wzbogaciło miasto o wiele nowych planów. Wynikło to z konieczności zorganizowania obrony miasta, a także przestrzennego przedstawienia działań taktycznych oblegających. O dużym zainteresowaniu Europy tymi wydarzeniami świadczą plany wydane w języku niemieckim, francuskim i włoskim. Objasnienia na tych planach dotyczą przede wszystkim działań wojennych. Na jednym z planów (poz. 80) zaznaczono miejsce, w którym król S. Leszczyński wymknął się z miasta w przebraniu wieśniaka. Szczególnie intere-

⁸ Pierwsze wydanie w 1696 roku.

sujące widokowo są dwa kolorowe plany pochodzące z oficyny Homanna w Norymberdze (poz. 81 i 89). Na ostatnim z nich znajduje się piękny widok Gdańska oglądany od strony wzgórz, ukazujący również fortyfikacje Biskupiej Górki i Grodziska.

W latach czterdziestych XVIII wieku J. Gellentini, oficer inżynierii i zarządca gdańskiej zbrojowni, narysował dwa bardzo dokładne plany nowo utworzonej przez rumowisko naniesione przez Wisłę wyspy Westerplatte (poz. 171, 172)⁴.

Pierwsze dokładniejsze plany, zachowane również w postaci rękopiśmiennej, oparte na pomiarach, wykonane zostały przez trzech anonimowych autorów. Dwa z nich przedstawiają miasto w skali 1 : 3000 (ok. 1740 roku — poz. 11 i ok. 1750 roku — poz. 12), trzeci zaś — miasto z najbliższą okolicą aż do Wisłoujścia w skali 1 : 4500 (ok. 1780 roku — poz. 16). Z dużym prawdopodobieństwem można przypuścić, że autorem ostatniego planu był J.E. Schmidt, o którym później będzie mowa.

Godnym uwagi ze względów historycznych jest rękopiśmienny plan z 1773 roku (poz. 14). Ukazuje on miasto i jego okolice po pierwszym rozbiore Polski.

W końcu XVIII wieku działalność na polu kartografii rozwija burmistrz Starego Miasta J.E. Schmidt. Jego autorstwa są dwa rękopiśmienne plany Gdańska o dużej skali⁵, przechowywane w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Gdańsku, i znajdujący się w zbiorach Biblioteki rękopiśmienny plan Gdańska z mapką poboczną, przedstawiającą twierdzę w Wisłoujściu (poz. 19). Plan ten wykorzystał później F.L. Schroetter w swoim zbiorze map topograficznych Prus (mapka poboczna na sekcji VIII — poz. 21). Schmidt pierwszy rozrysował Gdańsk i jego przedmieścia. Są to plany Dolnego Miasta, fortyfikacji miejskich, fortyfikacji wysp Ostrów, twierdzy w Wisłoujściu, Westerplatte i północno-zachodnich przedmieść Gdańska (wśród tych ostatnich znajdują się poprawione kopie planów Berndta i Willera — poz. 152 i 201). Na planie przedmieść Wrzeszcza z 1786 roku oglądać można nowo założoną aleję lipową między Bramą Oliwską a Wrzeszczem (poz. 205). Plany wykonywane do końca XVIII wieku to na ogół rękopisy lub miedzioryty.

Zastosowanie techniki litograficznej w początkach XIX wieku spowodowało przełom w kartografii, również Gdańska. Już wśród planów oblężenia Gdańska z okresu wojen napoleońskich w 1807 i 1813 roku znajduje się plan wykonany techniką litograficzną (poz. 94).

⁴ Wyspa ta, po powstaniu nowego ujścia w Górkach w 1840 roku, a potem po wykonaniu przekopu w Świbnie (1888—1895), zamieniła się w duży półwysep, rozmywany następnie działaniem morza.

⁵ a. Danzig, J. E. Schmidt, 1780 r., skala ok. 1 : 3400, rkp. kolor. Wymiary: 112×86 cm, sygn. WAP Gd. V/16/1239.

b. Danzig, J. E. Schmidt, 1792 r., skala ok. 1 : 3400, rkp. kolor. Wymiary: 112×86 cm, sygn. WAP Gd. V/16-1183. Mapka poboczna: Die Vestung Weichselmuende u. die Westschanzen.

W 1822 roku ukazuje się pierwszy drukowany dokładny plan Gdańska (poz. 22). Plan ten rysował A. Gersdorff, kierownik robót fortyfikacyjnych (Conducteur bei der Fortification), a poprawił J.L. Belitski. Wykonany grawiurą-kamieniorytem, odmianą techniki litograficznej, zdecydowanie różni się od wcześniejszych planów precyzją rysunku. Jest on jakby łącznikiem między starymi a nowymi planami. Nie ma już na nim charakterystycznych dla dotychczasowych opracowań rękopiśmiennych grubo rysowanych linii wyznaczających granice. Ulice zachowują swoją szerokość, kolorami zaznaczono charakter użytkowania poszczególnych obiektów (szpitale, spichrze, ogrody itd.). Wyraźnie zaznaczono umocnienia Wisły i Motławy. Belitski, królewsko-pruski kierownik robót (Koeniglich-Preussischer Conducteur), jest również autorem szczegółowego rękopiśmiennego planu Wyspy Spichrzów (poz. 198).

Zamykając ten fragment wstępu, omawiający stare plany Gdańska, nie sposób nie wspomnieć, że duży zbiór rękopiśmiennych planów Gdańska znajduje się w zbiorach Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Gdańsku. Są wśród nich m.in. liczne plany Strakowskich i Willera z XVII wieku, atlas planów ujścia Wisły Gdańskiej Gellentini z początku XVIII wieku, wspomniane już plany Schmidta z końca XVIII wieku oraz plany Gdańska Gersdorffa z 1814 roku i Belitskiego z 1815 roku. Są to opracowania wielkoskalowe, zawierające wiele szczegółów topograficznych, a także informacji o charakterze administracyjnym (np. wykazy właścicieli poszczególnych posiadłości). Tak więc pełną informację o dokumentacji kartograficznej, jaką posiada Gdańsk, dałoby dopiero wspólne opracowanie zbiorów obydwu instytucji.

Podczas gdy w zbiorach WAP zdecydowanie przeważają plany rękopiśmienne, w zbiorach Biblioteki stanowią one na przykładzie opracowanych w katalogu zaledwie ok. 25% (5 planów rękopiśmiennych pochodzi z XVII wieku, 39 — z XVIII wieku, 19 — z XIX wieku). Wobec tego, że w zbiorach kartograficznych Biblioteki przeważają już plany drukowane, nic zatem dziwnego, że Biblioteka posiada kompletny zbiór planów Gdańska dopiero z lat po 1868 roku.

Nawiązując jeszcze do starych planów Gdańska należy wymienić pozycje, które Biblioteka posiada w postaci kolorowych diapozytywów (o wymiarach: 13×18 cm) oraz zdjęć białoczarnych. Diapozytywy zostały sprowadzone w 1983 roku z Działu Kartografii Deutsche Staatsbibliothek w Berlinie i nie są ujęte w katalogu (mają one jedynie odnośniki w I rozdziale).

Pierwszy z nich to nie mający tytułu plan Gdańska i okolic sięgający do Wisłoujścia z ok. 1640 roku. Brak autora. Oryginał to kolor. rękopis o wymiarach: 161×55 cm w skali 1 : 9000. Ze względu na duży format plan ukazany jest na 2 diapozytywach. Plan ten podobny jest do poz. kat. 6. Zaznaczono podobne elementy topograficzne, takie same jest nazewnictwo i orientacja. Różni się od wspomnianego planu tym, że

posiada większy zasięg od strony południowej, wyróżnione kolorem czerwonym tereny zabudowane oraz inny stan zaawansowania budowy fortyfikacji na Biskupiej Górze i Grodzisku. Sposób przedstawienia fortyfikacji wskazuje na to, że diapozytyw przedstawia stan z ok. 1649 roku. Brak objaśn. sygn. oryginału VI 1582.

Drugi nosi tytuł: *Grundriss der Stadt Dantzig und deren Aussen-Wercke*, rys. Haselau. Jest to pochodzący z 1783 roku plan Gdańska i jego najbliższych okolic. Oryginał to kolor. rękopis o wymiarach: 44,8×36,5 cm w skali 1 : 14 400. Ważniejsze budynki świeckie, sakralne, bastiony, bramy posiadają na planie oznakowania cyfrowe, objaśnione w legendzie (68 pozycji). Krawędzie wzgórz zaznaczono fragmentarycznym kreskowaniem, zaznaczono też siatkę ulic, ogrody, zadrzewienie wzdłuż dróg. Podmiejskie posiadłości (Stare Szkoty, Chełm, płd. część wyspy Ostrów) zaznaczono żółtym kolorem i objaśniono czerwonymi napisami. Orientacja planu płd.-wsch., sygn. oryginału VI 1614-2. Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 228; Klaus, poz. 471.

Trzeci, anonimowy plan nosi tytuł: *Grund-Riss der Stadt Danzig. Anno 1787*. Jest to plan Gdańska w obrębie fortyfikacji wewnętrznych. Oryginał to kolor. rękopis o wymiarach: 72×52 cm w skali 1 : 3400. Na planie zaznaczono nazwy ulic, placów, kościołów, ważniejszych budynków świeckich, bastionów, ponadto wydzielono części miasta i tereny ogrodów. Orientacja planu wsch., sygn. oryginału VI 1622. Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 235; Klaus, poz. 476.

Ostatni z planów powstał już w następnym stuleciu. Jest to: *Plan de la Place de Danzig et de ses Environs avec l'Indication des Ouvrages projetés* z 1809 roku, rys. G.C. (de) Valrave i Goll. Plan Gdańska i dalszych okolic wraz z Wisłoujściem. Oryginał to kolor. rękopis o wymiarach: 137×79 cm w skali 1 : 10 000. Plan przedstawiony na 2 diapozytywach. Obejmuje on teren ograniczony przez Stocznę, Błonia, Olszynkę, Orunię, Chełm, Siedlce, Diabełkowo, Studzienkę, Strzyżę Dln., Młyniska i Zaspę. Ważniejsze budowle sakralne i świeckie, m.in. magazyny, zaznaczono na planie literami alfabetu A—Y, a—r i cyframi 1—160, objaśnienia do nich z p.s. planu. Na planie zaznaczono kreskowaniem granice wzgórz, poza tym lasy. Orientacja planu płd.-zach., sygn. oryginału VI 1640. Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 268; Klaus, poz. 486

Ogromnie ciekawy jest rękopiśmienny plan powstały ok. 1831 roku, przedstawiający na arkuszu o wymiarach: 123×181 cm dalsze okolice Gdańska (bez samego miasta) w skali 1 : 12 500 — poz. 23. Na planie tym znajduje się jeden z najstarszych (jeśli chodzi o zbiory biblioteczne) obrazów kartograficznych Oliwy. Plan ten posłużył do wydania techniką litograficzną w 1833 roku mapy okolic Gdańska pt. *Gegend bey Danzig* (b.m.wyd.), którą przygotował A. v. Treskow (zob. poz. 23).

W roku 1868 dr A. Liévin, mający ogromne zasługi w zwalczaniu epidemii cholery, jak również przy budowie urządzeń sanitarnych, wo-

dociągów i kanalizacji Gdańska — zaznaczył czarnymi kropkami na planie miasta liczbę ofiar epidemii cholery z lat 1849—1867. Plan ten został następnie wydany techniką litograficzną w zaczynającej swą działalność w Gdańsku znanej drukarni A.W. Kafemanna (poz. 25).

W 1869 roku geometra miejski D. Buhse na 18 arkuszach dał obraz miasta w skali 1 : 1000 (poz. 26). W Bibliotece znajduje się oryginał pierworysu geodezyjnego, na którym kolorami zaznaczono budynki użyteczności publicznej, budynki mieszkalne, zieleń miejską, wody itp. oraz numery nieruchomości, nazwy ulic, ważniejszych budowli, cmentarzy. Pierworys ten posłużył do wykonania litografii. Na planach tych podziałka została podana w podwójnej wersji, w metrach i prętach. Jest to najstarszy z posiadanych przez Bibliotekę tak dokładny plan Gdańska.

Od roku 1880 zaczęły się pojawiać nowoczesne plany miasta, najpierw z podziałką w podwójnej wersji, w prętach i metrach (poz. 27), potem już tylko w podziałce wyrażonej w metrach, plany składane, podzielone na kwadraty, z załączonym spisem ulic itp.

I tak w 1886 roku opracowany został plan Gdańska w skali 1 : 5000 przez geometrę miejskiego Maksymiliana Blocka (poz. 28). Różne wydania planów jego autorstwa przewijają się w katalogu do 1920 roku. Są to oprócz planów Gdańska również plany portu i przedmieść. Dla Wrzeszcza plan w skali 1 : 10 000 opracował w 1899 roku radca budowlany E. Habermann (poz. 48). Następne wydania planu były już powiększone o teren Suchanina, Nowego Portu i Siedlec (poz. 45). W tej samej małej skali (1 : 10 000) opracował plan Gdańska M. Block w 1907 roku (tzw. małe wydanie — poz. 48).

W 1909 roku wydany został w Berlinie w wydawnictwie „Pharus Verlag” wspólny plan Gdańska i Wrzeszcza pt. *Pharus Plan Danzig mit Langfuhr*, przy czym Gdańsk przedstawiony został w skali 1 : 8000, Wrzeszcz zaś w skali 1 : 17 000 (poz. 50).

Godnym uwagi ze względu na wyróżniającą go plastyczną wielobarwność jest plan w skali 1 : 10 000, obejmujący obszar między Sopotem i Pruszczem Gd., a wydany w Berlinie ok. 1910 roku (poz. 52).

W miarę rozwoju miasta zwiększa się obszar objęty planami. Do budzących największe zainteresowanie czytelników planów XX-wiecznych należą plany z okresu Wolnego Miasta Gdańska: w skali 1 : 1000 (poz. 65), w skali 1 : 2500 (poz. 62), w skali 1 : 500 (poz. 64) oraz w skali 1 : 10 000 (poz. 67). Plany te opracowane zostały w Miejskim Urzędzie Pomiarowym w latach 1923—1940. Ich zasięg wykracza czasami poza obecne granice miasta (poz. 67). Plany te były i są do dnia dzisiejszego szczególnie przydatne przy odbudowie zabytków miejskich.

Mniej więcej w latach trzydziestych XX wieku w kartografii zaczyna dominować offset.

Jedyny odrębny plan Oliwy (kurortu) powstał ok. 1920 roku (poz. 99).

Na starszych planach Oliwę znajdujemy na planach Gdańska z dalszymi okolicami, przedmieściami oraz na planach oblężenia Gdańska, co wyszczególnione zostało w skorowidzu nazw geograficznych. W 1926 roku Oliwę wraz z Jelitkowem włączono do miasta i na planach Gdańska znajdujemy późniejsze plany Oliwy.

Z planów Sopotu na uwagę zasługuje rękopiśmienny plan Schapera, rządowego kierownika robót (Regierungs Conducteur) powstały ok. 1820 roku, a opracowany w skali 1:2600 poz. 100). Pozostałe plany Sopotu są głównie planami XX-wiecznymi. Podobnie jak Oliwę również Sopot znajdujemy na planach Gdańska z dalszymi okolicami i przedmieściami, na planach oblężenia Gdańska oraz na planach z okresu Wolnego Miasta Gdańska. Zostało to wyszczególnione w skorowidzu nazw geograficznych miejscowości znajdujących się na planach Gdańska.

Najstarszy, zamieszczony w katalogu plan Gdyni (portu) pochodzi z ok. 1929 roku (poz. 111), miasta i portu z 1930 roku (poz. 113).

METODA OPRACOWANIA KATALOGU

Do katalogu włączono ogólnie biorąc plany o skali większej od 1:25 000. W rozdziale I katalogu podano w układzie chronologicznym plany obejmujące Gdańsk w całości oraz, obejmujące kilka dzielnic naraz plany większych części miasta, przedmieść i okolic o skali mniejszej od 1:10 000. Ze względu na mnogość haseł geograficznych słuszniejsze wydaje się włączenie ich do rozdziału opracowanego w układzie chronologicznym⁶.

Przyjęty układ ma na celu przedstawienie rozwoju terytorialnego miasta, polegającego na włączaniu poszczególnych kolejnych przedmieść.

Podkreślając specyfikę miasta portowego (już najstarsze plany ukazują Gdańsk łącznie z Wisłoujściem — poz. 6), do rozdziału I włączono także plany portu gdańskiego jako całości. Obejmują one zazwyczaj rozległy obszar, występują prawie zawsze łącznie z miastem i opracowane są w małej skali (wyjątek poz. 32). Port bowiem stanowi integralną część miasta, jego przedłużenie ku morzu.

W rozdziale II zamieszczono plany z okresu trzech kolejnych oblężeń Gdańska z lat 1734, 1807 i 1813. Wykonane na potrzeby wojskowe różnią się one zasadniczo treścią i dokładnością od współczesnych im planów Gdańska, które znalazły się w poprzednim rozdziale. Obejmują one zazwyczaj miasto z dalszą okolicą, ukazując wiele szczegółów topograficznych i obiektów o znaczeniu militarnym, ale dokładność ich jest często problematyczna, odległości zniekształcone (zwłaszcza na planach z 1734 roku). W legendzie uwzględnione są nieraz nazwy poszczegól-

⁶ W skorowidzach geograficznych znajdujemy szczegółowe rozwiązanie tych haseł — nazwy dzielnic.

nych baterii, korpusów, nazwiska dowódców, bardzo zaś rzadko obiekty architektoniczne. Samo miasto potraktowane jest czasem schematycznie. Rzeczą pierwszoplanową na tych planach jest ukazanie rozmieszczenia pozycji jednostek wojskowych wokół miasta. Plany oblężenia posiadają odnośniki w I rozdziale.

W rozdziale III zamieszczono jeden plan powstały ok. 1900 roku, a obejmujący obszar położony między Gdańskiem a Sopotem. W dalszych częściach katalogu (rozdziały IV—VI) podane zostały w układzie chronologicznym samoistne plany Oliwy (sprzed 1926 roku, kiedy to, jak wspomnieliśmy, Oliwa nie należała do Gdańska), plany Sopotu i Gdyni z portem. Plany te, z wyjątkiem planów Gdyni, otrzymały odnośniki w I rozdziale. Rozdziały od I do VI opracowane zostały w układzie chronologicznym, ponieważ układ taki ułatwia korzystanie z katalogu czytelnikom nie znającym dokładnie nazewnictwa Gdańska (zwłaszcza z czasów dawniejszych), czego wymaga np. układ topograficzny lub alfabetyczny.

Jedynie w odniesieniu do szczegółowych planów dzielnic, przedmieść, poszczególnych ulic lub obiektów architektonicznych, np. fortyfikacji, zastosowano układ alfabetyczny (rozdział VII). Motywacja przyjętego układu omówiona jest szerzej w krótkim tekście poprzedzającym rozdział VII. Plany Wisły Gdańskiej (Martwej) sięgają do Przekopu Wisły (przyjęto granice miasta z 1976 r.). Plany Wrzeszcza zamieszczono na końcu rozdziału.

Ze względu na różnorodność nazw występujących na planach ujętych w VII rozdziale spis nazw geograficznych uwzględniono w odrębnym skorowidzu i na mapce poprzedzającej ten rozdział, gdzie podano zamiast nazw oryginalnych, występujących na planach, ich odpowiedniki w obecnym brzmieniu. I to właśnie brzmienie uznano za obowiązujące w układzie alfabetycznym.

Są to w przeważającej liczbie plany katastralne o skali większej od 1:5000, ale jest również kilka planów (głównie Wisły Gdańskiej) o skali mniejszej od 1:10 000.

Plany fortyfikacji oraz plany o skali mniejszej od 1:5000 (z wyjątkiem dość odległych od Gdańska odcinków Wisły) dodatkowo podano również w I rozdziale między numerowanymi pozycjami katalogowymi. Plany wszystkich części katalogu posiadają skorowidze nazw geograficznych w nich występujących (w obecnym brzmieniu).

Opis pozycji katalogowej składa się z następujących elementów: rok powstania, ewentualnie wydania planu, obok niego rok powstania rekonstrukcji, kopii lub reprodukcji. Na planach oblężenia Gdańska podano datę oblężenia, obok niej rok wydania. Na planach VII rozdziału na pierwszym miejscu znajduje się nazwa geograficzna lub hasło, później rok. Poniżej zamieszczono tytuł planu w oryginalnym brzmieniu. Jeżeli występuje on w kilku językach, podano go w języku polskim.

WYKAZ SKRÓTÓW I ZNAKÓW

- ank. — arkusz
- b.m.wyd. — brak miejsca wydania
- b.r.wyd. — brak roku wydania
- b.wyd. — brak wydawcy
- cm — centymetr
- d. — dolny
- gd. — gdański
- gl. — główny
- g. — górny
- gran. — granice
- jęz. ang. — język angielski
- jęz. franc. — język francuski
- jęz. łac. — język łaciński
- jęz. niem. — język niemiecki
- jęz. szw. — język szwedzki
- kat. — katalogowa
- Keyser — E. Keyser, *Verzeichnis der ost- und west-preussischen Stadt-plaene, Koenigsberg 1929*
- Klaus — W. Klaus, *Plaene und Grundrisse von Staed-ten sozialistischer Laen-der Europas (1574—1850)*, Berlin 1976
- kolor. — kolorowy
- kolorow. — kolorowany
- l. — lewy
- litogr. — litografia
- mdz. — miedzioryt, miedziory-
towy
- objaśn. — objaśnienia
- okł. — okładka
- ok. — około
- oprac. — opracował
- p. — prawy
- pocz. — początek
- podr. — podręczna
- pln. — północny
- pld. — południowy
- pom. — pomierzył
- por. — porównaj
- pow. — powierzchnia
- poz. — pozycja
- p. — prawy
- proj. — projektował

- rekonstr. — rekonstrukcja
- rkp. — rękopis, rękopiśmienny
- reprod. — reprodukcja
- r. — rok
- r.l.d. — róg lewy dolny
- r.l.g. — róg lewy górny
- r.p.d. — róg prawy dolny
- r.p.g. — róg prawy górny
- ryc. — rycina
- rys. — rysował
- ryt. — rytował
- Schwarz — F. Schwarz, *Danzig im Bilde. Verzeichnis der in der Danziger Stadt-bibliothek vorhandenen bildlichen Darstellungen zur Geschichte und To-pographie von Danzig und Umgegend (Karten, Ansichten, Grundrisse, historische Blaetter, Wappen, Portraits), Danzig 1913*
- s. — strona
- sprawdz. — sprawdził
- sygn. — sygnatura
- tabl. — tablica
- ul. — ulica
- w. — wiek
- wg. — według
- wsch. — wschodni
- wyd. — wydanie
- zach. — zachodni
- zob. — zobacz
- [] — w nawiasach podano uwagi uzupełniające opis planu, nie wynika-jące bezpośrednio z je-go treści

KATALOG PLANÓW

GDANSK MIASTO I OKOLICE, PORT I ZGENERALIZOWANE PLANY POSZCZEGÓLNYCH DZIELNIC

Plany fragmentów Gdaniska wraz plany fortyfikacji wydane są w roku VII tom. 121-125. Część tych planów to skali 1:5000 posiada odrobki w przedziale katalogu.

1382, rekonstr. [pocz. XX w.]

1. PLAN von DANZIG um 1382. Beilage zu dem Aufsatz „Danzigs Anfänge“ von A. BERTLING, r.p.d.
Skala [ok. 1:4945]
Rkp. kolor. pow. Wymiary: 51 x 65 cm

Plan obejmuje teren między Biskupią Górka, Grodziskiem, ujściem Rudnia do Wisły, Polskim Młakiem i Nową Motławą. U góry objawia numeracji 1-22, uwzględniającej bramy, ulicę i ważnejsze budynki użyteczności publicznej. Na planie podano nazwy ulic, placów, kościołów, głównych budynków świeckich, zaznaczono cmentarz, bas. oraz teren (zwanego wzmocnienia).
Orientacja planu ptn z lekkim odchyleniem ku ptn. zach.

1382, rekonstr. [pocz. XX w.]

2. PLAN von DANZIG um 1382. Beilage zu dem Aufsatz „Danzigs Anfänge“ von A. BERTLING, r.p.d.
Leipzig [b.r.wyd.] F.A. Brockhaus Geogr.-artist. Anstalt,
Skala [ok. 1:6700]
Litogr. kolor. pow. Wymiary: 42 x 34 cm

Jest to zmniejszenie rkp. planu wykonanego przez Antonia Bertlinga, poz. kat. I.
Orientacja planu ptn, zach., z odchyleniem ku ptn. zach.
Nad d. ramką z l. s. Geographiet durch C. Friedrich.
Plan stanowi załącznik do artykułu A. Bertlinga, który nie ukazał się drukiem (Schwarz, s. D.).

Bibliografia: wspomniakuje Schwarz, Z.I.3.
Poradka poz. 124, 125.
sygn. C. I. 644

GDAŃSK, MIASTO I OKOLICE, PORT
I ZGENERALIZOWANE PLANY POSZCZEGÓLNYCH
DZIELNIC

Plany fragmentów Gdańska oraz plany fortyfikacji podane są w rozdz. VII (poz. 121—215). Część tych planów (o skali mniejszej od 1:5000) posiada odnośniki w I rozdziale katalogu.

1382, rekonstr. [pocz. XX w.]

1. PLAN von DANZIG um 1382. Beilage zu dem Aufsätze „Danzigs Anfaenge“ von A. BERTLING. *r.p.d.*
Skala [ok. 1 : 4545].

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 51×65 cm

Plan obejmuje teren między Biskupią Górką, Grodziskiem, ujściem Raduni do Wisły, Polskim Hakiem i Nową Motławą.

U góry objaśn. numeracji 1—22, uwzględniającej: bramy, młyny i ważniejsze budynki użyteczności publicznej.

Na planie podano nazwy ulic, placów, kościołów, głównych budynków świeckich, zaznaczono cmentarze, lasy, rzeźbę terenu (granice wzgórz podkolorowane).

Orientacja planu pñ. z lekkim odchyleniem ku pñ. wsch.

sygn. b II 25

1382, rekonstr. [pocz. XX w.]

2. PLAN von DANZIG um 1382. Beilage zu dem Aufsätze „Danzigs Anfaenge“ von A. BERTLING. *r.p.d.*

Leipzig [b.r.wyd.] F.A. Brockhaus' Geogr.-artist. Anstalt.

Skala [ok. 1 : 6700].

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 42×34 cm

Jest to zmniejszenie rkp. planu wykonanego przez A[ntona] Bertlinga, poz. kat. 1.

Orientacja planu inna, zach., z odchyleniem ku pñ. zach.

Nad d. ramką z l. s.: *Gezeichnet durch C. Friedrich.*

Plan stanowi załącznik do artykułu A. Bertlinga, który nie ukazał się drukiem (Schwarz, s. 1).

sygn. C I 644

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 3.

Ponadto poz. 124, 162.

1500, rekonstr. 1931

3. DIE BERUEHMTE SEE-U. HANSESTADT || DANZIG WIE SIE UM DAS JAHR 1500 || ANGESEHEN HAT. GEZEICHNET AUF DEM || GRUNDPLAN IM M. 1 : 2 500 NACH RE || KONSTRUKTIONEN UND ANGABEN VON PROFESSOR KLOEPPPEL UND UNTER || VERWENDUNG DER VORHANDENEN || URKUNDEN, PLAENE, BESCHREIBUNGEN. || IM JAHRE 1931, DIPL.-ING. PAUL SUHR. *w kartuszu r.l.g.*

[Gdańsk] 1931 [b. wyd.]

Skala 1 : 2500 [według obliczeń z podziałki liniowej 1 : 2666] *r.p.d.*
Reprint kolor. pow. Wymiary: 95×62 cm

Plan obejmuje obszar między Biskupią Górką, szpitalem chorób zakaźnych, składowiskiem drewna, Polskim Hakiem, Nową Motławą i wpływem Motławy na teren miasta.

W obrębie planu po prawej stronie objaśnienia do numeracji 1—64, uwzględniające: kościoły, główne budynki, bramy, młyny oraz nazwy części miasta. Na planie podano nazwy ulic. Kolorem zielonym zaznaczono tereny zieleni i zadrzewienie.

Jest to plan aksonometryczny, ukazujący z lotu ptaka sylwetki poszczególnych budynków i budowli. Rekonstrukcja bardzo szczegółowa. Orientacja planu zach. z lekkim odchyleniem ku półn. zach. (róża kierunków w r.l.d.). Element dekoracyjny w r.p.g. ozdobny herb Gdańska.

Plan ten jest jednym z kilku planów, opracowanych przez zespół prof. O. Kloeppla z Wydziału Architektury Politechniki Gdańskiej w ramach badań nad zabudową Gdańska i prób rekonstrukcji poszczególnych obiektów zabytkowych, jak również całej zabudowy miasta. Plan został opracowany przez inż. P. Suhra (O. Kloeppel, *Das Stadtbild von Danzig in den drei Jahrhunderten seiner grossen Geschichte*, Danzig 1937, s. 7). Na s. 295 plan VII-reprod. rekonstrukcji zabudowy z 1520 r., prawie identyczny z ww. Różnice dotyczą jedynie kartuszy i elementów dekoracyjnych. Ponadto reprodukcje sytuacji: s. 284, plan I — średniowieczny Gdańsk z zaznaczonymi izohipsami naniesionymi na plan Gdańska z ok. 1937 r., s. 285, plan II — pierwotny plan okolic kościoła Mariackiego i kościoła Św. Jana w obrębie średniowiecznego pierścienia umocnień, s. 286, plan III — plan zabudowy Głównego Miasta z ok. 1937 r. w obrębie jego średniowiecznego pierścienia umocnień, s. 287, plan IV — średniowieczne umocnienia fortyfikacyjne naniesione na plan z ok. 1937 r., s. 289, plan V — rekonstrukcja Głównego Miasta z zamkiem krzyżackim z 1400 r., s. 291, plan VI — średniowieczny Gdańsk z 1500 r. z jego fortyfikacjami oraz bastiony z 1600 r. (zaznaczone przerywaną linią); s. 315, plan IX — plan Gdańska z 1720 r. sygn. C III 358

Ponadto poz. 121, 124.

1577, rekonstr. 1893, przerys

4. GDAŃSK 1577 WG KOEHLERA. *nad g. ramką*
Skala 1 : 5750

Rkp. Wymiary: 56×63 cm

Plan obejmuje obszar między Biskupią Górką, Grodziskiem, szpitalem Wszystkich Aniołów, Wisłą do Gęsiej Karczmy, Nowymi Ogrodami i wpływem Motławy na teren miasta.

Na planie podano nazwy części miasta, kościołów, ważniejszych budynków użyteczności publicznej, bram, zaznaczono cmentarze, kreskowaniem cieniowanym wzgórze. Nazewnictwo w jęz. polskim.

Orientacja planu półn.

Jest to powiększony przerys planu, zamieszczonego jako załącznik do pracy G. Koehlera, *Geschichte der Festungen Danzig und Weichselmunde bis zum 1814...*, Breslau 1893, tabl. X. — zob. poz. 124. Nie wszystkie jednak objaśnienia znaków, znajdujące się na planie Koehlera zostały przetłumaczone i naniesione na ww. plan, zmieniona została również orientacja planu.

sygn. C III 306

Ponadto poz. 122, 201.

1617

5. ANDEUTUNG DER STADT DANTZIGK WIE SIE IM GRUNDE LIEGET. *nad g. ramką* Aegidius Dickmann

Gdańsk 1617 A. Dickmann

Brak skali.

Mdz. Wymiary: 29×17 cm

Plan obejmuje Gdańsk i bliższe okolice wraz z ujściem Wisły Gd. Bardzo schematycznie zaznaczono sylwetki kościołów, ważniejszych budowli, kompleksów zabudowań, cmentarz, fortyfikacje, ogrody, lasy, a fragmentarycznym kreskowaniem — wzgórze.

Obliczanie skali planu-rysunku groziłoby popełnieniem zbyt dużego błędu.

Orientacja planu wsch. z odchyleniem ku półn. wsch.

Plan ten pochodzi z albumu widoków Gdańska A. Dickmanna, *Praecipuorum locorum et aedificiorum, quae in urbe Dantiscana visuntur. adumbratio*, 1617. Artysta grafik przedstawił na 13 tabl. poszczególne fragmenty miasta, jego ważniejsze budowle oraz fort Wisłoujście — Latarnia (tabl. 2). Zamieszczony na tabl. 14 plan perspektywiczny Gdańska jest prosty w formie opracowania, przedstawia miasto jakby oglądane z lotu ptaka, jest czymś pośrednim między planem a widokiem. Album ten znajduje się w Gabinetcie Rycin Biblioteki Gdańskiej PAN.

Sygn. Gr. Al. 4091

Powiększona reprod. tego albumu (o wymiarach: 46×26 cm), fotolitografia, poz. o sygn. kart. C II 1644. Stanowi ona załącznik do II t. dzieła P. Simsona, *Geschichte der Stadt Danzig*, Danzig 1918. Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 115; Schwarz, Z IV 1201 (obydwie wzmianki dotyczą oryginału).

[ok. 1640], 1729

6. Ichnografia Urbi Gedani et Castelli ad Ostium Vistulae vulgo Weichselmunde vicinique districtus ad Mare Balticum usque, una cum delineatione fluminum stagnorum Palu dum, Montium, reliquarumque monitionum. w kartuszu r.l.g. F. La pointe sculp. nad d. ramką [rys. E. Dahlberg].

[Gdańsk ok. 1640], Norimberga 1729, Christoph. Riegelius
Podziałka liniowa: 4,9 = 300 Virg. Rinl. [ok. 1 : 23 000]

Mdz. Wymiary: 37×28 cm

Plan przedstawia Gdańsk i Wisłoujście wraz z najbliższymi okolicami, stan z ok. 1640 r.

Tytuł, podziałka i objaśn. numeracji obiektów architektonicznych umieszczono we wspólnym, ozdobnym kartuszu. Objasnienia dotyczą 30 poz.: ważniejszych budowli świeckich i sakralnych, bram. Na planie zaznaczono fortyfikacje wokół miasta i wzdłuż Wisły, ogrody, lasy, łąki, cieniowanym kreskowaniem wzgórze, wydmy oraz plaże. Tytuł i nazewnictwo w jęz. łac.

Orientacja planu płn.-zach. z odchyleniem ku zach.

Pod ramką z p.s.: n. 39.

Nad planem u góry widok panoramiczny miasta oglądany od strony zach. wzgórz.

Plan pochodzi z dzieła S. Pufendorfa *De rebus a Carolo Gustavo gestis commentatorium...*, Norimberga 1729, tabl. 39.

Pierwsze i drugie wydanie w 1696 i 1697 r.

Plan ten został przypuszczalnie opracowany przez J. Strakowskiego (K. Koehler, *Geschichte der Festungen Danzig und Weichselmunde...*, Breslau 1893, Bd. I, s. 390) lub wzorowano się przy jego rysowaniu na planach ww.

sygn. bibl. podr. Kart. 210, tabl. 39

Zmniejszona reprodukcja tego planu poz. o sygn. C I 1075.

Bibliografia: J. A. Brandt, *Reysen durch die Marck Brandenburg (Preussen) Churland...*, Wesel 1702, s. 10, sygn. st. dr. Bibl. Gd. PAN Rb 9216⁹⁰. W dziele tym znajduje się lustrzane odbicie tego planu o zasięgu zmniejszonym od północy o wymiarach: 14,5 × 16 cm. Plan pozbawiony jest widoku panoramicznego Gdańska i zatytułowany jest: *Dantiscum*.

Reprod. planu zamieszczają: B. Heyduk, *Dahlberg w Polsce*, Wrocław 1971, ryc. 45, 46; J. Stankiewicz, *Strakowscy, fortyfikatorzy, architekci i budowniczy gdańscy*, Gdańsk 1955, ryc. 7. Wzmiankują: Keyser, poz. 150. Klaus, poz. 445; *Polska na starych mapach. Katalog wystawy*, Warszawa 1977, poz. 69; Schwarz, Z I 300. Omawia: Z. Jakrzewska-Sniezko, *Gdańsk w dawnych rycinach*, Gdańsk 1980. Ponadto — diapozytyw nr 1, s. 9 oraz poz. 124, 162.

[1687]

7. DANTZIG || IN PLANO in Amsterdam bey de || Ianssons von Waesberge PETER WILLER || Archit. Civ. || Del. w ozdobnym kartuszu r.l.d.

[Amsterdam b.r.wyd.] Janssons von Waesberge.

Podziałka liniowa: 6,2 cm = 100 Rutten r.p.d. [ok. 1 : 8500]

Mdz. Wymiary: 59×50 cm

Plan obejmuje Gdańsk w obrębie fortyfikacji zewnętrznych.

Na prawo od planu w ramce wykaz 69 obiektów, uwzględnionych na planie: ważniejsze budynki świeckie i sakralne, bramy, place, dzielnice miasta, cmentarze itp.

Nazewnictwo w jęz. niem.

Z p.s. u dołu herb Gdańska.

Orientacja planu płn.-zach. z odchyleniem ku zach. (rózka kierunków w r.p.g.).

U góry nad planem widok panoramiczny miasta od strony Grodziska. Na pierwszym planie kondukt żałobny, zdążający w stronę cmentarza.

Plan ten narysował Willer (był on architektem miejskim od 1661 r.) na zlecenie Rady Miejskiej do kroniki miasta R. Curickego, *Der Stadt Danzig historische Beschreibung...*, Amsterdam — Dantzig 1687.

Znajdujący się w zbiorach kartograficznych Biblioteki plan Willera, stanowiący osobną odtbitkę, różni się od planu zamieszczonego w kronice Curickego tym, że ma on niepełny adres wydawniczy, nie zawierający daty.

sygn. C II 16

Bibliografia: reprod. planu znajduje się w: *Danzig und seine Bauten*, Berlin 1908, ryc. 4. Reprod. fragmentu planu zamieszczają: Z. Binerowski, *Gdański przemysł okrętowy od XVII do pocz. XIX w.*, Gdańsk 1963, ryc. 3; Z. Jakrzewska-Sniezko, *Gdańsk w dawnych rycinach*, Gdańsk 1980, s. 35, oraz reprod. widoku, s. 27, która to autorka również w tekście omawia plan i widok. Wzmiankują: Keyser, poz. 149; Klaus, poz. 443, 444; Schwarz, Z I 7. Ponadto poz. 148, 170, 192, 193.

[1725]

8. Der WEIXELSTROOM von DANTZIG bis zum Auslauf in die OOST SEE. pod g. ramką G[abriel] Bodenehr fec. et exc. A. V. u dołu pod ramką

A[ugusta] V[indelicorum] [b.r.wyd.] G. Bodenehr.

Brak skali [ok. 1 : 23 000]

Mdz. Wymiary: 34×15,5 cm

Treść, maniera rysunku bardzo podobne do planu poz. 6, który stanowi jego pierwowzór. Zasięg nieco mniejszy od s. płn.-zach. i pld.-wsch., pominięto też widok panoramiczny miasta.

Objasnienia uwzględnionych obiektów (28 poz.) z p.s. planu.

Nazewnictwo i objaśn. w jęz. niem. Na planie podano części miasta. Nad g. ramką z p.s.: 47.

Plan pochodzi z dzieła G. Bodenehra, *Force d'Europe*, Augsburg 1725, tabl. 47 (Klaus, s. 51).

sygn. C I 74

Taki sam plan bez podpisu: G. Bodenehr... i bez 47 u góry, poz. o sygn. C I 446 i C I 937.
Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 167 (datuje plan na 1720 r.); Klaus, poz. 447; Schwarz, Z I 660, 661 (datuje plan na ok. 1720 r.).

[1725]

9. DANTZIG. pod g. ramką G[abriel] Bodenehr fec. et exc. Aug. V. pod g. ramką.

Aug[usta] V[indelicorum] [b.r.wyd.] G. Bodenehr.

Podziałka liniowa: 2,2 cm = 100 [Danz.] Rutten. r.p.d.

[ok. 1 : 20 000]

Mdz. Wymiary: 26,7×16,7 cm

Jest to przeróbka planu Willera, poz. 7. Wprowadzono sygnatury perspektywiczne dla niektórych kościołów, a także inny sposób oznaczania ogrodów. Na planie naniesione są nazwy części miasta i oznaczone bastiony (a—u). Objaśnienia (1—63 i a—u) po l. i p.s. planu uzupełnione krótkim opisem miasta. Nad g. ramką z p.s.: 46.

Plan ten pochodzi z dzieła G. Bodenehra, *Force d'Europe*, Augsburg 1725, tabl. 46 (Klaus, s. 52).

sygn. C I 1

Taki sam plan bez podpisu: G. Bodenehr... i bez 46, poz. o sygn. C I 496.

Plan, będący lustrzaną odbitką planu C I 496 z tytułem i nazewnictwem w jęz. włoskim, pozbawiony objaśn., o tytule *Piano della citta di Danzica*, poz. o sygn. C I 2. Z p.s. u dołu herb Gdańska, pod nim podziałka. Nad g. ramką z l.s.: vol. 7. Pag. 336.

Bibliografia (dotyczy poz. o sygn. C I 1): Reprod. planu, pozbawionego objaśnień na zewnątrz ramki zamieszcza: P. Letkmann, *Danzig, Bild einer Hansestadt*, Berlin 1980, s. 12. Wzmiankują: Keyser, poz. 194, 195 (datuje plan na 1740 r.); Klaus, poz. 448; Schwarz, Z I 15, 16 (datuje plan na ok. 1740r.).

Ponadto poz. 79—89, 124, 144, 145.

[ok. 1740]

10. DANTISCUM s[ive] Gedanum ce || leberrimum, spatiosum et munitum Em || porium ac Hanseatica Civitas ad Ostia Vi || stulae, in Polonia Borussica in Provincia || Pomerellia sita. Per MATHAEUM SEUTTER, || S. CAES. MAJ. GEOGRAPHUM, AUGUSTAE VIND. || [ten sam tekst w jęz. niem.] w ramce, r.l.d.

Augusta Vind [elicorum] [b.r.wyd.] M. Seutter.

Brak skali [ok. 1 : 7000]

Mdz. kolor. pow. Wymiary: 56×48 cm

Plan ten jest przeróbką planu Willera, poz. 7. Seutter zwiększa skalę, zmieniając oznaczenia i wprowadzając kolor. Umieszcza on bezpośrednio na planie nazewnictwo części miasta, bastionów, bram,

niektórych kościołów itp. Literami alfabetu oznacza tylko budowle małe. Objaśn. do nich umieszczone nad d. ramką z p.s. Podobnie jak Bodenehr podaje sylwetki kościołów i niektóre inne szczegóły. Na planie zaznaczono ogrody, łąki, pola uprawne, zadrzewienie, na Biskupiej Górcie rozbudowujące się fortyfikacje zewnętrzne, schematycznie zaznaczone granice wzgórz.

Nazewnictwo w jęz. niem.

W r.l.d. herb Gdańska.

U dołu pod planem widok panoramiczny Gdańska od strony zach. wzgórz, ukazujący również fortyfikacje Biskupiej Górki i Grodziska. Umieszczono na nim nazwy kościołów, bram itp. Widok ten podobny jest do zamieszczonego na planie oblężenia Gdańska z 1734 r., poz. 89

sygn. C II 1

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 190 (datuje plan na 1735 r.); Klaus, poz. 463 (datuje plan na 1750 r.); Schwarz, Z I 12 (datuje plan ok. 1735 r.).

[ok. 1740]

11. Danzig. Aus dem Beringhusenschen... [reszta nieczytelna. Tytuł na odwrotnej stronie planu, obecnie niewidoczny].

Podziałka liniowa: 14,4 cm = 100 IR. Danziger Maass. [ok. 1 : 3000]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 110×85 cm

Jest to najstarszy z posiadanych w zbiorach Biblioteki, oryginalny, oparty na pomiarach, szczegółowy plan Gdańska z zaznaczonymi nazwami ulic, ważniejszych budynków sakralnych i świeckich.

Barwami zróżnicowane poszczególne dzielnice.

Orientacja planu wsch. (róża kierunków w d.l. części planu).

Powierzchnia planu zszarzała, brzegi nieco uszkodzone. Data przyjęta na podstawie Schwarza

sygn. C III 256

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 196; Schwarz, Z III 19.

[ok. 1750]

12. [Plan Gdańska].

Podziałka liniowa: 13,1 cm = 100 [prętów]

[ok. 1 : 3300]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 120×90 cm

Plan obejmuje poza miastem w obrębie pierścienia fortyfikacji również: Rudno, Sienną Groblę, Polski Hak, teren stoczni do dawnego Szańca Wapiennego i pld. część wyspy Ostrów.

U dołu planu pośrodku: *Anno 1738. 39. 40. hat die mit a.b.c.d. gezeichnete Fortification der Capitain Ingen. mit 60 Mann angefangen und in fertigen Stand gesetzt.*

Plan bardzo precyzyjny, zwłaszcza w rysunku fortyfikacji. Na planie zaznaczono nazwy ulic, ważniejszych budynków świeckich i sakralnych, ogrody wraz z nazwiskami ich właścicieli, bramy, bastiony, cmentarz, zadrzewienie na wyspie Ostrów. Wzdłuż obecnej ul. Piwnej zaznaczono nazwiska właścicieli nieruchomości.

Orientacja planu wsch. z lekkim odchyleniem ku płd.wsch.

Na odwrocie na naklejce notatka byłego właściciela planu: *Plan von Danzig. A. Menge.*

Data przyjęta na podstawie Schwarza.

sygn. b II 24

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 22.

[ok. 1770]

13. [Plan okolic Wrzeszcza i Gdańska od strony wyżyn oraz terenu między Gdańskiem a Pruszczem Gdańskim].

Brak skali [ok. 1 : 22 000]

Rkp. Trzy arkusze numerowane o wymiarach: 47,4×37,5 cm. Brak arkusza nr 4 (g.p.s.).

Plan obejmuje na płu. wsch. tereny do jeziora Zaspą, Młynisk, Nowych Szkotów, Wrzeszcza, Brętowa. Plan obejmuje: Piecki, Mígowo, Jasień, Siedlce, Cyganki, Ujeścisko, Orunię, Szadółki, Kowale, Łostowice, Jankowo Gd., Borkowo, Straszyn, Juszkowo, Będzieszyn, Cieplewo, Pruszcz Gd., Roszkowo, Rokitnicę, Lipce.

Treść planu ogranicza się do zaznaczenia granic własności (?) i głównych dróg. Widoczny schematyzm rysunku, niewykończenie całości sugerują, że powyższy plan można uważać za pierworys jakiegoś późniejszego opracowania.

Orientacja planu wsch. z odchyleniem ku płd. wsch.

Powierzchnia planu zszarzała.

Data przyjęta na podstawie Schwarza.

sygn. C II 1047

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 842.

1773

14. Nr 1. PLAN de la Ville de Dansic et de ses environs d'une demie lieue d'Allemagne a la ronde. 1773 r.p.g. w kartuszu

Podziałka liniowa: 3,2 cm = 200 Toises de Rhin [ok. 1 : 23 500]

3,7 cm = 200 Toises de Dansic

Podziałka liniowa również w wiorstach rosyjskich (sic!) r.l.d.

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 50×38,5 cm

Plan obejmuje obszar między Brzeźnem, Wisłoujściem (Westerplatte), Stogami, Orunią, Ujeściskiem, Pieckami i Strzyżą.

Na planie zaznaczono łąki, lasy, tereny użytkowane rolniczo, podkolorowano tereny zabudowane, drogi i sieć wodną. Rzeźbę terenu oddaje szkicowe kreskowanie. Brak legendy.

Nazewnictwo w jęz. franc.

Orientacja planu wsch. z lekkim odchyleniem ku płd. wsch. (róża kierunków r.l.g.).

Na planie uwidoczniiony jest stan po pierwszym rozbiórce Polski w 1772 r. Kolorem białym zaznaczono płu.-zach. część terytorium miasta Gdańska pozostałego przy Rzeczypospolitej, kolorem niebieskim podmiejskie posiadłości prywatne i kościelne, zajęte przez króla Prus, który założył tam komory celne nękające miasto. Kolorem

kremowym z żółtą obwódką zaznaczono pozostałe tereny będące wywycinkiem ziemi pomorskiej w całości okupowanej przez zaborcę. Plan prawie identyczny, jeśli chodzi o treść, z planem oblężenia Gdańska z 1734 r. (poz. 79). Różnice dotyczą jedynie pominięcia w ujęciu z 1773 r. szczegółów o charakterze strategicznym, statków na redzie oraz umieszczenia napisów nazw geograficznych.

sygn. C II 9

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 212; Schwarz, Z I 324 (dopis).

Ponadto poz. 146.

[ok. 1780]

15. PLAN DE DANTZICK, Ville libre et Anseatique dans le Palatinat de Pomerelie et sous la protection de la Pologne [...] r.p.d.

Paris [b.r.wyd.] Long champs Geographe u dołu nad ramką

Brak skali [ok. 1 : 23 000]

Mdz. Wymiary: 38×24 cm

Plan obejmuje Gdańsk i najbliższe okolice z Wisłoujściem (schematyczny zarys Westerplatte).

Poniżej tytułu krótka charakterystyka miasta i portu.

Plan podobny w ogólnych zarysach, sposobie opracowań do poz. 6. Brak legendy, bardzo ubogie nazewnictwo w jęz. franc., poszerzony zasięg od s. zach. — obejmuje Siedlce. Być może jest to plan starszy od poz. 14. Data przyjęta na podstawie Schwarza.

sygn. C II 6

Bibliografia: wzmiankują Keyser, 219; Schwarz, Z I 325.

[ok. 1780]

16. [Plan Gdańska z Wisłoujściem i najbliższymi okolicami].

Brak skali [ok. 1 : 4500]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 190×100 cm (trzy arkusze sklejone).

Brak tytułu planu. Plan obejmuje Gdańsk wraz z Wisłoujściem (Westerplatte) i okolicą jeziora Zaspą.

Na planie podano nazwy ulic, ważniejszych obiektów sakralnych i świeckich. Rzeźba terenu oddana przez fragmentaryczne cieniowanie. Na Wiśle od Polskiego Haka do Wisłoujścia podano punkty głębokościowe. Ukazany jest tworzący się półwysep Westerplatte.

Orientacja planu płu.-zach. z odchyleniem ku zach. (róża kierunków z l.s. planu).

Jest to pierwszy w zbiorach Biblioteki plan tego obszaru w dużej skali; wcześniejsze przypominają raczej mapy.

Porównując ten plan ze współczesnymi mu planami Gdańska Schmidta ze zbiorów Wojewódzkiego Archiwum Państwowego (zob. s. 8), można z dużą dozą prawdopodobieństwa przyjąć, że autorem jego był J. E. Schmidt; podobny sposób podkolorowywania krawędzi wzgórz, bastionów, powierzchni terenów zabudowanych, sieci wodnej.

sygn. C III 255

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z II 326.

Ponadto poz. 204.

1782

17. WEG || von dem Ganskrüge || ueber Buergerwald nach || Alt Schotland || [Johann Ernst] Schmidt 1782. *r.p.g. w kartuszu*

Podziałka liniowa: 3,5 cm = 200 Danz. Ruthen r.l.d. [ok. 1 : 24 800]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 28×17,5 cm

Plan obejmuje Dolne Miasto: Gęsią Karczmę, Sienną Groblę, Rudno, Długie Ogrody, Dolne Miasto i Błonia. Na planie wyrysowana droga z Gęsiej Karczmy do Starych Szkotów.

Orientacja planu płn.-zach. z lekkim odchyleniem ku zach.

Element dekoracyjny r.p.d. obelisk, a na jego szczycie herb Gdańska, ozdobna ramka.

sygn. C I 41

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 571.

Ponadto — diapozytyw nr 2 i 3 s. 10, oraz poz. 205.

1788

18. [Plan Gdańska sięgający do twierdzy Wisłoujście]. J[ohann] [Ludwig] Colve del Gedan. 1788 *nad dolną ramką*

Brak skali [ok. 1 : 11 500]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 72,5×50 cm

Plan obejmuje Gdańsk oraz Wisłę od wyspy Przyłap od miejsca rozgałęzienia rzeki na Wester i Noorder Fahr Wasser poniżej twierdzy w Wisłoujściu.

Na planie kolorami wyróżniono poszczególne części miasta, zaznaczono ogrody, zadrzewienie wzdłuż dróg, cmentarze, nazwy ulic, placów, szanctów itp. Plan posiada bogate nazewnictwo w jęz. niem. Orientacja planu wsch. z lekkim odchyleniem ku płd. wsch. (róża kierunków pośrodku planu).

sygn. C III 424

Ponadto — diapozytyw nr 2 i 3 s. 10, oraz poz. 205.

1795

19. DANZIG. *r.l.d.* [Johann Ernst] Schmidt Senat. Dantiscan. aet. 64 1795 *nad d. ramką*

Podziałka liniowa: 3 cm = 100 d[eutsche] Rut[hen] *r.l.d.* [ok. 1 : 12 500]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 34,5×28 cm

Plan obejmuje Gdańsk oraz na mapce pobocznej twierdzę w Wisłoujściu.

Na planie zaznaczono ogrody, zadrzewienie wzdłuż dróg, cmentarz. Rzeźba terenu oddana przez fragmentaryczne cieniowanie krawędzi wzgórz. Na planie nazwy ulic, placów, ważniejszych budynków świeckich i sakralnych, fortów itp.

Orientacja planu płn.-zach. z lekkim odchyleniem ku zach.

Powierzchnia planu lekko zabrudzona.

Z p.s. planu mapka poboczna przedstawiająca twierdzę w Wisłoujściu w podziałce liniowej: 1,8 cm = 30 d. R. [ok. 1 : 6200].

sygn. C II 2

Prawie taki sam plan z datą: aet. 66. 1797 nad d. ramką i objaśn. (121 poz.) odnoszącymi się do kościołów i ważniejszych budowli, bram, bastionów, fortów, poz. o sygn. C I 878. Powierzchnia tego planu mocno zszarzała i zabrudzona.

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 239; Schwarz, Z I 39 (obie wzmianki dotyczą poz. C II 2).

[ok. 1800]

20. Croquis des Weges vom Olivaer Thor bis zum Dorfe Bresen mit Inbegriff der Doerfer Legan, Schellmuehl und Saspe. *r.l.d.*, poniżej: gezeichnet Fr. Posern.

Brak skali [ok. 1 : 8000]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 32×48,8 cm

Plan obejmuje: Zaspę, Brzeźno, Letnicę, Młyniska, Składy, zach. część wyspy Ostrów.

Nad d. ramką objaśn. kolorów: czerwony — budynki z muru pruskiego, czarny — strzechy.

Na planie zaznaczono zabudowania, zadrzewienie, sieć drożną, kanały, łąki.

Orientacja planu płn.

sygn. C II 77

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 672.

Ponadto poz. 90—93, 124, 125, 206, 207, 208 oraz diapozytyw nr 4, s. 10.

[ok. 1810]

21. Grundriss der STADT DANZIG *r.l.d.*

Weimar [b.r.wyd.] Verl. des Geogr. Inst. *r.l.d.*

Podziałka liniowa: 3,65 cm = 100 Dec. Ruthen Rheinl. *r.l.d.*

Skala pierwotna [ok. 1 : 10 310], skala skażona [ok. 1 : 12 760]

Staloryt. Wymiary: 26,5×21 cm

Plan podobny do poz. 19, taka sama orientacja, podobna skala, nieznacznie zmniejszony zasięg.

Na planie umieszczono nazwy części miasta, bastionów, ulic, placów. Literami alfabetu oznaczono kościoły i ważniejsze budynki świeckie oraz bramy. Objasnienia do nich umieszczono w r.p.d.

Rzeźba terenu oddana przez kreskowanie cieniowane. Poszczególne części miasta zróżnicowane specjalnymi oznaczeniami.

sygn. C I 888

Taki sam plan znajduje się jako mapka poboczna r.l.g. na 8 sekcji mapy F. L. Schroettera: *Karte von Ost-Preussen nebst Preussisch Litthauen...*, Berlin 1810, poz. o sygn. b I 102.

Różni się on od wyżej wymienionego tym, że zamiast miejsca wydania znajduje się na nim napis: *gestochen von Paulus Schmidt in Berlin.*

Bibliografia: wzmiankują: Keyser, poz. 270; Schwarz, Z I 50 (obie wzmianki dotyczą poz. C I 888); W. Klaus, poz. 478 (dotyczy poz. b I 102).

Ponadto poz. 94, 95, 100, 101, 124.

1822

22. Grundriss der Westpreussischen See Handlungsstadt und Vestung DANZIG. r.p.d., *poniżej*: Gezeichnet von A[ugust] Gersdorff, und berichtet von J. L[udwig] Belitski 1822.

[b.m.wyd.] 1822

Podziałka liniowa: 8,4 cm = 150 Rheinl. Ruthen r.p.d. [ok. 1 : 6700]

Grawiura, kamienioryt kolor. pow. Wymiary: 60×48,5 cm

Tytuł złożony częściowo literami ozdobnymi. Powyżej tytułu objaśnienia kolorów znajdujących się na planie. Wyróżniają one poszczególne części miasta, dwory, ogrody, kościoły, szpital, ważniejsze budowle, ruiny. Pod nimi objaśn. do liter A, a i numeracji 1—9. Uwzględniają one ważniejsze obiekty architektoniczne.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, placów, ważniejszych budowli świeckich i sakralnych, cmentarze. Rzeźba terenu oddana przez kreskowanie cieniowane.

Orientacja planu zach. z lekkim odchyleniem ku płn. zach.

Jest to pierwszy wydany techniką drukarską dokładny plan Gdańska.

sygn. C II 1045

Taki sam plan, poz. o sygn. C III 335.

Taki sam plan z kolor. jedynie siecią wodną, poz. o sygn. C II 1465. Na tym planie znajduje się pieczęć legacyjna barona J. S. Notomba, nad nią zaś pieczęć Biblioteki Królewskiej w Berlinie. Z prawej strony pod d. ramką pieczęć owalna z napisem: *Karten-Archiv Koenigl. Pr. Gr. Generalstab.*

Bibliografia: Reprod. planu [zmniejszoną do skali 1:8000] kolor. zamieszcza Keyser (*Die Baugeschichte der Stadt Danzig*, Koeln 1972, załącznik mapa nr 5). Wzmiankują: Keyser, poz. 282; Klaus, poz. 488; Schwarz, Z I 59.

Ponadto poz. 195.

[ok. 1831]

23. Gegend bey DANZIG. r.l.g.

Skala 1 : 12 500. r.l.g.

Rkp. kolor. pow. Plan o wymiarach: 126×181 cm, podzielony na 8 części.

Gdańsk w obrębie fortyfikacji jest pustą, zakolorowaną powierzchnią. Plan obejmuje dalsze okolice Gdańska: u góry Sopot, z p.s. Nowy Port, u dołu Pruszcz Gd., Pręgowo, z l.s. Niestępowo, Leżno, Czapple, Barniewice.

Na planie zaznaczono znakami topograficznymi budynki i tereny zabudowane, kościoły, ogrody, parki, cmentarze, lasy, tereny podmokłe, młyny, sieć drożną i zadrzewienie wzdłuż dróg.

Rzeźba terenu oddana przez kreskowanie cieniowane.

Orientacja planu płn.

Plan składany w tekturowej oprawie.

Jest to pierwszy, jeśli chodzi o zbiory biblioteczne, dość dokładny plan obejmujący dalsze okolice Gdańska. Na planie tym znajduje

się pierwszy w zbiorach obraz kartograficzny Oliwy oraz zbudowana w 1822 r. szosa łącząca Gdańsk z Sopotem, która zastąpiła starą drogę.

sygn. b I 117

Generalizując ten plan, przygotował do wydania drukiem mapę o tym samym tytule w skali 1 : 50 000 A[bert] v. Treskow w 1833 r. Mapa ta znajduje się w zbiorach kartograficznych Gdańskiej Biblioteki PAN, poz. o sygn. C II 50.

Prawdopodobnie Treskow jest również autorem ww. rękopiśmienenego planu.

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z IV 452 (dopis dotyczący poz. b I 117, plan mylnie datowany ok. 1880 r.), Z I 442 (dotyczy mapy C II 50).

Ponadto poz. 102, 135.

1865

24. UEBERSICHTSPLAN der Kanaele und Roehren innerhalb der Stadt Danzig. r.l.d.

Berlin 1865 Verlag v. Ernst & Korn nad d. ramką.

Podziałka liniowa: 14,5 cm = 150 Ruthen pr. [ok. 1 : 3900]

Litogr. kolor. gran. Wymiary: 69×50 cm

Plan obejmuje Gdańsk w obrębie fortyfikacji wewnętrznych. Na planie z zaznaczonymi nazwami części miasta, ulic, placów, ważniejszych budowli, bastionów, naniesiono kolorem niebieskim projektowane kanały i rury kanalizacyjne. Zbiornicze kanały-kolektory zaznaczono grubszą linią, uliczną kanalizację — cieńszą linią, a żelazne przewody rurowe — przerywaną linią. Na planie zaznaczono również inne szczegóły związane z projektem, np. przekroje rur, rzędne wysokiej i niskiej wody młynów wodnych, spadki terenu, wysokości w stosunku do punktu zerowego reperu w Nowym Porcie itp. Objasnienia znaków r.p.d., pod nimi: *Lith. Anst. v. W. Loillot in Berlin.*

Blatt 2. r.p.g.

Orientacja planu zach. z odchyleniem ku płn.-zach.

Na planie zaznaczona stara stacja kolejowa linii Gdańsk—Tczew zbudowanej w 1852 r.

Plan ten pochodzi z atlasu E. Wiebego *Die Reinigung und Entwaesserung der Stadt Danzig*, Berlin 1865, Bl. 2, Dz. kart. sygn. B 563.

sygn. C II 131

1868

25. PLAN von DANZIG enthaltend die Todesfaelle der Cholera-Epidemien von 1848, 1852, 1853, 1855, 1857, 1859, 1866 u. 1867. Beilage zu Danzig u. die Cholera von Dr. A[bert] LIÉVIN. r.p.d. Danzig [1868] A.W. Kafemann r.p.d.

Brak skali

[ok. 1 : 4500]

Litogr. kolor. sieć wodna. Wymiary: 61,6×55,6 cm

Plan obejmuje Gdańsk w obrębie fortyfikacji zewnętrznych. Na planie zaznaczono nazwy ulic (z numeracją zabudowań), placów, bastionów. Budynki użyteczności publicznej oznaczono kolorem ciemniejszym. W obrębie poszczególnych nieruchomości czarnymi kropkami zobrazowano liczbę zgonów spowodowanych epidemią cholery.

Orientacja planu zach. z lekkim odchyleniem ku płn. zach.
Na planie zaznaczony stary dworzec kolejowy linii Gdańsk-Tczew oraz linia kolejowa Gdańsk-Nowy Port zbudowana w 1867 r.

Plan stanowi załącznik do pracy A. Liévina *Danzig u. die Cholera. Ein statistisch topographischer Versuch*, Danzig 1868.

sygn. C II 136

1869

26. Situations Plan von DANZIG. Nach trigonometrischer Aufnahme im Auftrage des Magistrates gemessen in den Jahren 1866 bis 1869 durch [D.] BUHSE, Koenigl. Feldmesser r.p.g. ark. 1
Skala 1:1000. Podziałka liniowa: 31,3 cm = 1 Fuss Rhnl. r.l.d. nienumerowanego ark.

Technika geodezyjna kolor. Plan składa się z 19 ark. naklejonych na drewnianych płytach o wymiarach: 63×42 cm (ark. 13 i nienumerowany) oraz 82×59 cm (pozostałe arkusze).

Plan obejmuje Gdańsk w obrębie fortyfikacji zewnętrznych oraz teren stoczni i Polski Hak od wyspy Ostrów. Tytuł planu wykonany częściowo literami ozdobnymi, powyżej tytułu herb Gdańska.

Jest to pierworys geodezyjny, na którym zaznaczono kolorami: czerwonym — ważniejsze budowle świeckie i sakralne, różowym — budynki mieszkalne, czarnym — budynki niemieszkalne (?), zielonym — ogrody, skwery, parki, zadrzewienie ulic, niebieskim — wody, ciemnoniebieskim — niektóre granice administracyjne rozbudowy miejskiej, żółtym — przedproża, mosty itp. Na planie nazwy ulic, ważniejszych budowli, cmentarzy, mostów, numery nieruchomości.

Na arkuszach 1—18: *Situations Plans von Danzig aufgenommen und gezogen in den Jahren 1866—1869 durch Buhse.*

Orientacja planów zach. z nieznacznym odchyleniem ku płn. zach. Plany znajdują się w specjalnie dla nich wykonanej szafie.

Jest to pierwszy w tak dokładnej skali plan Gdańska w zbiorach Biblioteki.

sygn. C III 610

Pierwowiezór ten posłużył do sporządzenia kopii, z których dwie znajdują się w zbiorach kartograficznych biblioteki. Zostały one wykonane techniką litograficzną na 18 arkuszach białocząrnym, poz. o sygn. C II 308 i C III 309 (w ostatniej poz. brak ark. 11).

Ich tytuł jest nieco zmieniony: *Plan von DANZIG. Nach trigonometrischer Aufnahme im Auftrage des Magistrates in den Jahren 1866 bis 1869 gefertigt durch BUHSE K. Reg. Geometer r.p.g. ark. 1.* W odróżnieniu od pierwowiezoru na każdym arkuszu kopii pod d. ramką umieszczona jest skala 1:1000 i podziałka liniowa 18,8 cm = 50 Rheinl. Ruthen oraz nad d. ramką napis: *Buch-Kunst-und Stein-druckerei von Julius Sauer in Danzig.* Różnice między pierwowiezorem a kopiami są stosunkowo nieznaczne. Polegają one głównie na

tym, że: a — na ark. 9 pierwowiezoru na obecnych ulicach Śluza i Kieturakisa znajdował się kanał łączący Nową Motławę z fosą fortyfikacji miejskich, na kopii zaś przebiega tam ul. o nazwie Schleussen Gasse; b — na pierwowiezorze narysowany jest pełny zarys fortyfikacji wewnętrznych, natomiast na kopiach podany jest tylko zarys fortyfikacji od strony miasta; c — odmiennie rozmieszczono niektóre napisy na planach, d — są nieznaczne różnice zasięgu na brzegach arkuszy; e — kolor zastępuje technika białocząrna.

Bibliografia: reprod. planu (zmniejszone do skali 1:4000) zamieszcza E. Keyser, *Die Baugeschichte der Stadt Danzig*, Koeln 1972, załączniki 2 a. Stare Miasto, łączone sekcje 6, 7, 11, i 15, 2 b. Główne Miasto, łączone sekcje 6, 7, 10, 11, 12 c. Stare Przedmieście, sekcje 5, 6, 9 i 10, 2 d. Wyspa Spichrzów wraz z Dolnym Miastem, łączone sekcje 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14 i 15. Wzmiankują: P. Letkemann *Danzig...*, s. 20; Keyser, poz. 294; Schwarz, Z III 77 i Z IV 78 (wzmianki dotyczą litogr.).

1880

27. Plan von Danzig. Zusammengetragen und gezeichnet von R. Labes 1880. r.l.d.

Danzig 1880 Verlag v. Th[eodor] Bertling r.p.d.

Skala [ok. 1:9500]. Podziałka liniowa: 4 cm = 100 Rh. Ruthen
Litogr. Wymiary: 32,6×24 cm

Plan składany w okładce. Tytuł okł.: *Neuester Plan von Danzig. Nebst alphabetischem Verzeichniss der Strassen und Plaetze mit Angabe deren Lage nach Quadratnetzen, Verzeichniss der oeffentlichen Gebaeude u.s.w.*

Nad d. ramką z p.s. objaśn. znaków topograficznych wyróżniających linie kolejowe i sieć kanalizacyjną.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, placów, ważniejszych budowli (wyróżnionych kolorem czarnym) itp.

Zaznaczono granice wzgórz kreskowaniem.

Plan podzielony na kwadraty. Na brzegach planu oznaczenia cyfrowo-literowe tych kwadratów umożliwiające lokalizację danego obiektu na planie za pomocą alfabetycznego spisu ulic, placów, budowli.

Orientacja planu zach. z lekkim odchyleniem ku płn. zach.

Na planie poza liniami kolejowymi Gdańsk—Tczew i Gdańsk—Nowy Port zaznaczono nową linię kolejową w kierunku Szczecina. Pod d. ramką z l.s.: *Lith. u. Druck v. Gebr. Zeuner Danzig.*

sygn. C I 73

Taki sam plan, poz. o sygn. b I 5. Na okładce data: 1887, jest to 2 wydanie planu. Do planu dołączony alfabetyczny spis ulic, placów, ważniejszych budowli z podaniem ich położenia w siatce kwadratów — 6 stron. Plan jest darem księgarza Antona Bertlinga z 1899 r.

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 297; Schwarz, Z I 83 (dotyczy 2 wyd. planu).

1886

28. Plan von Danzig 1886. Nach den neusten Aufnahmen des Stadt-Geometers Block. *r.l.d.*

Danzig 1886 Verlag von Richard Bertling *r.l.d.*

Skala 1 : 5000.

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 67×54,4 cm

Plan składany w okładce. Tytuł okł.: *Richard Bertling's Grosser Plan von Danzig im Maasstabe von 1 : 5000 mit Angabe der Strassen-Namen, der Haeuser-Numerirung, des Pferde-Eisenbahn-Netzes und der Eisenbahn-Linien nach amtlichen Mittheilungen. Nebst alphabetischem Verzeichniss der saemmtlichen Strassen, Plaetze, Thore und Bruecken, der Kirche, Schulen, Behoerden, Post-Aemter, Institute, Fabric-Anlagen u.s.w., sowie der bemerkenswerthen Gebaeude und Sehenswuerdigkeiten. Nach den neusten Aufnahmen des Stadt-Geometers Block in Danzig gestochen von Ed. Gaebler Geograph. Institut in Neustadt-Leipzig.*

Zasięg planu i orientacja jak poz. kat. 26.

Nad d. ramką z p.s. objaśn. znaków uwzględniających: jedno- i dwutorowe tramwaje konne, przystanki tramwajowe, linie kolejowe oraz podział miasta na 18 sektorów, odpowiadających sektorom planu Gdańska Buhsego, poz. kat. 26.

Na planie podano skrajne numery budynków wzdłuż ulic, zaznaczono cmentarze. Bydymki użyteczności publicznej wyróżniono kolorem ciemniejszym.

Do planu dołączony jest alfabetyczny spis ulic, placów, ważniejszych obiektów publicznych, bram, mostów itp. (4 strony) z podaniem ich połączenia w sektorach 1—18 odpowiadających sekcjom planu Buhsego. Plan był własnością proboszcza Adolfa Mundta.

sygn. b I 106

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 302; Schwarz, Z I 87.

[ok. 1890]

29. Plan von Danzig. *r.l.d.*

Danzig [b.r.wyd.] Lith. Anst. v. R. Emmendoerffer *r.p.d.*

Brak skali

[ok. 1 : 12 000]

Litogr. Wymiary: 19,3×15,4 cm

Nad d. ramką z p.s. objaśn. numeracji 1—18, odnoszące się przede wszystkim do kościołów.

Na planie naniesiono czerwoną linią projekt kanalizacji miejskiej. Zaznaczono nazwy ulic, bastionów, niektórych budynków użyteczności publicznej.

Orientacja planu jak poz. kat. 26.

sygn. C I 904

[ok. 1890]

30. Der Hafen von Danzig nebst Umgebung. *u góry pośrodku.*

Gdańsk [ok. 1890].

Skala 1 : 12 500.

Litogr. kolor. niebiesko wody. Wymiary: 94×61 cm

Plan obejmuje port gd. i jego najbliższą okolicę oraz teren do przelotu Wisły Śmiałej: Sączki, Stogi, Krakowiec, Górki, ujście Wisły Śmiałej, Płonię Wielką i Małą, Redutę Płońską i Gęsią Karczmę. Zaznaczono wydmy metodą kreskowania, łąki, cmentarze, warstwiec na wschodnim stoku Grodziska oraz zabudowania.

Na morzu naklejona duża, wielokierunkowa róża kompasowa.

Orientacja planu pñ. z odchyleniem pñ.-wsch.

sygn. C III 170

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 764 (dopis).

Ponadto poz. 164, 165.

[ok. 1893]

31. Neuester Situations — Plan von Danzig. *r.p.d.*

Danzig [b.r.wyd.] L. Sauniers Buchhandlung *r.p.d.*

Podziałka liniowa: 4,3 cm = 200 m (sic!) *r.l.d.* skala skażona [ok. 1 : 6000].

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 53×43,3 cm

Zasięg i orientacja jak poz. kat. 26.

Plan składany w okładce. Tytuł okł.: *Neuester Situations — Plan von Danzig mit numerirtem Strassenverzeichniss.* Plan podzielony na kwadraty. Na wewnętrznej stronie okł. alfabetyczny spis ulic z podaniem ich położenia w siatce kwadratów.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, ważniejszych budowli, skrajną numerację budynków (nie wszystkich części miasta), tramwaje konne. Rzeźba terenu schematyczne kreskowanie.

Podziałka liniowa podaje niewłaściwą skalę, została ona skażona techniką drukarską. Obecna skala planu wynosi ok. 1 : 6000.

sygn. b I 47

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 307; Schwarz, Z II 92.

1895

32. Karte des Hafens von Neufahrwasser und der Weichsel bis zur Mottlau Meundung in 4 Blatt. *r.l.g. ark. 1.*

Pomiary wykonał i rysował technik i królewski pisarz budowlany [Otto] Ploeger w latach 1885—1894. Neufahrwasser im Januar 1895.

Akceptował królewski inspektor budowy portu Wilhelms.

Berlin 1895 Lith. Anst. v. Bogdan Gisevius

Skala 1 : 2500

Litogr. kolor. pow. Plan składa się z 4 ark. o wymiarach: 1 — 133×66 cm; 2 — 78×42 cm; 3 — 82,5×67 cm; 4 — 80×61 cm.

Plan obejmuje teren portu gdańskiego od Nowego Portu do ujścia Motławy. Poszczególne arkusze obejmują następujące odcinki:
 ark. 1 — od wschodniego falochronu do twierdzy Wisłoujście;
 ark. 2 — od twierdzy Wisłoujście do obecnych składów CPN,
 ark. 3 — od obecnych składów CPN do Stoczni Gdańskiej im. Lenina,
 ark. 4 — od Stoczni Gdańskiej im. Lenina do ujścia Motławy.
 Na planach zaznaczono zabudowania, ogrody, parki, cmentarze, łąki, plaże, zalesienia, linie kolejowe itp.

sygn. b II 36

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 767.

1897

33. Plan von Danzig. 1897. Richter *r.p.g.*

Brak skali [ok. 1 : 1800]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 148×155 cm

Plan obejmuje Gdańsk w obrębie fortyfikacji zewnętrznych. Na planie zaznaczono nazwy ulic, placów, mostów, bastionów, ważniejszych obiektów użyteczności publicznej oraz cmentarzy, nanie-siono pierwsze litery części miasta. Rzeźba terenu (krawędzie wzgórz) oddana przez fragmentaryczne cieniowanie.

Orientacja planu pñ. z lekkim odchyleniem ku pñ. wsch. Umocnienia fortyfikacyjne wewnętrzne i fosy od zachodu zlikwidowane, również zlikwidowane umocnienia fortyfikacyjne od północy. Plan przytwierdzony do dwóch wałków, zwią się jak mapa ścienna, dosyć trudny do wykorzystania ze względu na bardzo duży format.

sygn. A 48

[ok. 1897]

34. Plan von Danzig. *r.p.g.*

Danzig [b.r.wyd.] Verlag: L.G. Homann u. F.A. Weber's.

Brak skali [ok. 1 : 10 500]

Litogr. Wymiary: 22,5×30 cm

Plan składany w oprawie.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, placów, mostów, bastionów, ważniejszych budynków użyteczności publicznej (nie wyróżnionych ciemniejszym kolorem), nadto linie tramwajowe, kolejowe, cmentarze. Rzeźba terenu (krawędzie wzgórz) oddana przez fragmentaryczne cieniowanie.

Orientacja planu pñ.

Pod d. ramką: *Lith. Anst. F. Goerl Danzig.*

Na planie brak śladów po fosie od zach. s. miasta. Na odwrotnej s. planu dwa razy atramentem napisana data: 1900.

sygn. b I 352

Taki sam plan, lecz nie składany, poz. o sygn. C I 958. Na planie tym b.wyd. i litografa. Pewne niewielkie zmiany, czerwonym kolorem zaznaczono niektóre ważniejsze budynki użyteczności publicz-

nej. Poniżej tytułu atramentem napisana data: 1900.

Na odwrocie planu reklamy.

Bibliografia: wzmiankuje Keyser, poz. 309; F. Schwarz, Z I 100 (podaje datę: 1898).

1897

35. Plan der Umgegend von Danzig. *pod g. ramką* [Maximilian] Block, 1897 *nad d. ramką*Danzig 1897 Julius Sauer *pod d. ramką*

Skala 1 : 12 500.

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 92,4×63 cm

Plan posiada taki sam zasięg i skalę, jak poz. kat. 30.

Orientacja planu nieco inna, mianowicie pñ.

Plan ukazuje granice gruntów poszczególnych właścicieli, wymienionych poniżej tytułu planu.

Topografia ładu ogranicza się do podania punktów wysokościowych; na rzekach punkty głębokościowe; na morzu izobaty.

sygn. C III 233

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 462.

1899

36. Plan von Danzig 1899. *r.l.d.* [Maximilian] Block *pod d. ramką.*

Danzig 1899 Verlag von Theodor Bertling.

Skala 1 : 5000.

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 66,5×54,4 cm

Plan składany w okładce. Tytuł okł.: *Theodor Bertling's Grosser Plan von Danzig...* Poniżej nazwiska wydawcy data: 1897.Pod d. ramką: *Julius Sauer, Danzig.*

Jest to uaktualniony plan Blocka, poz. kat. 28. Posiada on takie same objaśn. znaków, tylko tramwaj konny zastąpił już tramwaj elektryczny. Do planu dołączony alfabetyczny spis ulic itp. (4 s.).

sygn. b I 470

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 310; Schwarz, Z I 105.

1899

37. Plan der Vorstadt Langfuhr bei Danzig mit Beruecksichtigung aller Neubauten unter Benutzung verhandener Karten entworfen von E[rnst] Habermann, Baurath. 1899 *w owalnej ramce w l.d. części planu.*

Danzig 1899 Verl. von Theodor Bertling.

Skala 1 : 10 000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 30,3×25,8 cm

Plan obejmuje Nowe Szkoty, Królewską i Jańską Dolinę oraz Strzyżę i teren zawarty między nimi.

W *r.p.g.* w ramce objaśnienia a—z (z podaniem ich położenia w

siatce kwadratów) uwzględniające place, wzniesienia, ważniejsze obiekty, również handlowe.

Na planie zaznaczono nazwy ulic oraz skrajne numery budynków, kolorem zielonym wyodrębniono zalesienie, cmentarze, parki. Czerwonym atramentem zaznaczono projektowane ulice w Królewskiej Dolinie. Rzeźba terenu, wzgórze przedstawione cieniowanym kreskowaniem.

Orientacja planu płn.

Pod d. ramką: *Druck von Julius Sauer, Danzig.*

Jest to pierwszy w zbiorach odrębny plan Wrzeszcza.

sygn. C I 48

Taki sam plan, lecz składany w okładce, poz. o sygn. b I 8.

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 853, Z I 854.

[ok. 1900]

38. Plan des Stadtkreises Danzig. *r.l.d.*

[Gdańsk ok. 1900]

Skala 1 : 10 000

Litogr. Wymiary: 98×138 cm

Plan obejmuje Gdańsk z przedmieściami: Brzeźno, Nowy Port, Zaspą, Letnica, Wisłoujście, Ostrów, Stogi, Olszynka, Orunia, Stare Szkoty, Siedlce, Emaus, Suchanino, Wrzeszcz, Strzyża Górna, Brętowo. Na górze plan sięga do Potoku Oliwskiego.

Na planie podano jedynie nazwy przedmieść, brak innych nazw.

Brak również symboli lasów, parków, cmentarzy itp.

Orientacja planu zach.

sygn. C III 74

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 685.

Ponadto poz. 96.

1900

39. Hafen von Danzig. *r.l.g.* [Maximilian] Block d. 20. XI. 00 *r.p.d.*

[Gdańsk] 1900.

Skala 1 : 12 500

Litogr. Wymiary: 84×33 cm

Plan obejmuje port gd. i teren przyległy.

Zaznaczono projektowane ulice między Bramą Oliwską i stocznia oraz projektowaną linię kolejową stanowiącą połączenie wyspy Ostrów z Orunią.

Orientacja planu wsch.

sygn. C II 19

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 685

[pocz. XX w.]

40. Vorschlag zur gleichzeitigen Kanalisation des Gelaendes zwischen Schellmuehl und dem Olivaer-Thor und des Siedlungsgelaendes des Reichsfiskus bei Neuschottland. *r.p.g.*

[Gdańsk pocz. XX w.].

Skala 1 : 10 000

Litogr. kolor. gran. i wody. Wymiary: 41,5×26,5 cm

Plan obejmuje obszar między Młyniskami, Bramą Oliwską i stacją kolejową Wrzeszcz.

Poniżej tytułu objaśnienia znaków odnoszące się do kanalizacji; jest to bowiem projekt skanalizowania tego rejonu.

Na planie zaznaczono parcele z podaniem ich właścicieli. Czarną linią przerywaną zaznaczono projektowane ulice.

Orientacja planu wsch. z lekkim odchyleniem ku płn.

sygn. C I 59

1901

41. Plan der Ortschaften Hochstriess, Zigankenberg und Heiligenbrunn.

r.p.g. [Maximilian] Block 1901 *r.p.d.*

[Gdańsk] 1901.

Skala 1 : 12 500

Litogr. Wymiary: 47×48 cm

Plan obejmuje Wrzeszcz z okolicą, Polanki, Młyniec, Strzyżę Grn., Strzyżę Dln., Srebrzysko, częściowo Brętowo, Studzienkę, Piecki, Diabełkowo, Suchanino, Siedlce, Migówko oraz Emaus.

Na planie zaznaczono zalesienie, tereny podmokłe, wąwozy i wcięcia terenu, punkty wysokościowe, cmentarze, sieć dróg i zabudowę. Orientacja planu płn.

sygn. C III 243

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 858.

Ponadto poz. 103.

1902

42. Plan von Danzig. 1902 *r.l.d.* [M.] Block *pod d. ramką.*

Danzig 1902 Theodor Bertling.

Skala 1 : 5000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 66,5×54,4 cm

Plan składany w okł. Na wewnętrznej stronie okł. znak własnościowy: *H. Br.*

Jest to uaktualniony plan Blocka, poz. kat. 36, posiada takie same objaśn. znaków. Plan bez załączonego spisu ulic itp.

sygn. b I 41

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 315; Schwarz, Z IV 110.

1904

43. Plan von Danzig 1904 *r.l.d.* [M.] Block *pod d. ramką.*

Danzig 1904 A.W. Kafemann.

Skala 1 : 5000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 66,5×54,4 cm

Plan składany w okł. z załączonym alfabetycznym spisem ulic.
W górze załączonego spisu ulic tytuł: *Grosser Plan von Danzig*.
Jest to uaktualniony plan, poz. kat. 42.

sygn. b I 91

Bibliografia: wzmiankuje E. Keyser, poz. 317; Schwarz, Z I 120.

[ok. 1905]

44. Plan des Stadtkreises Danzig. *r.p.g.*

[Gdańsk ok. 1905].

Skala 1 : 20 000

Litogr. kolorow. pow. Wymiary: 45,4 × 63 cm

Plan obejmuje Gdańsk z przedmieściami; zasięg planu jak poz. kat. 38. W r.l.d. objaśn. kolorów wyróżniających trzy strefy zaopatrzenia wodociągów oraz oznaczone literami alfabetu zakłady wodociągowe, stacje pomp i wysoko położone zbiorniki.

Linia pomarańczową zaznaczono granice miasta

Orientacja planu płn.

sygn. C II 1056

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 362 (dopis).

1905

45. Plan von Langfuhr, Hochstriess, Neuschottland, Neufahrwasser, Westerplatte, Zigankenberg, Heiligenbrunn, Altschottland, Stadtgebiet und Ohra nach amtlichen Quellen bearbeitet von E[rnst] Habermann, Baurat. [Wydanie 2 poprawione i poszerzone 1905].
pod g. ramką.

Danzig 1905 A.W. Kafemann G.m.b.H.

Skale różne, Wrzeszcz 1 : 10 000, Nowy Port i Stare Szkoty 1 : 12 500.

Litogr. kolor. pow. Na ark. o wymiarach: 51,2 × 36 cm znajdują się 3 plany różnej wielkości.

Jest to 2 wyd. planu Wrzeszcza Habermanna (1 wyd. poz. kat. 37), poprawione i powiększone o teren Cyganek, Stoczni i Składów.

Obok planu Wrzeszcza znajdują się dwie mapki poboczne: Nowego Portu i Oruni, które rys. G. Rogalski.

Nad d. ramką objaśn. znaków uwzględniających linie kolejowe, szosy, przejezdne drogi polne, projektowane ulice i drogi, granice rejonów umocnień, granice miasta, punkty widokowe, punkty wysokościowe, elektryczną kolej z przystankami, ścieżki, granice sąsiednich obrębów. Na planie zaznaczono skrajną numerację budynków. Kolorem ciemniejszym wyróżniono budynki użyteczności publicznej, kolorem zielonym — zalesienia, parki, cmentarze. Rzeźba terenu (wzgórza) wyróżniona cieniowanym kreskowaniem.

Pod d. ramką: *Lith. Anst. v. Alfred Winter.*

Orientacja planu płn.

Plan składany w oprawie. Na odwrotnej stronie planu alfabetyczny

spis ulic, placów, ważniejszych budynków z podaniem ich położenia w siatce kwadratów oraz reklamy. Dar Habermanna.

sygn. b I 9

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z IV 866.

— Jak wyżej. 3 wydanie 1906, sygn. b I 46 Bibliografia: Schwarz, Z IV 867.

— Jak wyżej. Do tytułu dodana nazwa Schidlitz. 4 wydanie 1909, sygn. C II 1065. Plan nie jest składany, posiada dodatkowy plan Siedlec w skali 1 : 10 000. Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 865

$\frac{865}{4}$ (dopis).

— Jak wyżej. 5 wydanie 1911, sygn. C II 1064, Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I $\frac{865}{7}$ (dopis).

— Jak wyżej. 6 wydanie 1913, sygn. C II 1135.

— Jak wyżej. 7 wydanie 1914, sygn. C II 1063, Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I $\frac{865}{5}$ (dopis).

1906

46. Plan des Hafens von Danzig. *r.l.g.* [M.] Block 1906 *nad d. ramką.*
[Gdańsk] 1906.

Skala 1 : 30 000

Litogr. Wymiary: 28,5 × 19,4 cm

Plan obejmuje port gd. i najbliższą jego okolicę.

R.p.g. objaśn. znaków wyróżniających linie kolejowe i tramwaje elektryczne. Na planie ukazana jest nowa linia kolejowa z 1905 r. łącząca wyspę Ostrów z Orunią, a także starsze linie kolejowe wraz z datami ich budowy.

Orientacja planu wsch.

sygn. C I 58

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 787.

1906

47. Lageplan von Neuschottland und Schellmuehl. *pod g. ramką* Angefertigt im Juni 1906 [M.] Block *r.p.d.*

[Gdańsk] 1906.

Skala 1 : 10 000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 34 × 25,5 cm

Plan obejmuje Nowe Szkoty i Młyniska.

Na planie zaznaczono parcele, nazwiska ich właścicieli oraz wielkości w metrach kwadratowych.

Orientacja planu płn. z lekkim odchyleniem ku zach.

sygn. C I 61

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 871.

Ponadto poz. 45, 104.

1907

48. Plan von Danzig r.p.g. [M.] Block *nad g. ramką*.
Danzig 1907 A.K. Kafemann G.m.b.H.
Skala 1 : 10 000
Litogr. kolor. pow. Wymiary: 27,2×33,5 cm
Zasięg planu taki sam jak planu Buhsego, poz. kat. 26 i planów Gdańska w skali 1 : 5000 Blocka.
W r.p.d. objaśn. znaków odnoszące się do linii tramwaju elektrycznego jedno- i dwutorowych, przystanków tramwajowych oraz linii kolejowych. Zaznaczona nowa linia kolejowa do Sztutowa.
Na planie nazwy ulic, placów, bastionów, mostów, ważniejszych budynków użyteczności publicznej, cmentarzy.
Orientacja planu pñ.
Pod d. ramką: *Lith. Anst. v. Alfred Winter Danzig*.
Na odwrocie planu alfabetyczny spis ulic, ważniejszych budowli itp. sygn. C I 930
— Jak wyżej. 7 wyd., 1910, sygn. C II 21. Pod d. ramką: *Lith. u. Druck v. R. Gorschalky Danzig*. Bibliografia: *wzmiankuje Schwarz, Z I $\frac{363}{7}$ (dopis)*.
— Jak wyżej. 8 wyd., 1911, sygn. C II 22.
— Jak wyżej. 10 wyd., 1920, sygn. C II 1629. Tytuł planu: *Stadtplan von Danzig. Kleine Ausgabe*. Wymiary planu: 28 × 40 cm.
Plan ma powiększony zasięg od pñ., zach. i pñ. Obejmuje on Stare Szkoty, Siedlce, Stocznnię i pñ. część wyspy Ostrów. Od strony wsch. plan jest pomniejszony, nie obejmuje bowiem Rudna.
Pod d. ramką: *Gisaldruck v. Bogdan Gisevius, Berlin*.
Bibliografia: *wzmiankuje Keyser, poz. 337*.

1908

49. Plan der Stadt Danzig. Angefertigt im Jahre 1908. Staedtische Vermessungsamt. [M.] Block, Direktor. r.p.d.
Danzig 1908 A.W. Kafemann *pod d. ramką*.
Skala 1 : 10 000
Litogr. kolor. Wymiary: 78,5×90 cm
Plan sięga na górze do Polanek, z p.s. obejmuje teren od Brzeźna do Stogów, na dole sięga do przystanku kolejowego Orunia, z l.s. do Emaus i Brętowa. Czerwoną linią zaznaczono granicę miasta, kolorem zielonym lasy, parki, cmentarze. Na planie nazwy ulic, bastionów, mostów, ważniejszych budynków użyteczności publicznej (wyróżnionych kolorem czerwonym), przedmieść wchodzących w skład miasta i przyległych.
Orientacja planu pñ. z lekkim odchyleniem ku pñ. zach.
Nad tytułem herb Gdańska.
Pod d. ramką: *Gisaldruck d. Lith. Anst. v. Bogdan Gisevius, Berlin*.
sygn. C II 24
Bibliografia: *wzmiankują Keyser, poz. 324; Schwarz, Z III 364*.
Ponadto poz. 45.

[ok. 1909]

50. Pharos-Plan Danzig. r.l.d. Langfuhr r.p.d.
Berlin [b.r.wyd.] Pharos Verlag G.m.b.H. *pod d. ramką*.
Skale różne, Gdańsk 1 : 8000, Wrzeszcz 1 : 17 000
Litogr. kolor. pow. Wymiary: 51×37 cm
Plan składany w okładce. Tytuł okł. *Pharus Plan Danzig mit Langfuhr*.
Plan obejmuje Gdańsk w obrębie fortyfikacji zewnętrznych oraz jego przedłużenie do Wrzeszcza (w r.p.d. plan Wrzeszcza).
Zaznaczono nazwy ulic, placów, mostów, bastionów, cmentarzy. Kolorem żółtym wyróżniono miniaturowe sylwetki kościołów i ważniejszych budowli (m.in. Biblioteki Miejskiej), kolorem ciemniejszym zielonym skwery, parki, lasy. Czerwonym krzyżem na białym tle oznaczono szpitale i lazarety.
Orientacja planu zach. z lekkim odchyleniem ku pñ. zach.
Do planu dołączony alfabetyczny spis ulic i placów — 5 s. Na odwrotnej stronie karty tytułowej i na ostatniej stronie spisu ulic reklamy przedsiębiorstw.
sygn. b I 40
Bibliografia: *wzmiankują Keyser, poz. 327; Schwarz, Z I 366*.

1909

51. Ostsee. Deutsche Kueste. Die Weichsel von Neufahrwasser bis Danzig. 1909 r.p.g.
Berlin 1909 Oberkommando der Kriegsmarine. Neue Ausgabe 1925, 1927, 1940. Kleine Berichtigungen 1943, 1944, 7 IX. *pod d. ramką*.
Skala 1 : 15 000
Druk. Wymiary: 48,2×68 cm
Plan obejmuje port gd. i jego najbliższą okolicę, teren zawarty między Brzeźnem, Stogami, Krakowcem, Dolnym Miastem, Biskupią Górką i Młyniskami.
Jest to mapa morska. Na Zatoce Gdańskiej, Martwej Wiśle, Kanale Portowym i Kaszubskim podano głębokości w metrach oraz izobaty. Żółtym kółkiem oznaczono światła nawigacyjne. Zaznaczono plaże i zalesienie wzdłuż pasa nadmorskiego, podano w metrach wysokości pojedynczych wydm. Na morzu róża kompasowa.
Orientacja planu pñ.
W r.l.d. i r.p.g.: *Nr 391*. Jest to późniejsze wydanie planu wykonane na podkładzie z 1909 r.
sygn. C III 382

[ok. 1910]

52. Gdańsk r.p.g.
Berlin [b.r.wyd.] Gisaldruck v. Bogdan Gisevius r.l.d.
Skala 1 : 10 000
Druk. kolor. pow. Wymiary: 137×173,5 cm

Tytuł, objaśn. znaków i nazwy umieszczone na morzu posiadają naklejki z polskim nazewnictwem. Nazewnictwo na planie w języku niemieckim.

Plan posiada bardzo duży zasięg. Obejmuje on u góry Sopot, na prawo Jelitkowo, Nowy Port, Stogi, Kramsk, na dole Pruszcz Gd., z l.s. Kiełpiniek, Matarnię, Dolinę Radości i Wielką Gwiazdę w lasach okolic Sopotu. W r.l.d. mapka poboczna, będąca przedłużeniem planu ku płd. Poniżej tytułu objaśn. znaków uwzględniających: szosy I, II, III klasy, drogi polne, linie kolei szeroko- i wąskotorowe, linie tramwajowe, młyny, leśnictwa, zbiorniki wodne, wały ochronne, mola, kąpieliska, latarnie morskie; kolorem zielonym oznaczono lasy z podziałem na iglaste i liściaste, cmentarze, kolorem brązowym — wydmy. Kolorem czerwonym zaznaczono tereny zabudowane, kolorem żółtym — stacje kolejowe, a linią pomarańczową — granice miasta. Na planie kilka punktów wysokościowych, granice wzgórz zaznaczone brązowymi smugami.

Orientacja planu pñ.

Plan przymocowany do dwóch wałków jak mapa ścienna, w górnej części trochę zniszczony (okolice Sopotu).

Bardzo duży zasięg planu, a także jego wielobarwność czyni go interesującym z punktu widzenia użytkownika.

sygn. A 90

Ponadto poz. 48.

[ok. 1910]

53. [Plan Nowego Portu i dzielnic sąsiednich].

[Gdańsk ok. 1910] Staedtisches Vermessungsamt.

Skala 1 : 10 000

Litogr. kolorow. pow. Wymiary: 63,8×33,4 cm

Brak tytułu. W r.p.d. naklejona kartka z objaśn. kolorów: żółty kolor — posiadłości miasta, fioletowa linia — granice obwodu miasta. Z l.s. objaśn. pieczętka z napisem: *Staedtisches Vermessungsamt*. Jest to wycinek większego planu.

Plan obejmuje port gd. od połowy wyspy Ostrów po Westerplatte oraz Zaspę, Letnicę, Nowe Szkoty.

Na planie nazwy ulic, cmentarzy; zaznaczono zalesienie.

Orientacja planu pñ.-zach.

sygn. C II 1053

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 789 (dopis).

Ponadto poz. 45, 48, 105, 215.

1911

54. Plan von Danzig. 1911. r.l.d. [M.] Block nad d. ramką

Danzig 1911 A.W. Kafemann.

Skala 1 : 5000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 66,5×54,4 cm

Jest to uaktualniony plan Gdańska Blocka, poz. kat. 43. Plan różni się od wcześniejszego tym, że nie ma okł. i spisu ulic.

sygn. C III 278

[ok. 1913]

55. Plan des Stadtkreises Danzig. r.p.g.

[Gdańsk ok. 1913] Staedtisches Vermessungsamt.

Skala 1 : 20 000

Litogr. kolorow. Wymiary: 45×46 cm

Plan obejmuje obszar między Oliwą, Brętowem a Westerplatte.

W r.p.d. objaśn. znaków uwzględniających granice miasta, granice gmin, posiadłości miasta, Białego Dworu i plac ćwiczeń.

Na planie zaznaczono cmentarze, linie kolejowe.

Orientacja planu pñ.

sygn. C II 1044

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 884 (dopis).

Ponadto poz. 45.

1914

56. Plan der Stadt Danzig. Angefertigt durch Rich[ard] Wetzel. April 1914. r.p.d.

Danzig 1914 Druck von Carl Baecker r.l.d.

Skala 1 : 15 000

Druk kolor. pow. Wymiary: 43×51,3 cm

Plan sięga od Oliwy i Brzeźna na górze, do Oruńskiego Przedmieścia i Błoni na dole oraz od Siedlec i Strzyży Górnej z l.s. do Westerplatte i Stogów z p.s.

Poniżej tytułu objaśn. znaków wyznaczających przyszłe tereny handlowo-przemysłowe.

Na planie kolorem szarym zaznaczono tereny zabudowane, czerwonym budynki użyteczności publicznej, a zielonym parki, skwery, cmentarze, lasy. Podano nazwy ulic, ważniejszych budynków itp. Fosa od wsch. są już zlikwidowane.

Orientacja planu pñ.

Na odwrotnej stronie planu alfabetyczny spis ulic i ważniejszych budowli.

Plan ukazuje stan po 1914 r., kiedy to w obręb miasta włączono Brzeźno, Zaspę, Wisłoujście, Sączki, Sianki. Między Nowym Portem a wyspą Ostrów enklawa należąca do Oliwy.

sygn. C II 18

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 375 (dopis).

Ponadto poz. 45.

[ok. 1918]

57. Pharos-Plan Danzig pod g. ramką, Langfuhr r.l.d.

Berlin [b.r.wyd.] Pharos Verlag G.m.b.H. pod d. ramką.

Skale różne, Gdańsk 1 : 8000, Wrzeszcz 1 : 17 000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 59,4×43,5 cm

Plan składany w okładce. Tytuł okł.: *Pharos Plan Danzig mit Langfuhr*.

Jest to 3 wyd. planu Gdańska w tej skali, 1 wyd. — poz. kat. 50. W odróżnieniu od 1 wyd. plan ten jest terytorialnie trochę powiększony od wsch. (okolice Rudna) i od strony pn.-wsch. — wyspa Ostrów. W r.l.d. plan Wrzeszcza.

W r.l.g. objaśn. numeracji tzw. osobliwości miasta (ważniejszych budowli i punktów widokowych) znajdujących się na planie. Objaśn. dotyczą 36 poz.

Do planu dołączony alfabetyczny spis ulic i placów — 5 s.

sygn. b I 39

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 329, Schwarz, Z I 367 (dopis).

1919

58. Plan von Danzig. 1919 r.l.d. [M.] Block r.p.d.

Danzig 1919 A.W. Kafemann.

Skala 1 : 5000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 66,5×54,4 cm

Jest to uaktualniony plan Gdańska Blocka z 1911 r., poz. kat. 54.

sygn. C II 238

Taki sam plan poz. o sygn. C III 511

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 336; Schwarz, Z I 330 (dopis).

Ponadto poz. 98.

1920

59. Plan der Stadt Danzig. Angefertigt im Jahre 1920. Staedtisches Vermessungsamt [M.] Block Direktor r.p.g.

Danzig 1920 A.W. Kafemann.

Skala 1 : 10 000

Litogr. Wymiary: 78,5×118 cm

Jest to uaktualniony i terytorialnie powiększony (jednak niekolorowany) plan Gdańska z 1908 r., poz. kat. 49.

Plan obejmuje obszar między Oliwą, Jelitkowem, Westerplatte, Krakowcem, Orunią Siedlcami, Brętowem. Linia przerywaną zaznaczono granice miasta, znakami topograficznymi parki, cmentarze, lasy. Na planie nazwy ulic i ważniejszych budowli.

Nad tytułem herb Gdańska.

Pod d. ramką: *Giseldruck v. Bogdan Giselius, Berlin*. Na odwrotnej stronie planu: *Danzig mit Umgebung bebautes und freies Gelaende*.

sygn. C III 70

Taki sam plan z 1921 r., poz. o sygn. C II 17.

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 338; Schwarz, Z I 376 (dopis); obydwie wzmianki dotyczą poz. C III 70.

Ponadto poz. 48, 99, 106, 107.

[ok. 1923]

60. Pharus Plan Danzig r.l.d. Langfuhr r.p.d.
Danzig [b.r.wyd.] Danziger Verlagsgesellschaft m.b.H.

Skale różne, Gdańsk 1 : 8000, Wrzeszcz 1 : 17 000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 51×37 cm

Jest to 4 wyd. planu Gdańska w tej skali. Jest to uaktualniony plan, poz. kat. 50. Na odwrocie planu alfabetyczny spis ulic i placów. W r.l.d.: *Urheber dr. Corn. Loewe*.

sygn. b I 38

Taki sam plan znajduje się w *Die Freie Stadt Danzig. Illustrierter Fuehrer mit Stadtplan und Strassenverzeichnis mit Anhang Schloss Marienburg in Preussen von Carsten u. J. Muhl*, Danzig 1922, s. 62.

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 368 (dopis).

[1924]

61. Pharus Plan des Danziger Industriegelaendes. r.p.g.

Danzig [b.r.wyd.] Danziger Verlagsgesellschaft m.b.H.

Skala 1 : 15 000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 36,5×51 cm

Plan obejmuje port gd. wraz z okolicą.

Poniżej tytułu objaśn. kolorów odnoszące się do trzech spółek handlu drewnem oraz objaśn. znaków uwzględniających linie kolejowe i tramwajowe. Na planie przedstawiono rozmieszczenie firm w porcie ze szczególnym uwzględnieniem spółek handlu drewnem. Kolor zielonym zaznaczono parki, cmentarze, lasy. Na odwrocie planu alfabetyczny wykaz firm oraz reklamy przedsiębiorstw. Data ustalona wg Schwarza, który uważa, że jest to 2 wyd. planu portu gd. (1 wyd. z 1923 r.).

sygn. C II 23

Taki sam plan poz. o sygn. C I 67.

Bibliografia: wzmiankują E. Keyser, poz. 339 (podaje datę 1920 r.);

Schwarz, Z I $\frac{377}{2}$ (dopis) i Z I 693 (dopis dotyczy poz. C I 67).

1923—1941

62. Gelaendeplan der Freien Stadt Danzig. r.l.d. arkuszy

[Gdańsk] 1923—1941 Staedt. Vermessungsamt, Gisaldruck Gisevius Berlin.

Skala 1 : 2500

Litogr. Wymiary: 71×48 cm — 113 arkuszy

Plan obejmuje 54 sekcje. W obrębie jednej sekcji są często dwa arkusze, a nawet trzy (różne lata opracowania arkusza). Są to: Sopot-Świemirowo 1928, Jelitkowo 1928, 1937, Oliwa, ul. Czyżewskiego 1928, 1936, Przymorze 1927, 1929, Brzeźno 1923, 1929, Oliwa 1928, 1936, Zaspą 1927, 1929, Brzeźno 1927, 1937, Nabrzeże Marchlewskiego 1927 1932, Westerplatte 1927, 1929, Polanki 1928, 1939, Lotnisko 1927, 1929, Zaspą 1927, 1934, Letnica 1924, 1934, Nowy Port 1927, 1934, Samborowo — Węglisko, inaczej Osiedle Młodych 1928, 1940, Wrzeszcz 1926, 1928, 1936, Gdańsk-Kolonia 1927, 1932, Młyniska 1927, 1940, Wisłoujście-Sączki 1927, Brętowo 1927, 1931, Jaškowa

Dolina 1926, 1929 (2 egz.), 1940, Wrzeszcz 1927 (2 egz.), 1932, Młyniska-Ostrów 1926, 1928, Przeróbka 1927, 1930, Sączki 1927, 1931, Diabełkowo 1927, 1932, Suchanino 1926, 1928, 1937, Stocznia Gd. 1927, 1929, 1938, Przeróbka 1924, 1941, Stogi 1927, 1930, Krakowiec 1927, 1929, Emaus 1927, Siedlce 1927, 1929, 1937, Główne Miasto 1927, 1929, 1935, Rudno 1926, 1933, Reduta Płońska 1926, 1929, Płonia Mała 1926, 1930, Górki Zachodnie 1927, 1932, Chełm 1927, 1929, Stare Przedmieście 1927, 1929, 1938, Dolne Miasto 1927, 1929, 1941, Błonia 1927, 1938, Płonia Mała 1927 (2 egz.), Zaroślak-Stare Szkoty 1927, 1929, Olszynka 1927, 1930, 1941, Olszynka (Gr. Walddorf) 1927, 1936, Płonia Wielka 1927, Orunia 1927, 1931, Orunia Dolna 1927, 1936, Orunia Płd. 1927, Niegowo 1927, 1939, Święty Wojciech 1929.

Na planach zaznaczono warstwie i punkty wysokościowe oraz skarpy terenowe. Zaznaczono budynki z numeracją nieruchomości. W narożnikach planów podano współrzędne geograficzne.

sygn. B 553

Bibliografia: wzmiankuje Keyser, poz. 340.
Ponadto poz. 108.

1925/1926

63. Port Bałtycki Gdańsk. Wykonał i wydał Schadinsky pod g. ramką: Koenigsberg Pr. 1925/1926 Verlag Schadinsky.

Skala 1 : 10 000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 80,8 × 96 cm

Jest to plan portu gd. od Brzeźna do Wypły Przyląp.

Tytuł i objaśn. znaków w jęz. polskim i niem., nazwy na planie w jęz. niem. W objaśn. znaków wyróżniono tereny będące własnością Rady Portu, prywatne i miejskie wybrzeża, elektryczne żurawie oraz niebieskimi liczbami głębokości w metrach. Z l.s. planu alfabetyczny spis firm posiadających urządzenia w porcie z podaniem ich numeracji pozwalającej na zlokalizowanie firm na planie. Obok planu portu dwie mapki poboczne:

1. plan Wolnej Strefy Gdańsk-Neufahrwasser w skali 1 : 5000,
2. plan ogólny portu gdańskiego, obejmujący obszar od Przekopu Wisły do Westerplatte w skali 1 : 100 000.

Orientacja planu pñ.-wsch.

Na obrzeżu planu reklamy przedsiębiorstw.

Pod d. ramką: *Gisaldruck d. Lith. Anst. v. Bogdan Gisevius, Berlin.*
sygn. C III 377

1926—1940

64. Gelaendeplan der Freien Stadt Danzig. r.l.d. każdego arkusza [Gdańsk] 1926—1940. Staedt. Vermessungsamt, Druck u. Photolith. B. Gisevius. Berlin.

Skala 1 : 5000

Fotolitogr. Wymiary: 72 × 48 cm — 30 arkuszy.

Plan obejmuje 21 sekcji, w tym 9 arkuszy podwójnych (różne lata opracowania): Sopot 1928, 1940, Oliwa 1928, 1937, Brzeźno 1926, We-

sterplatte 1927, Wrzeszcz 1928, 1933, Letniewo 1926, 1940, Wisłoujście 1927, 1939, Jaśkowa Dolina 1927 (2 egz.), aleja Zwycięstwa 1927, Przeróbka-Sianki 1927, 1934, Krakowiec 1928, Wisła Śmiała 1928, Emaus 1927, Gdańsk 1927, 1936, Rudno 1927, 1940, Krakowiec-Górki Zachodnie 1927, Górki Wschodnie 1928, Orunia 1927, Olszynka 1927, Przejazdowo 1927, Lipce 1928.

Na planach zaznaczono warstwie i punkty wysokościowe oraz skarpy terenowe. Zaznaczono budynki z numerami nieruchomości. Arkusze z lat późniejszych są uaktualnione i bardziej szczegółowe; zawierają więcej nazw.

sygn. B 550

Bibliografia: wzmiankuje Keyser, poz. 341.

1927

65. Gelaendeplan der Freien Stadt Danzig. r.l.d. arkuszy

Danzig 1927 Staedt. Vermessungsamt, Gisaldruck v. B. Gisevius Berlin.

Skala 1 : 1000

Litogr. Wymiary: 92 × 64 cm — 15 arkuszy.

Plan Gdańska obejmuje 15 sekcji: Stocznia Gd.-Brama Oliwska, Stocznia Gd., Brama Oliwska, Stocznia Gd., Ostrów, Dworzec Gł., Stare Miasto (brak arkusza), Sienna Grobla, Plac 1 Maja, Wyspa Spichrzów, Rudno, Zaroślak, Dolne Miasto, Optyw Motławy, Stare Szkoty, bastion Wyskok (ul. Redutowa).

W narożnikach planów podano współrzędne geograficzne.

Na planach zaznaczono punkty wysokościowe, warstwie oraz skarpy. Zaznaczono budynki z numeracją nieruchomości.

Wszystkie arkusze z datą: *April 1927.*

sygn. B 552

Bibliografia: wzmiankuje Keyser, poz. 342.

1927

66. Port gdański. pod g. ramką.

Hamburg 1927 Verl. Meissner u. Christiansen, Druck: Jagdmann u. Bohm.

Skala 1 : 10 000

Druk kolor. pow. Wymiary: 102 × 63,8 cm

Plan podobny do poz. kat. 63, ma taki sam zasięg, skalę i mapkę poboczną: Plan ogólny portu gd. w skali 1 : 100 000.

Orientacja planu inna, zach. z lekkim odchyleniem ku pñd. zach. Tytuł i objaśn. znaków również w jęz. niem. i ang. W objaśn. znaków uwzględniono tereny i urządzenia portowe, liczbami niebieskimi oznaczono głębokości w metrach. Z l. i p.s. planu alfabetyczny spis firm z podaniem ich numeracji na planie.

Plan wydany z okazji 200-lecia istnienia firmy „Schiffbau J. W. Klawitter”.

Plan był własnością Bronisława Skrzeczковского z Płocka.

sygn. C II 1603

Swiatłokopia podobnego planu, powiększonego o teren Letnicy i z pewnymi zmianami, poz. o sygn. C II 1642.

1927—1934

67. Gelaende plan der Freien Stadt Danzig. *r.l.d. arkuszy*
[Danzig] 1927—1934 Stadt Vermessungsamt., Gisevius Berlin.
Skala 1 : 10 000

Fotolitogr. Wymiary: 72×48 cm — 15 arkuszy.

Plan obejmuje 9 sekcji: Sopot 1928, Oliwa 1928, 1932, Nowy Port 1928, 1930, Emaus 1928, 1933, Gdańsk 1927, 1930, 1934, Górkki 1928, 1934, Jankowo Gd. 1928, Orunia 1928, Bogatka 1928.

W narożnikach planów podano współrzędne geograficzne. Arkusze z lat późniejszych są uaktualnione, uzupełnione nazwami ulic, kościołów i innych obiektów użyteczności publicznej, poza tym zaznaczono na nich skrajne numery nieruchomości oraz parki, cmentarze, lasy, nazwy potoków itp. Na ark. Gdańsk z 1927 r. zaznaczono warstwice, na ark. z lat późniejszych już nie.

sygn. B 551

Bibliografia: wzmiankuje Keyser, poz. 343.

1929

68. Plan von Danzig. Bearbeitet vom Staetdtschen Vermessungsamt 1929, 1 Auflage *r.l.d.*

[Danzig] 1929 Stich u. Druck v. B. Gisevius Berlin.

Skala 1 : 10 000

Fotolitogr. kolor. pow. Wymiary: 95×121,1 cm

Plan obejmuje obszar zawarty między Sopotem, Westerplatte, Błoniemi, Orunią, Migowem, Brętowem i Oliwą.

Poniżej tytułu objaśn. znaków uwzględniających ważniejsze budowle (kolor ciemnoszary), budynki poczty, posterunki policji, kasy oszczędnościowe, tramwajowe i autobusowe linie, granicę miasta oraz granice gmin. Zaznaczono nazwy ważniejszych budynków i ulic oraz skrajne numery nieruchomości. Kolorem zielonym zaznaczono parki, cmentarze, lasy. Brak zaznaczonej rzeźby terenu. W narożnikach dolnych podane współrzędne geograficzne. Zob. poz. 67.

Plan przytwierdzony do wałków, zwija się jak mapa ścienna.

sygn. A 91

1929

69. The port of Danzig. *r.p.g.*

[b.m.wyd.] 1929.

Skala 1 : 15 000

Druk. kolor. pow. Wymiary: 56,5×32,3 cm

Plan ten jest zmniejszeniem planu portu poz. C II 1603 (poz. kat. 66) z nieznacznie zmienionymi objaśn. znaków i bez spisu firm i reklam na obrzeżu planu. Tytuł, objaśn. znaków i nazewnictwo na

planie w jęz. ang. Poniżej planu mapka poboczna: Plan ogólny portu gd. w skali 1 : 150 000.

sygn. C II 1467

Taki sam plan z tyt., objaśn. znaków i nazewnictwem na planie w jęz. niem., poz. o sygn. C II 1412.

1929

70. Port gdański. 1929. Listopad. *pod g. ramką*
Gdańsk 1929 Wydanie Polskich Kolei Państwowych i Rady Portu Dróg Wodnych.

Skala 1 : 10 000

Plan obejmuje większy obszar od dotychczasowych planów. Wykonany na potrzeby kolei, ukazuje połączenia portu z Orunią poprzez Przeróbkę lub Zaspę.

Tytuł, objaśn. znaków również w jęz. niem., ang., franc. W objaśn. znaków dodatkowo uwzględniono znaki umieszczone przy nazwach stacji, np. ruch bagażowy, przesyłki wagonowe itp. Poniżej planu mapka poboczna: Plan ogólny portu gd. w skali 1 : 100 000.

Orientacja planu jak poz. kat. 66.

Nad d. ramką z p.s.: *Rysował Fr. Pupać D.O.K.P. Gdańsk.*

sygn. C II 135

1930

71. Port gdański. *pod g. ramką.*

Hamburg 1930 Verl. Meissner u. Christiansen.

Skala 1 : 10 000

Druk kolor. pow. Wymiary: 56,5×32,3 cm

Plan podobny do poz. kat. 66, te same objaśn. znaków w tych samych językach, na obrzeżu planu spis firm, mapka poboczna u dołu. Zasięg planu nieco inny, obejmuje on port i teren przyległy do linii kolejowej N. Port—Zaspa—Nowe Szkoty—Gdańsk węzłowa stacja przetokowa oraz do linii kolejowej Wisłoujście—Przeróbka—Sienna Grobla. Powyżej i poniżej planu reklamy „ALIDAG Tow. Akc. w Gdańsku”, na rogach planu reprodukcje, przedstawiające urządzenia przeładunkowe w porcie.

sygn. C III 562

Taki sam plan bez spisu firm i reprodukcji na obrzeżu, przytwierdzony do dwóch wałków, poz. o sygn. A 119.

Ponadto poz. 109.

1934

72. Plan portu gdańskiego. Rok 1934 *r.l.g.*

[b.m.wyd.] 1934.

Brak skali

[ok. 1 : 31 500]

Druk kolor. pow. Wymiary: 30×17,8 cm

Plan bardzo podobny do poz. kat. 70, zasięg planu nieznacznie zmniejszony od s. pld. i trzy razy mniejsza skala. Tyt. i objaśn. znaków w jęz. polskim. W objaśn. znaków opuszczono oznaczenia przeznaczone na potrzeby kolei, natomiast dodatkowo uwzględniono stacje taryfowe pocztowe.

sygn. C I 1218

1935

73. Danzig und Vororte. Karte zum Strassen-Verzeichnis mit Angabe der Verkerverbindungen und Strassenverkehrsmittel. Zur Ostlandtagung des Volksbundes fuer das Deutchtum im Auslande Pfingsten 1935 r.p.d.

Danzig 1935 Offsetdruck Ottomar Steinbach.

Skale różne: Gdańsk (ok. 1:9000), Wrzeszcz (ok. 1:8900), Brzeźno (ok. 1:8000), Stogi (ok. 1:7700), Oliwa (ok. 1:11 000), Jelitkowo (1:8000).

Druk offsetowy. Wymiary: na arkuszu 54,5×41 cm plany różnej wielkości.

Plany rozmieszczone są na obydwu stronach arkusza.

W r.p.d. planu Gdańska objaśn. znaków uwzględniające: godne polecenia szlaki spacerowe, linie kolei wąsko- i szerokotorowej, linie tramwajowe, parkingi, przystanie i linie żeglugi przybrzeżnej, mosty, miejsca odjazdu autobusów. Na planach zaznaczono nazwy ulic, ważniejszych budowli, mostów, bram oraz parki, cmentarze, lasy.

sygn. C II 1039

[ok. 1935]

74. Danzig. r.p.d.

Danzig [b.r.wyd.] Druck von Ottomar Steinbach.

Skale różne jak poz. kat. 73, jedynie zmieniono skalę planu Oliwy (ok. 1:8100) i dodano plan portu gd. (ok. 1:30 000).

Druk offsetowy. Wymiary: na arkuszu 63,5×39,2 cm plany różnej wielkości.

Plan podobny do poz. kat. 73, obejmuje podobny obszar oraz dodatkowo port gd.

Takie same objaśn. znaków w r.p.d. planu Gdańska. Na planach zaznaczono takie same elementy.

Nad planem Gdańska mapka połączeń kolejowych Wolnego Miasta Gdańska z terenami sąsiadującymi.

Nad d. ramką schematyczna mapa wybrzeża morskiego obejmująca obszar od Sopotu do Sobieszewa i zatytułowana: *Der Spazierweg am Strande 18 km lang.*

Na stronie tytułowej nad d. ramką opis walorów turystycznych Gdańska.

sygn. C II 1471

Ponadto poz. 110.

1937

75. Lageplan des Hafens von Danzig 1937 r.l.g.

[b.m.wyd.] 1937.

Brak skali

[ok. 1:31 500]

Druk kolor. pow. Wymiary: 30×17,6 cm

Plan podobny do poz. kat. 72. Takie same objaśn. znaków, jednak mniej szczegółowy, uboższe nazewnictwo. Tyt., objaśn. znaków i nazewnictwo w jęz. niem. Na odwrotnej stronie planu tabela charakterystyki technicznej ważniejszych rejonów portu gd.

sygn. C I 1235

1940

76. Gdańsk. 1940 pod g. ramką.

Skala 1:10 000

Fotolitografia. Wymiary: 97,5×146,6 cm

Zasięg planu podobny do poz. kat. 67, nieznacznie powiększony od s. zach. (ok. 0,5 km) obejmuje wzgórze Pacholek i Głowica w lasach oliwskich, Nowiec, Jasień, Szadółki i Kowale. Od s. pld. zasięg bardziej powiększony (ok. 13,5 km), obejmuje Kowale, Maćkowy, Lipce, Kramsk (czyli całą Orunię).

Tytuł i skala w jęz. polskim, nazewnictwo na planie w jęz. niem. Treść planu różni się w stosunku do analogicznych (poz. 67 i 68) jedynie w drobnych szczegółach, wynikających z aktualizacji, np. zasięg lasu, granice miasta. Oprócz współrzędnych geograficznych w narożnikach podane współrzędne płaskie: x, y.

sygn. C II 25

Kolor. reprod. planu Gdańska z 1940 r. w skali 1:8000 zamieszcza: E. Keyser, *Die Baugeschichte der Stadt Danzig*, Koeln 1972, załącznik mapa nr 3. Plan obejmuje obszar ograniczony przez Stocznę Gd., Rudno, Olszynkę, Biskupią Górkę i Grodzisko.

Na planie wyróżniono kolorem czerwonym ważniejsze budynki publiczne, zaznaczono ich nazwy oraz nazwy ulic, bastionów, bram itp. Ponadto zaznaczono skwery, parki, cmentarze.

1941

77. Pharüs-Plan Danzig. 1941 nad d. ramką.

Danzig 1941 Danziger Verl. Ges. M.B.H.

Skala 1:8000, Wrzeszcz 1:10 000

Druk kolor. pow. Wymiary: 66×36,5 cm

Plan obejmuje centrum Gdańska po granice dzielnic: Siedlce, Stocznia, Rudno oraz fragment dawnej fosy miejskiej. Uzupełnienie stanowi mapka poboczna, obejmująca teren aż do Wrzeszcza. Na planie zaznaczono takie same elementy treści jak na poz. 50. Pod d. ramką alfabetyczny spis ulic, placów, bastionów Gdańska i osobno Wrzeszcza.

Z p.s. pod d. ramką: *Lith. u. Druck: Pharus-Gutenberg Berlin.*
sygn. C I 1240

[ok. 1941, reprod. 1976]

78. Strassenplan von Danzig und seinen Vororten.
Danzig [ok. 1941] Danziger Verlags-Gesellschaft M.B.H., reprod.
Klausdorf 1976 Danziger Verl. Ges. Paul Rosenberg.
Skale różne: Gdańsk 1:8000, Wrzeszcz 1:10 000, Oliwa (ok.
1:20 000), Stogi (ok. 1:8300), Brzeźno (ok. 1:9000), Nowy Port
(ok. 1:9600), Jelitkowo (ok. 1:8300)
Druk. kolor. pow. na s. tytułowej i druk na odwrotnej stronie ark.
Na ark. o wymiarach 63 × 40,2 cm plany różnej wielkości.
Plan Gdańska i Wrzeszcza podobny do poz. 77. Na planie Gdańska
zaznaczone kolorem czerwonym budynki użyteczności publicznej.
Plan Wrzeszcza czarno-biały znajduje się na odwrotnej stronie ark.
obok planów Oliwy, Stogów, Brzeźna, Nowego Portu, Jelitkowa, też
niekolor.
Plan składany w okł. Na s. tyt. obok planu Gdańska mapa kolor.
Wolnego Miasta Gdańska w skali 1:300 000. Pod d. ramką alfabe-
tyczny spis ulic i placów Wrzeszcza.

sygn. C I 1321

PLANY OBLEŻENIA GDAŃSKA

1734, 1737

79. PLAN || von der Stadt || DANTZIG und WEICHSELMUENDE ||
|| nebst der Situation von denen Russischen und Saechss. || Lagern. ||
w kartuszu r.p.g. Liebe sculpsit Halle nad d. ramką.
[Koeln 1737 H.P. Merian].

Podziałka liniowa: 1,6 cm = 100 Rheinl. Ruthen [ok. 1:23 500]

Podziałka podana również w prętach gdańskich.

Mdz. Wymiary: 58,5 × 38,5 cm

Plan podobny do poz. kat. 14, taki sam zasięg, orientacja, skala,
zaznaczone takie same elementy topografii. Różni się treścią o cha-
rakterze strategiczno-wojskowym.

Poniżej tytułu w kartuszu wykaz 53 obiektów uwzględnionych na
planie: bastiony, kościoły i ważniejsze budowle.

W r.l.d. w kartuszu objaśn. numeracji dotyczącej zaznaczonych na
planie prac polowych, wykonanych przez wojska polskie i rosyjskie
(22 poz.).

W g.l. części planu objaśn. 20 znaków uwzględniających rozmieszcze-
nie na planie jednostek wojsk oblegających oraz ważniejszych punk-
tów strategicznych.

Na planie zaznaczono pozycje oddziałów wojska, czasami również
ich nazwy, na morzu — sylwetki żaglowców.

Według Schwarza plan ten pochodzi z *Ordentliches Tageregister von
denen Unternehmungen derer Russen und Sachsen bey d. Belage-
rung d. Stadt Danzig. Von unpartheyischer Feder entworfen*, Coeln
1737.

sygn. C II 7

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 186; Schwarz, Z I 320.

1734, rekonstr. XIX w.

80. PLAN von der Belagerung der Stadt DANZIG im Jahre 1734. r.p.g.
Berlin, połowa XIX w. Koenigl. Lith. Inst. Lith. C. Birk *nad
d. ramką.*

Podziałka liniowa: 5,5 cm = 300 Danziger Ruthen [ok. 1:23 700]

Litogr. Wymiary: 47,8 × 33,3 cm

Zasięg planu jak poz. kat. 79.

Poniżej tytułu znaki uwzględniające miejsce ataku Rosjan na Gro-
dzisku, miejsca natarcia Francuzów na rosyjskie umocnienia przed

Wisłoujściem i miejsce, w którym król S. Leszczyński opuścił miasto.

Na planie podano nazwy bastionów, szaniców, szrafurą zaznaczono wzgórze, a znakami topograficznymi lasy, tereny podmokłe.

Ukazane pozycje wojsk saskich, rosyjskich i francuskich oraz ich obozy.

Orientacja planu płn.-zach.

sygn. C II 59

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 189; Schwarz, Z I 323 (dopis).

1734 [ok. 1739]

81. Das belagerte DANZIG eine Weltberuehmte Haupt und Handelstatt des Polnischen Preussens, mit ihren Vorstaedten und der Weichselmuender Schanz, || wie solche vom 14. Febr. 1734. von denen Russen eingeschlossen, von 20 Mart. aber, biss zu den 7. ten Jul. erfolgten Uebergabe, foermlich belagert worden. *pod g. ramką.*

[Norymberga ok. 1739, Homanna Spadkobiercy].

Brak podziałki [ok. 1 : 18 000]

Mdz. kolor. Wymiary: 57×47,5 cm

Plan obejmuje obszar między Stogami, Starymi Szkotami, Wrzeszczem, Oliwą, Sopotem i Wisłoujściem.

W r.l.g. diariusz rosyjskich ataków przeprowadzonych przez cały czas oblężenia. Na prawo od niego wykaz ważniejszych miejsc publicznych, kościołów, bram (1—35 poz.), bastionów (a—s) i części miasta (A—F) uwzględnionych na planie.

Na planie zaznaczono ogrody, lasy, tereny podmokłe, młyny i szanice; granice wzgórz i wydmy — metodą kreskowania.

Na planie widok zabudowań Stogów, Studzienek, Nowych Szkotów, klasztoru w Oliwie oraz widok płonącego Sopotu.

Na planie ukazano pozycje wojsk i ich obozy, na morzu atakującą flotę rosyjską.

W prawej dolnej części arkusza rycina przedstawiająca bombardowane od strony Biskupiej Górki miasto. Nad ryciną napis: *Das bombardierte Danzig*, nad nim herb miasta. Na pierwszym planie obozowisko wojsk rosyjskich.

Plan oblężenia Gdańska, przepiękny graficznie, ma wiele zniekształceń odległości i innych błędów, np. w miejscu, w którym powinny być umiejscowione Siedlce, podano nazwę: Wrzeszcz.

Orientacja planu płd.-wsch. (róża kierunków w g.p. części planu).

sygn. C II 4

Bibliografia: reprodukcja planu zamieszczają: E. Cieślak, C. Biernat *Dzieje Gdańska*, Gdańsk 1975, ryc. 127 i 128; kolor. reprodukcja zamieszczona w kalendarzu na rok 1980 wyd. przez KAW w Warszawie. Wzmiankują: Keyser, poz. 174; Schwarz, Z I 307.

1734

82. [Plan oblężenia Gdańska w 1734 r.]

Podziałka liniowa: 11,2 cm = 600 Ruthen *r.l.d.* [ok. 1 : 23 500]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 51,3×34,7 cm

Brak tytułu planu. Zasięg, skala i orientacja planu podobne do poz. kat. 79.

W r.l.d. objaśnienia liter A—H umiejscawiające na planie poszczególne ataki wojsk rosyjskich, w r.p.g. dalszy ciąg objaśnień I—P odnoszących się do miejsc ataku wojsk saskich.

Oprócz fortyfikacji i pozycji wojsk na planie zaznaczono krawędzie wzgórz kreskowaniem, wydmy, lasy, tereny podmokłe i użytkowane rolniczo. Powierzchnia planu zszarzała.

sygn. C II 60

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 183; Schwarz, Z I 310.

1734

83. SITUATIONS PLAN || von der Belagerung der Stadt || DANTZIG || und || Weichsel Muende. *nad d. ramką.*

Brak skali [ok. 1 : 23 000]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 50,3×46 cm

Zasięg, orientacja planu podobne do poz. kat. 79.

Na planie ukazano rozmieszczenie jednostek wojskowych z podaniem ich nazw. Kreskowaniem zaznaczono fragmentarycznie krawędzie wzgórz, poza tym zaznaczono pola uprawne, tereny podmokłe, wydmy i lasy.

sygn. C II 1061

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 178; Schwarz, Z I 315.

1734

84. Plan de Dantzig et des Ouvrages exterieurs de cette Ville prise par les Russiens le 7. Juillet 1734 *nad g. ramką.*

[b.m. i r. wyd.]

Brak skali [ok. 1 : 85 000]

Mdz. Wymiary: 24,5×18,5 cm

Plan obejmuje obszar między Oliwą, Wisłoujściem, Górkami, Pruszczem Gd., Łostowicami i Studzienką.

W r.l.g. w kartuszu objaśn. numeracji 1—10 odnoszące się do umiejscowionych na planie ważniejszych miejsc o znaczeniu strategicznym oraz pozycji wojsk. Na planie zakreskowane tereny Żuław, zaznaczone lasy, wydmy, kreskowaniem krawędzie yzgórz. Nad g. ramką z p.s.: *Pag. 150.*

Tytuł, objaśn. i nazewnictwo w jęz. franc.

Orientacja planu płn. z odchyleniem ku płn. zach. (róża kierunków w g.p. części planu).

sygn. C I 613

1734

85. Die Belagerung der Stadt Dantzig. Im Jahre 1734. Vom Monath January biss in den July. von denen Russen und Sachsen. *pod g. ramką.*

Brak skali [ok. 1 : 22 600]

Rkp. kolorow. pow. Wymiary: 39×27 cm

Plan obejmuje obszar między Wisłoujściem, Rudnem, Bramą Niziną, Siedlcami i Wrzeszczem.

Nad d. ramką z l.s. objaśn. liter a—k, odnoszące się do szańców i pozycji wojsk ukazanych na planie. Na planie zaznaczono krawędzie wzgórz kreskowaniem, pola uprawne i lasy.

Orientacja planu jak poz. kat. 75.

sygn. C I 10

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 176; Schwarz, Z I 312.

1734

86. [Plan oblężenia Gdańska z 1734 r.]

Podziałka liniowa: 3,6 cm = 200 Danziger Ruthen [ok. 1 : 24 000]

Rkp. kolorow. pow. Wymiary: 39,9×24,9 cm

Brak tyt. planu. Plan obejmuje obszar między Brzeżnem, Wisłoujściem, Stogami, Olszynką, Orunią, Cygankami i Wrzeszczem.

Na planie zaznaczono krawędzie wzgórz cieniowaniem, lasy, zadrzewienie wzdłuż dróg, ogrody, nazwy części miasta, szańców oraz pozycje wojsk.

Orientacja planu jak poz. kat. 79 (róża kierunków w g.p. części planu). Powierzchnia planu zszarzała.

sygn. C I 11

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 182; Schwarz, Z I 311.

1734

87. Pianta della Città di Danzica doppo una valorosissima difesa resa alle Armi Moscovite, e Sassone, || [...] 1734. || Si Vendono in Milano nella contrada di S. Margherita da Marc Ant^o Dal Rè *pod d. ramką.*

Milano [b.r.wyd.] Dal Re Marc A.

Podziałka liniowa: 5,4 cm = 2000 Tesa [ok. 1 : 65 000]

Mdz. Wymiary: 31,5×23,3 cm

Plan obejmuje obszar między Oliwą, Wisłoujściem, Górkami, Orunią i Cygankami.

Plan bardzo schematyczny, zniekształcone odległości, bardzo ubogie nazewnictwo, zaledwie 7 nazw geograficznych, nie licząc nazw baterii i redut umieszczonych przy rowach oblężniczych koncentrycznie wokół miasta. Schematycznie zaznaczono lasy, łąki, pola uprawne, krawędzie wzgórz kreskowaniem, sylwetki kościołów i klasztoru oliwskiego. Na morzu widoczne sylwetki okrętów ostrzeliwujących Wisłoujście.

Orientacja planu pñ.

sygn. C I 5

Bibliografia: wzmiankują: Keyser, poz. 170; Schwarz, Z I 308.

1734

88. Geographischer PLAN || der STADT || DANTZIG || mit der Russischen Belagerung u. Attaque || von Anno 1734 || benebenst des DANTZIGER WERDERS und selbi- || ger Gegend. || Nuernberg || || verlegt von Adam Jonath. || Felsecker Sel. Erbe. *r.l.d.*

Nuernberg [b.r.wyd.] A.J. Felsecker

Podziałka liniowa: 1,8 cm = 450 [Danz.] Ruthen [ok. 1 : 52 000]

Mdz. Wymiary: 36,6×28,5 cm

Mapa obejmuje obszar ograniczony przez Mikoszewo, Żuławki, Trutnowy, Grabiny Duchowne, Pruszcz Gd., Jankowo, Lublewo Gd., Siedlice, Strzyżę, Redłowo, Westerplatte.

W r.p.g. objaśn. liter A—Z dotyczących ukazanych na planie części miasta, ważniejszych punktów strategicznych i miejsc ataku jednostek rosyjskich, saskich i francuskich oraz floty rosyjskiej.

Mapa obejmuje większy obszar od pozostałych planów oblężenia, zwłaszcza w kierunku wsch., sięgając aż po Gdańską Głowę.

Na planie zaznaczono wydmy, krawędzie wzgórz metodą kreskowania, lasy, ogrody oraz widoki wielu miejscowości, m.in. płonącego Sopotu, przede wszystkim zaś pozycje wojsk oblegających miasto.

Plan mało dokładny, zniekształca odległości.

Orientacja planu pñ. (róża kierunków w g. części planu).

Elementem dekoracyjnym jest herb Gdańska umieszczony poniżej objaśnień.

sygn. C II 12

Taki sam plan mdz. ze znacznie uboższym nazewnictwem (8 nazw) i nie zaznaczonymi pozycjami wojsk, znajduje się w Koenigl. Preussischer Antheil von Polen, Nuernberg [1773] sygn. st. dr. Bibl. Gd. PAN Od 30⁸⁰ k. nlb. po E₂.

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 184; Schwarz, Z I $\frac{314}{5}$ (dopis).

1734, 1739

86. Die Koenigl. POLNISCHE u. PREUSISCHE Handsee- und || Handels-Stadt DANTZIG, Poln. Gdansk, im Lande Pomerellien || [...] in einem richtigen PLAN und PROSPECT || nebst Anzeige der Russ.-Saechssischen Belagerung A. 1734. entworfen u. herausgegeben von Homaennischen Erben, A. 1739 [ten sam tekst w jęz. łac.] *pod g. ramką.*

[Norymberga] 1739 Homanna Spadkobiercy

Brak skali [ok. 1 : 23 000]

Mdz. kolorow. pow. Wymiary: 55×44,6 cm

Plan obejmuje obszar między Oliwą, Westerplatte, okolicą Gęsiej Karczmy, Orunią i Nowymi Szkotami.

W r.p.d. objaśn. uwzględnionych na planie części miasta (A—H) oraz ważniejszych budowli świeckich i sakralnych, bram, wzgórz (1—30) ukazanych na widoku panoramicznym miasta.

Na planie zaznaczono pozycje wojsk, na morzu jednostki floty ostrzeżliwej Wiślouchy, poza tym wydmy, lasy, łąki, pola uprawne, a fragmentarycznym kreskowaniem krawędzie wzgórz.

Orientacja planu wsch. z odchyleniem ku pñ. wsch. (róža kierunków w l. części planu).

Pośrodku winiety, na której umieszczony jest tytuł, herb Gdańska.

U dołu pod planem widok panoramiczny Gdańska od strony wzgórz, ukazujący również fortyfikacje Biskupiej Górki i Grodziska. Cyframi oznaczono obiekty i miejsca objaśnione wyżej.

sygn. C II 3

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 187; W. Klaus, poz. 463; Schwarz, Z I 322.

Ponadto poz. 124

1807

90. Danzig und Weichselmuende. *literami ozdobnymi r.p.g.*

Dresden 1807 C.G. Richter

Podziałka liniowa: 7,9 cm = 500 Rheinl. Ruthen [ok. 1 : 23 500]

Mdz. Wymiary: 64 × 38,5 cm

Plan obejmuje obszar ograniczony przez Brzeźno, Wiślouchy, Stogi, Orunię, Ujeścisko, Srebrzysko.

Do planu dołączony tekst opisowy (4 s.), zatytułowany: *Historische Uebersicht des Plans von Danzig und der Weichselmuende*. Na czwartej s. poniżej tekstu objaśnienia dotyczące 62 pozycji uwzględnionych na planie bastionów, bram, mostów, ważniejszych punktów strategicznych oraz pozycji jednostek wojskowych.

Na planie zaznaczono lasy, ogrody, tereny podmokłe i krawędzie wzgórz kreskowaniem cieniowanym.

Orientacja planu pñ.-wsch.

Z l.s. planu mapa Pobrzeża Gdańskiego od Pucka i Wejherowa do Elbląga i Kwidzyna w podziałce liniowej: 7,6 cm = 3 Deutsche Meile.

W r.p.d. owalna pieczęć z napisem: *Karten Archiv Koenigl. Pr. Gr. Generalstab*.

sygn. C II 1042

Taki sam plan, pozbawiony tekstu opisowego, z zakolorowanymi niebiesko wodami i naniesionymi dodatkowymi pozycjami wojsk, poz. o sygn. C II 1451.

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 261 (dotyczy poz. C II 1042);

Klaus, poz. 482 (dotyczy poz. o sygn. C. II 1451); Schwarz, Z I $\frac{314}{2}$

(dopis, dotyczy poz. C II 1451), Z I $\frac{314}{3}$ (dopis, dotyczy poz. C II 1042).

1807, 1810

91. Plan der Stadt und Festung Danzig und umliegender Gegend nebst der von den Franzosen und derer Alliierten im Monat April und May 1807 gefuehrten Belagerung, bis zu der am 21sten genannten Jahres vollzogenen Capitulation derselben. *r.l.g.* angefangen vom Ingenieurs Unterofficier Schoelss, beendet vom Scholar, C.F. Penschel den 29 Juny 1810. *pod d. ramką*

Brak skali

[ok. 1 : 22 000]

Rkp. kolorow. pow. Wymiary: 51 × 35 cm

Plan obejmuje Gdańsk w obrębie pierścienia fortyfikacji i jego okolicę od strony zach. i pñ.-zach. obszar ograniczony przez Orunię, Ujeścisko, Migowo, Piecki, Jańskową Dolinę, Nowe Szkoty, Młyniska. Poniżej tytułu w ramce obszerny wykaz redu, nazwisk generałów, nazw baterii, jednostek liniowych, piechoty, kawalerii, saperów, artylerii biorących udział w oblężeniu wojsk francuskich i ich alian-tów.

Na planie zaznaczona szczegółowa zabudowa podmiejska, ogrody, zadrzewienie wzdłuż dróg, a cieniowanym kreskowaniem krawędzie wzgórz i obozy wojsk oblegających miasto.

Orientacja planu wsch. z odchyleniem ku pñ. wsch.

Na planie pieczęć z napisem trudnym do odczytania.

sygn. C II 89

Bibliografia: wzmiankują Klaus, poz. 479; Schwarz, Z I $\frac{3059}{2}$ (dopis).

1807

92. PLAN du Siège de DANZIG par le 10.me Corps DE LA GRANDE ARMÉE, Avec les Travaux des Francais, tels qu'ils étoient le 23 Avril 1807. *r.p.g.*

[b.m.wyd.] 1807

Podziałka liniowa: 9,3 cm = 1000 Toises [ok. 1 : 22 000]

Mdz. Wymiary: 54,5 × 33,5 cm

Zasięg planu podobny do poz. kat. 90, taka sama orientacja planu.

Z prawej s. planu w ramce objaśnienia zaznaczonych na planie miejskich bram i bastionów (A—N) oraz umocnień i pozycji (głównie artyleryjskich) oblegających (1—24).

Wzgórza i wydmy zaznaczono kreskowaniem cieniowanym, poza tym zaznaczono lasy, łąki, pola uprawne, ogrody oraz pozycje wojsk. Z p.s. u dołu, poniżej ramki, okrągła pieczęć z napisem: *Service Géographique de l'Armée*.

sygn. C II 1059

Bibliografia: wzmiankują Keyser, poz. 264; Klaus, poz. 480; Schwarz, Z I 340 (dopis).

1807, [reprod. z przełomu XIX/XX w.]

93. Belagerung 1807. *nad g. ramką*
[b.m. i r.wyd.]

Skala 1 : 16 500

Druk. Wymiary: 25×27 cm

Plan obejmuje najbliższą okolicę Gdańska: Rudno, Stare Szkoty, Chełm, Cyganki.

Pod d. ramką objaśnienia odnoszące się do uwzględnionych na planie redut (1—5) i połowych prac obłężniczych.

Na planie zaznaczono tereny podmokłe, łąki, wzgórze metodą kreskowania.

Orientacja planu pñ.

Nad g. ramką z l.s.: *Nach Koehler, Geschichte der Festungen Danzig und Weichselmuende* z p.s.: *Plan 4.*

Jest to przeróbka planu oblężenia Gdańska w 1807 r., zamieszczonego w 2 t. dzieła G. Koehlera, *Geschichte...*, Breslau 1893, tabl. 2 (por. z poz. kat. 124).

sygn. C I 941

1813, 1821

94. PLAN de la forteresse DE DANZIG et de ses Environs, ainsi que des travaux entrepris pendant le Blocus et le siège de cette place, par les troupes et Prussienes, en 1813. r.p.g.

[Francfort et Leipzig 1821]

Podziałka liniowa: 6,5 cm = 1500 Toises [ok. 1 : 45 000]

Litogr. Wymiary: 45,7×33,5 cm

Plan obejmuje obszar ograniczony przez Oliwę, Jelitkowo, Westerplatte, Górki, Wiślinkę, Lipce, Borkowo, Szadółki i Matarnię. W p. części ark. poniżej tytułu objaśn. do 52 poz. uwzględniających rozmieszczenie dział na planie.

Na planie zaznaczono lasy, ogrody, zadrzewienie wzdłuż dróg, krawędzie wzgórz kreskowaniem oraz pozycje jednostek wojskowych i nazwiska ich generałów.

Orientacja planu pñ.

Podług Schwarza plan stanowi załącznik do *Aperçu des operations des troupes allies devant Danzig en 1813*, Francfort et Leipzig 1821.

sygn. C II 13

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 351.

1813, 1820

95. PLAN DE DANZIG ET DE SES ENVIRONS avec les travaux d'attaque et de défense exécutés pendant le blocus et le siège de cette place en 1813. w p.g. części ark. Gravé par Dandeleux pod d. ramką.

[Paris 1820].

Podziałka liniowa: 11,2 cm = 1000 Toises [ok. 1 : 17 000]

Podziałka liniowa również w metrach pod d. ramką

Mdz. Wymiary: 77,2×56 cm

Plan obejmuje obszar między Brzeźnem, Westerplatte, Stogami, Orunią, Łostowicami, Migowem, Strzyżą.

Poniżej tytułu legenda uwzględniająca nazwy części miasta, jednostek kawalerii, piechoty i artylerii uwidocznionych na planie.

Objaśnienia (A—Z, a—z, 1—42) dotyczą rozmieszczenia na planie baterii i miejsc umocnionych.

Na planie zaznaczono lasy, łąki, tereny podmokłe, kreskowaniem cieniowanym krawędzie wzgórz i wydmy. Plan precyzyjnie wykonany. Orientacja planu zach. z odchyleniem ku pñd. zach.

W r.p.g. mapa pñ. części Żuław Gd.: *Carte chorographique du Werder de Danzig d'après Ludewig Koppin* w skali ok. 1 : 130 000. Na odwrocie arkusza okrągła pieczęć z napisem: *Militair Bibliothek zu Spandau*. Plan składany w oprawie.

Podług F. Schwarza plan stanowi załącznik do książki P.H. d'Artois, *Defense de Danzig*, Paris 1820.

sygn. b I 43

Taki sam plan, poz. o sygn. b I 523.

Bibliografia: J.D.M. de Compredon, *Defense de Dantzic en 1813...*, Paris 1888, k. nłb. po s. 312, sygn. Bibl. Gd PAN. Od 3348⁸⁰. W dziele tym znajduje się zmniejszona kopia tego planu, litogr. o wymiarach: 54,5×39,4 cm. Wzmiankują: Keyser, poz. 275; Klaus, poz. 487; Schwarz, Z III 345.

Ponadto poz. 124.

PLAN OBSZARU MIĘDZY GDAŃSKIEM I SOPOTEM

[ok. 1900]

96. Special-Karte der Gegend zwischen Danzig und Zoppot. r.p.g.
Danzig — Langfuhr [b.r.wyd.] Verlag von S. Schwalm
Skala 1 : 20 000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 66,7×60,7 cm

Plan obejmuje teren między Kamiennym Potokiem a linią Rudno, Siedlce, Karczemki oraz od Stogów po Matarnię, Leśną Polanę. Na planie zaznaczono kolorem czerwonym zabudowania, kolorem zielonym — lasy, szarym — parki i cmentarze. Brak rzeźby terenu, zaznaczono jedynie trzy punkty wysokościowe. Zaznaczone kąpieliska nadmorskie, drogi i ścieżki (również w lasach podmiejskich) wskazują na turystyczny charakter planu.

Orientacja planu pñ.

Pod d. ramką z l.s.: *Entw. v. Vermessungsbureau Wiebe u. Ziebarth, Danzig, z p.s.: Litogr. v. R. Gorschalky, Danzig.*

sygn. b I 120

Taki sam plan, poz. o sygn. C II 973.

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z IV 910.

PLANY OLIWY

Oliwa, park 1792, [reprod. XX w.]

97. Grund Riss nebst 16 Perspectivischen Zeichnungen des schoensten Partien des Reichs Graefe v. Hohenzollerschen Bischoeff, Culmischen und Abteilischen Luft Gartens zu Oliva [...] 1792. *nad d. ramką*

[b.m.wyd.] 1792

Podziałka liniowa: 6,2 cm = 500 Fuss Danziger Mass. [ok. 1 : 2500]

Fotokopia kolor. Wymiary: 29,5×19 cm

Plan obejmuje park oliwski łącznie z katedrą.

Z l. i p.s. planu 16 widoków najpiękniejszych fragmentów parku.

Nad d. ramką objaśn. odnoszące się do ww. widoków oraz innych obiektów uwzględnionych na planie. Objaśn. dotyczą 36 poz. Nad d. ramką, pośrodku tytułu i objaśn. herb rodu Hohenzollernów.

Orientacja planu pñ. z lekkim odchyleniem ku zach.

sygn. C II 1609

Oliwa, lasy [ok. 1919, reprod. 1925]

98. Olivaer Wald modelliert von R. Mantau. Laenge M. 3 : 25 000
Hoehe M 3 : 5000. *r.l.g.*
Danzig [b.r.wyd.] Danziger Verlags m.b.H.
Skala [ok. 1 : 19 300]

Fotokopia. Wymiary: 37×28,4 cm

Jest to fotokopia mapy plastycznej.

Plan obejmuje obszar od Brętowa i Matarni po Świemirowo, a także Dolinę Radości i Polanki.

Na planie widoczne białe wstęgi dróg, potoków oraz cmentarze.

Orientacja planu zach.

sygn. C II 63

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I $\frac{392}{5}$

Oliwa [ok. 1920]

99. Plan von dem Luftkurort und Ostseebad Oliva. *r.p.g.*
Danzig [b.r.wyd.] Lith. u. Druck R. Gorschalky *pod d. ramką*
Skala 1 : 10 000
Druk. Wymiary: 32,3×21,1 cm

Plan obejmuje Oliwę łącznie z Polankami i Jelitkowem (plan Jelitkowa na mapce pobocznej, będącej przedłużeniem planu).

Na planie zaznaczono nazwy ulic i ważniejszych obiektów użyteczności publicznej (wyróżnionych kolorem czarnym), częściowo skrajną numerację budynków. Kreskowaniem cieniowanym zaznaczono krawędzie wzgórz, zaznaczono też młyny, parki, lasy, cmentarz. Orientacja planu pń.-wsch.

sygn. C I 62

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 925 (dopis).

PLANY SOPOTU

Sopot [ok. 1820]

100. Situations Zeichnung vom Dorfe ZOPPOT und der deselbst befindlichen See-Bade-Anstalt gefertigt von Schaper Regier. Conducteur r.l.d.

Podziałka liniowa: 8,8 cm = 60 Ruthen [ok. 1 : 2570]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 86×56 cm

Plan obejmuje Sopot z Karlikowem włącznie.

Poniżej tytułu objaśn. kolorów na planie: kolorem różowym zaznaczone budynki z mieszkaniami dla kuracjuszy, kolorem czerwonym — urzędy i pozostałe budynki. Większość zabudowań ma numery, na planie podano kilka nazwisk właścicieli posesji. Metodą kreskowania zaznaczono skarpy, wąwozy, krawędź wzgórz, poza tym zaznaczono parki, lasy, zadrzewienie wzdłuż dróg i potoków.

Orientacja planu wsch. z lekkim odchyleniem ku pń. wsch.

sygn. C III 236

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 901.

Sopot [ok. 1820, reprodukcja poczyn. XX w.]

101. Situations Zeichnung vom Dorfe ZOPPOT...

Skala [ok. 1 : 16 000]

Fotokopia. Wymiary: 15,2×9,9 cm

Jest to fotokopia wyżej opisanego planu, poz. kat. 100. Z powodu dużego, sześciokrotnego pomniejszenia plan mało czytelny.

sygn. C I 50

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I $\frac{901}{1}$ (dopis).

Sopot 1844, kopia 1971

102. Plan des See-Bade Ortes Zoppot bei Danzig. nad g. ramką

Berlin 1844 Stich u. Druck des Koenigl. Lith. Inst., kopia

Gdańsk 1971 F. Mamuszka

Skala 1 : 5000, podziałka liniowa również w krokach i prętach.

Rkp. przerys. kolor. pow. Wymiary: 34×28,5 cm

Nad d. ramką: *Aufgenommen in den Jahren 1824 v. 1844 vom Art. Lieut. Strieber, obok: Z białoczarnego oryginału skopiował 28—30. V. 1971 F. Mamuszka.*

Plan obejmuje Sopot od Grodziska do dawnej „szkoły książęcej”. W r.l.d. liczbowe zestawienie przyrostu mieszkańców i kuracjuszy Sopotu w latach 1819—1843.

W r.p.d. podano odległości w milach między Sopotem a Gdańskiem, Wejherowem, Puckiem, Helem.

Na planie podano nazwy ulic i ważniejszych budynków użyteczności publicznej, zaznaczono parki, lasy, zadrzewienie wzdłuż dróg i potoków, wzgórze metodą kreskowania.

Orientacja planu zach.

sygn. b II 103

Sopot [ok. 1901]

103. Plan von Zoppot. *r.l.g.* von L. Boettcher *na odwrocie* arkusza Danzig [b.r.wyd.] A.W. Kafemann

Podziałka liniowa: 10,5 cm = 500 m [ok. 1 : 4760]

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 41 × 28,8 cm

Plan obejmuje Sopot między Grodziskiem a Karlikowem.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, placów. Plan podzielony na prostokąty. Na brzegach ramek oznaczenia cyfrowo-literowe prostokątów umożliwiające lokalizację danego obiektu i ulicy za pomocą alfabetycznego ich spisu. Spis ulic, placów, ważniejszych budowli znajduje się na odwrotnej stronie planu. Rzeźba terenu — zaznaczone kreskowaniem skarpy, wąwozy.

Orientacja planu wsch. z lekkim odchyleniem ku płn. wsch.

Pod ramką z l.s.: Lith. Anst. v. Alfred Winter, Danzig.

sygn. C I 66

Taki sam plan składany w okładce, poz. o sygn. b I 10.

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z IV 913.

Sopot 1906

104. Plan vom Ostseebad Zoppot Im Jahre 1906 Gefertigt, im Stadtvermessungsamt [Richard] Kuehn. Stadtlandmesser. *r.l.g.*

Stettin [1906] Druck von M. Bauchwitz *pod d. ramką.*

Skala pierwotna 1 : 4500, skala skażona [ok. 1 : 5500]

Litogr. Wymiary: 41,3 × 26,7 cm

Plan obejmuje Sopot od ujścia Kamiennego Potoku do morza do Karlikowa.

Na planie zaznaczona numeracja nieruchomości, nazwy ulic, ważniejszych budynków użyteczności publicznej (wyróżnionych kolorem czarnym), poza tym parki, lasy, cmentarze. Brak zaznaczonej rzeźby terenu; dwa schematycznie naniesione wąwozy.

Na odwrotnej s. arkusza alfabetyczny spis ulic, placów i ważniejszych budowli z podaniem ich położenia w siatce kwadratów na planie.

Orientacja planu jak poz. kat. 103.

sygn. C I 711

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I $\frac{914}{10}$ (dopis).

Sopot 1910/1911

105. Plan von Zoppot. 1910/1911 *r.l.g.*

Danzig 1911 Verlag von A.W. Kafemann, G.m.b.H.

Skala 1 : 4500

Litogr. Wymiary: 41,3 × 28,7 cm

Zasięg planu identyczny z poz. kat. 103, taka sama orientacja. Treść planu również podobna, na odwrocie planu spis ulic, placów, ważniejszych budowli. Plan uaktualniony i dodatkowo zaznaczone lasy. Plan ma pewne ubytki w p.g. części planu i nieznaczące u dołu.

sygn. C I 793

Sopot i okoliczne lasy [1922]

106. Pharus-Plan Ostseebad Zoppot *r.l.g.*

Berlin [b.r.wyd.] Pharus-Verlag G.m.b.H.

Skala 1 : 7500

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 48,5 × 37,5 cm

Plan obejmuje teren między torami wyścigów konnych, Stawowiem, Świemirowem, lasami oliwskimi z Małą i Wielką Gwiazdą, Przylesiem i strumieniem Kamienny Potok.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, ważniejszych budowli (również ich sylwetki), wzniesień; poza tym naniesiono lasy, parki, skarpy terenowe, wąwozy, łąki, cmentarz. Plan podzielony na kwadraty z oznaczeniami cyfrowo-literowymi, brak jednak załączonego spisu ulic itp. Na odwrotnej stronie planu reklamy przedsiębiorstw.

Orientacja planu pld.-zach.

sygn. C I 69

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 934 (dopis).

Sopot 1922

107. Austausch des fiscalischen Strandlandes mit einem Teil des staed-tischen Waldes. 1922 *na odwrotnej stronie planu*

Brak skali [ok. 1 : 6800]

Światłokopia, częściowo kolor. pow. Wymiary: 70 × 47 cm

Brak g.l. ćwiartki ark. Plan obejmuje Karlikowo, tor wyścigów konnych, Przylesie i Brodwino (obecne nazwy) oraz część przyległych lasów, teren do Swelini i centrum Sopotu.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, ważniejszych budynków, skarpy terenowe, parki, lasy, cmentarz, izohipsy, granice miasta, kolorem zielonym wyróżniono park nadmorski i fragment lasów powyżej cmentarza. Plan słabo czytelny.

Orientacja planu pld.-zach.

sygn. C I 716

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I $\frac{933}{10}$ (dopis).

Sopot [ok. 1925]

108. Plan vom Ostseebad Zoppot [Freie Stadt Danzig]. r.p.d.
Berlin [b.r.wyd.] Lithographie u. Druck des Pharos-Verlages
G.m.b.H.

Skala 1 : 20 000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 24,3×16,1 cm

Plan obejmuje obszar Sopotu między Sweliną, torem wyścigów konnych a Wielką Gwiazdą w lasach oliwskich.

Na planie wyróżnione kolorami cztery strefy wysokościowe urządzeń wodociągowych. Pod d. ramką spis 12 zakładów gospodarki komunalnej istniejących i planowanych, uwzględnionych na planie. Na planie podano nazwy ulic, wzgórz, zaznaczono parki, lasy, cmentarz.

Orientacja planu jak poz. kat. 103.

sygn. C I 51

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 939 (dopis).

Sopot [ok. 1930]

109. Plan com Ostseebad Zoppot r.p.d.
Sopot [b.r.wyd.] Selbstverlag der Badeverwaltung
Skala 1 : 17 000

Druk. kolor. pow. Wymiary: 23,2×17 cm

Plan obejmuje Sopot między Kamiennym Potokiem, torem wyścigów konnych i Wielką Gwiazdą.

Z l. i p.s. planu objaśn. do uwzględnionych na planie: ważniejszych budowli (A—T), adresów lekarzy (a—m), hoteli (1—13), pensjonatów (14—50). Objasn. uwzględniają położenie obiektu w siatce kwadratów. Kolorem czerwonym zaznaczono tereny zabudowane, zielonym parki, lasy. Podano nazwy ulic, zaznaczono cmentarz, wcięcia terenu.

Orientacja planu jak poz. kat. 108.

Pod d. ramką: *Kartogr. Anst. Grasmueck u. Karnahl, Leipzig.*

sygn. C I 64

Taki sam plan, sięgający tylko do ramek, lekko zniszczony o pow. szarżalej, poz. o sygn. C I 1239.

Sopot [ok. 1935]

110. Zoppot r.l.d.
Danzig [b.r.wyd.] Offsetdruck von Ottomar Steinbach
Podziałka liniowa: 2,7 cm = 400 m [ok. 1 : 14 800]
Druk. Wymiary: 21,9×14,5 cm

Plan obejmuje Sopot od Kamiennego Potoku do toru wyścigów konnych, u dołu do Opery Leśnej.

Na planie zaznaczono parki, lasy, cmentarz, nazwy ulic, ważniejszych budowli itp.

Orientacja planu jak poz. kat. 103.

Poniżej planu schematyczna mapka wybrzeża morskiego od Swelini do Sobieszewa.

Zarówno plan, jak i mapka, podobne do tych w poz. kat. 74.

sygn. C I 1326

Ponadto poz. 73, 74.

PLANY GDYNI I PORTU

Gdynia [ok. 1929]

111. Plan portu w Gdyni — sporządzony przez Meissner & Christiansen Księgarnia Nakładowa Hamburg 1 — (na podstawie dat oficjalnych) *r.l.g.* [tytuł również w jęz. ang. z p.s. planu] Hamburg [b.r.wyd.] Meissner & Christiansen Księgarnia Nakładowa.
Skala 1 : 10 000
Druk. kolor. pow. Wymiary: 69,5×63,5 cm
Plan obejmuje port gdyński z Oksywiem oraz pñ. część Gdyni z Kamienną Górą.
Poniżej tytułu objaśn. uwzględniające znaki nawigacyjne, linie kolejowe i ulice istniejące i projektowane, budynki prywatne i publiczne znajdujące się na planie. Poniżej objaśn. spis ważniejszych budowli (1—23). To samo w jęz. ang. z p.s. planu. Rzeźba terenu przedstawiona metodą cieniowania, zaznaczono punkty wysokościowe, a w akwenie portu projektowane głębokości.
Orientacja planu pñ.
Nad d. ramką z p.s.: *Druck v. Jagdmann u. Bohm. Hamburg 8.*
Na obrzeżu planu alfabetyczny spis firm uwzględnionych na planie. W rogach arkusza cztery zdjęcia reklamujące Stocznnię Gdańską. Trzy reprodukcje przedstawiają statki towarowe i pasażerskie, czwarta — dok pływający.

sygn. C II 1413

Gdynia [ok. 1929]

112. Gdynia Port Hafen *r.p.g.*

[b.m. i r.wyd.]

Skala 1 : 10 000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 60×39,3 cm

Plan podobny do poz. kat. 111. Takie same objaśn. znaków i spis ważniejszych budowli (dodatkowo w jęz. franc. i niem.). Nazewnictwo na planie w kilku językach. Podobne również treść i zasięg planu. Zasięg planu powiększony od s. zach. o węzeł kolejowy. Na planie ukazano projektowane baseny portowe, które nie zostały ściśle w ten sposób zrealizowane.
W *r.l.d.* mapka poboczna pobrzeża Zatoki Gdańskiej. Na mapce naniiesione ważniejsze linie kolejowe.

sygn. C II 130

Bibliografia: wzmiankuje Schwarzw, Z I 997 (dopis).

Gdynia 1930

113. Gdynia. Plan miasta i portu. *r.l.d.* Rys. Witold Żmigrodzki
Gdynia 1930 nad d. ramką z p.s.

Gdynia 1930 [b.wyd.]

Brak skali [ok. 1 : 10 900]

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 42×55,5 cm

Plan obejmuje teren od Oksywia do ul. stanowiącej granicę między Gdynią a Redłowem (obecnie ul. Harcerska).

Powyżej tytułu legenda uwzględniająca 31 ważniejszych budowli, projektowane budowle (K—T). Na wznieszeniach izohipsy, na planie zaznaczona projektowana i istniejąca zabudowa miasta. Plan pokazuje projektowane baseny jako istniejące, np. basen jachtowy, baseny na zakończeniu Kanału Przemysłowego od strony Oksywia.

sygn. C II 1089

Gdynia [ok. 1931]

114. Plan miasta i portu Gdynia *r.l.d.* Opracował J. Winterowski emer. Podpułk. Geograf r.p.d.

Gdynia [b.r.wyd.] Nakładem Związku Oficerów Rezerwy

Skala 1 : 22 500

Zasięg planu podobny do poz. kat. 113.

Nad d. ramką objaśn. dotyczące 50 ważniejszych budynków uwzględnionych na planie. Na odwrotnej s. planu dalszy ciąg objaśnień (51—115), opis portu gdyńskiego i powtórzony tytuł. Rzeźba terenu — kreskowanie nałożone na warstwy, zaznaczono punkty wysokościowe. Zaznaczono tereny podmokłe. Na planie zaznaczono linią przerywaną projektowaną rozbudowę portu.

Pod d. ramką: *Lit. i Druk M. Maćkowiak, Poznań.*

Nad g. ramką trzy widoki fragmentów miasta.

sygn. b II 86

Gdynia 1932

115. Port Gdynia 1931 1932 Sprawdzony przez Urząd Morski

Gdynia 1932 Nakładem Polskiej Agencji Telegraficznej

Skala 1 : 7500

Druk. kolor. pow. Wymiary: 67×84 cm

Plan obejmuje port oraz pñ. część miasta. U dołu Marszałka Piłsudskiego (obecna nazwa: aleja Czołgi

W *r.l.d.* objaśn. uwzględniające zaznaczone na planie baseny portowe i przedsiębiorstwa istniejące i projektowane.

Wyróżnione odrębnymi kolorami składowiska, kawiarnie, dzielnice willowe, urzędy i

W *r.p.d.* zestawienie nabrzeży (A—Z) i falochłony.

Nad d. ramką: *Gdynia w czerwcu 1931 Janicki.*

Na obrzeżu planu spis ważniejszych budowli (1—

12/15
wsta-

na planie. Objaśn. i spis w jęz. ang., szw. i niem.
U góry nad planem trzy widoki fragmentów portu.

sygn. C II 1139

Gdynia port [ok. 1935]

116. O porto de Gdynia *r.l.d.*

[b.m. i r.wyd.]

Brak skali [ok. 1 : 11 000]

Druk kolor. pow. Wymiary: 37,2×29,5 cm

Plan obejmuje port gdyński i najbliższą okolice.

U dołu i z p.s. planu objaśn. uwzględniające zaznaczone na planie baseny portowe (I—VII), nabrzeża (a—x) i ważniejsze budynki (1—92). Tytuł i objaśn. w jęz. portugalskim.

Plan jest darem profesora R. Otlewskiego z Gdyni.

sygn. C I 208

Gdynia 1936

117. Plan wielkiej Gdyni 1936 *r.l.g.*

Gdynia 1936 Morska Agencja Reklamy inż. Przygodzki, Gdyńskie Biuro Informacyjno-Budowlane.

Skala 1 : 15 000, uwaga: skala ulic i gmachów skażona

Druk. kolor. pow. Wymiary: 55×59 cm

Plan obejmuje u góry Oksywie i Cisowę, na dole Orłowo, z l.s. Demptowo i Witomino.

W objaśn. kolorami zróżnicowane tereny miejskie, tereny portowe, strefa wolnocłowa, tereny pokryte zielenią, tereny kolejowe. Poza tym uwzględniono ważniejsze budynki publiczne, hotele, przystanie, linie autobusowe itp. Rzeźbę terenu ukazują fragmentarycznie zaznaczone izohipsy. Na planie zaznaczono nazwy ulic. Plan podzielono na kwadraty. Na brzegach planu widnieją oznaczenia cyfrowo-literowe tych kwadratów. Do planu dołączono alfabetyczny spis ulic i placów oraz spis urzędów i instytucji handlowych i przemysłowych (24 s.). Wokół i w obrębie planu Gdyni reklamy przedsiębiorstw.

sygn. b I 505

Gdynia [ok. 1937]

118. Gdynia. Plan portu.

[b.m. i r.wyd.]

Skala 1 : 5000

Światłokopia. Wymiary: 53,5×44,8 cm

Plan nie obejmuje całego portu gdyńskiego, a jedynie Basen Południowy, Basen Węglowy, Basen Marszałka Piłsudskiego i Basen Ministra Kwiatkowskiego.

Na planie zaznaczone nabrzeża z dźwigami, magazyny, chłodnie itp.

Brak dróg i kolei dojazdowych.
Orientacja planu płn.-wsch.

sygn. C II 1643

Gdynia 1938

119. Plan portu. Gdynia. 1938 [tytuł również w jęz. ang. i niem.] *nad g. ramką*

Gdańsk 1938 Albert Bein

Skala 1 : 10 000

Druk. kolor. pow. Wymiary: 39×63,7 cm

Plan obejmuje obszar między Oksywiem, Wzgórzem Focha i Państwową Szkołą Morską (z l.s.).

Z l.s. tytułu objaśn. znaków uwzględniających budynki publiczne i prywatne, urzędnictwo portowe i nawigacyjne. Z p.s. tytułu alfabetyczne zestawienie konsulatów i ich adresów. Poniżej planu spis magazynów Urzędu Morskiego i prywatnych, spis władz portowych i innych instytucji, spis kolejowych stacji taryfowych i odpowiednich dla nich nabrzeży.

Plan podzielony na kwadraty cyfrowo-literowe. W objaśn. odniesienia do nich. Objaśn. i częściowo nazewnictwo na planie również w jęz. ang. i niem.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, skwery i lasy.

Nad d. ramką z p.s.: *Druck: Gebr. Krafzig, Danzig.*

sygn. C II 1599

Gdynia 1942

120. Gotenhafen. *pod g. ramką, na odwrotnej s.* Stadtplan von Gotenhafen.

Gdynia 1942 Stadtverwaltung Gotenhafen-Vermessungsamt.

Skala 1 : 15 000

Technika mechaniczna kolor. pow. Wymiary: 70×90 cm

Plan obejmuje u góry Oksywie i Obłuże, u dołu Orłowo, Kolibki, Mały Kack i sięga do potoku Swelinia, z l.s. obejmuje Krykulec II, Lasy Chyłońskie z Witominem, Demptowem i Cisową.

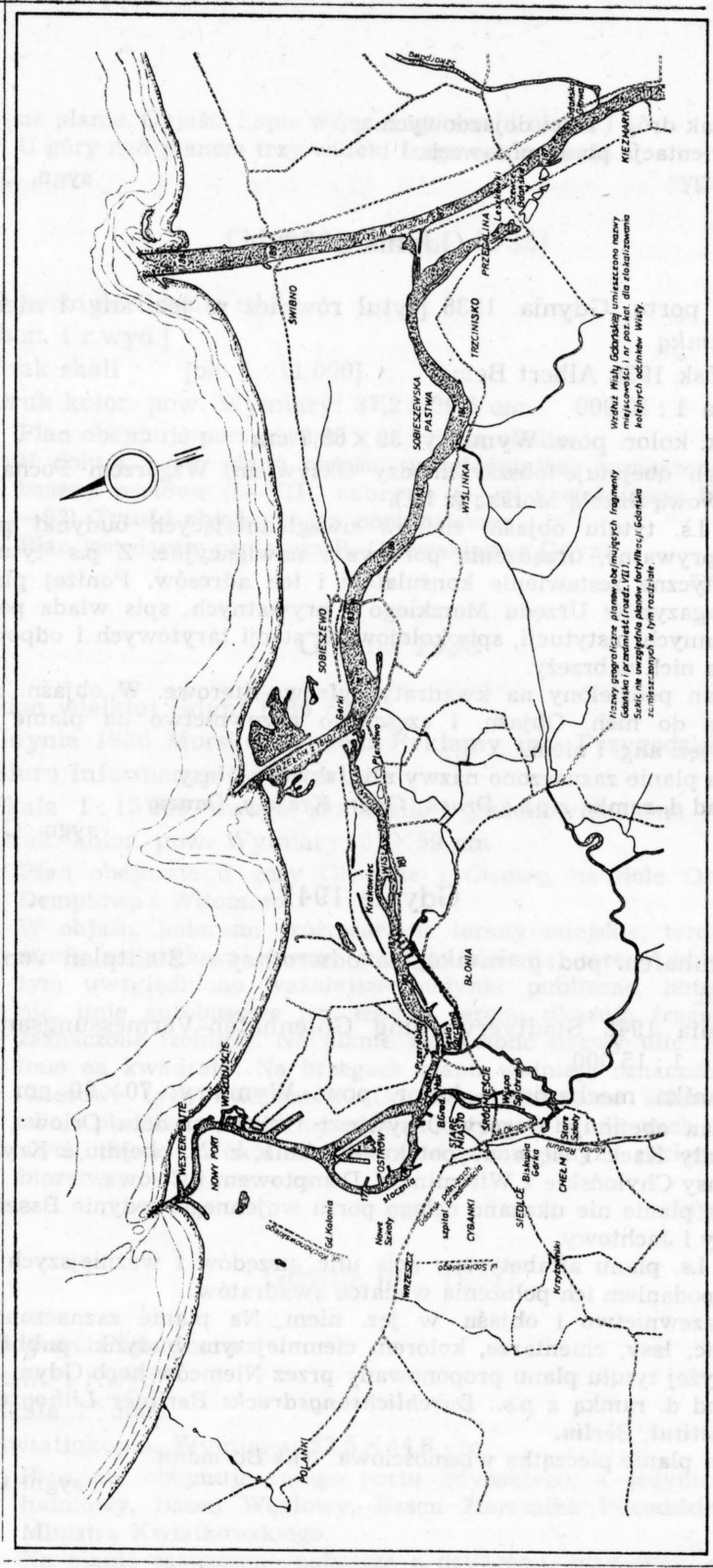
Na planie nie ukazano całego portu wojennego, jedynie Basen Pierwszy i Jachtowy.

Z l.s. planu alfabetyczny spis ulic, urzędów i ważniejszych budowli z podaniem ich położenia w siatce kwadratów.

Nazewnictwo i objaśn. w jęz. niem. Na planie zaznaczono nazwy ulic, lasy, cmentarze, kolorem ciemniejszym budynki publiczne. Powyżej tytułu planu proponowany przez Niemców herb Gdyni.

Pod d. ramką z p.s.: *Durchlichtungsdruck: Berliner Lithographisches Institut, Berlin.*Na planie pieczęć własnościowa: *Nils Bormann.*

sygn. C III 200

I. Mapa orientacyjna do rozdziału VII

ROZDZIAŁ VII

GDAŃSK, SZCZEGÓŁOWE PLANY
POSZCZEGÓLNYCH DZIELNIC,
PRZEDMIEŚC ORAZ FORTYFIKACJI

Rozdziały I—IV ujmują plany w układzie chronologicznym. Ostatni, VII rozdział, zawierający plany poszczególnych dzielnic, przedmieść i fortyfikacji Gdańska, opracowany został w układzie alfabetycznym. Zebranie fragmentów Gdańska w układzie alfabetycznym w obrębie haseł geograficznych ułatwia szybkie odszukanie ich w katalogu. Czasami są to nazwy ulic, a nawet kompleksu budynków, np. szpital. Spis tematów (nazw geograficznych) podaje skorowidz na s. 118 i wykazuje szkieletowa mapka poprzedzająca ten rozdział.

W obrębie danej nazwy plany uszeregowane są chronologicznie. Na początku umieszczono plany fortyfikacji Gdańska. Z uwagi na to, że dotyczą one często dłuższych okresów, wydaje się słuszniejsze umieszczenie tych planów pod hasłem: fortyfikacje, aniżeli w układzie chronologicznym planów Gdańska.

Plany Wisły Gdańskiej uszeregowane zostały kolejno od dolnego jej biegu (przy Składach) w górę rzeki (Krakowiec, Przegalina). Na końcu rozdziału umieszczono plany Wrzeszcza.

Plany o skali 1 : 5000 i mniejszej, znajdujące się w tym rozdziale, mają (z wyjątkiem planów Wisły) odnośniki w I części katalogu.

Gdańsk, fortyfikacje do połowy XVI w.
[rekonstr. ok. 1875]

121. Befestigung der Stadt Danzig bis zur Mitte des 16ten Jahrhunderts.
pod g. ramką v. J. Meisler pod d. ramką

Brak skali [ok. 1 : 8000]

Rkp. Wymiary: 33 × 28,8 cm

Plan obejmuje miasto w obrębie fortyfikacji z połowy XVI w. (obecnie dzielnice: Stare Miasto, Osiek, Zamczysko, Ołowianka, Wyspa Spichrzów, Stare Przedmieście, Główne Miasto). Nad d. ramką objaśn. uwzględniające wieże (1—8), bramy (9—29), kościoły i inne budowle (30—41) zaznaczone na planie.

Na planie podano nazwy części miasta.

Orientacja planu pń.-zach.

Nad g. ramką z p.s.: I. Plan podobny do poz. kat. 122, tabl. I.

sygn. C II 27

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 4 (dopis), (data rekonstr. przyjęta na podstawie Schwarza).

Gdańsk i przedmieścia, fortyfikacje XVI — pocz. XIX w.
[reprod. 1852]

122. 23 Zeichnungen zu Hoburgs Geschichte der Festungswerke Danzigs. nalepka na albumie. Entworfen von K. Hoburg pod d. ramką Berlin 1852 Koenigl. Lith. Inst.

Skale różne.

Litogr. W albumie o wymiarach: 48×38 cm, 18 ark. różnego formatu.

Plan ukazuje kolejne etapy budowy fortyfikacji miasta, Biskupiej Górki, Grodziska, Wyspy Ostrów i Wisłoujścia.

Na 18 ark. XXII tabl. (20 planów i 2 widoki).

Tabl. I Fortyfikacje Gdańska do połowy XVI w.

Tabl. II Bastion Bożego Ciała — widok wg Dickmanna.

Tabl. III Fortyfikacje Gdańska na pocz. XVII w.

Tabl. IV Szaniec Wapienny przed Bramą Jakuba, zbudowany w latach 1638 i 1639.

Tabl. V Bastion Wijbena 1644 r. — widok wg Curickego.

Tabl. VI Fortyfikacje Biskupiej Górki i Grodziska wg projektu P. von Percevala z 1649 r.

Tabl. VII Fortyfikacje Biskupiej Górki i Grodziska wg projektu G. von Strackwitza w r. 1656.

Tabl. VIII Fortyfikacje wyżyn, leżących przed Biskupią Górką i Grodziskiem w latach 1656 i 1657.

Tabl. IX Fortyfikacje Biskupiej Górki i Grodziska wg projektu G. von Strackwitza z 1668 r.

Tabl. X Fortyfikacje Gdańska na początku XVIII w.

Tabl. XI Wisłoujście (Das Haus) w 1577 r.

Tabl. XII Brzeg morski przy Wisłoujściu w latach 1623, 1672.

Tabl. XIII Twierdza Wisłoujście w 1624 r.

Tabl. XIV Twierdza Wisłoujście w 1633 r.

Tabl. XV Twierdza Wisłoujście w 1639 r.

Tabl. XVI Twierdza Wisłoujście w 1648 r.

Tabl. XVII Twierdza Wisłoujście w 1652 r.

Tabl. XVIII Twierdza Wisłoujście w 1655 r.

Tabl. XIX Umocnienia wyspy Ostrów w XVII w. i w 1813 r.

Tabl. XX Twierdza Wisłoujście w r. 1673.

Tabl. XXI Twierdza Wisłoujście na początku XVIII w.

Tabl. XXII Twierdza Wisłoujście w 1813 r.

Plany te stanowią załącznik do dzieła K. Hoburga, *Geschichte der Festungswerke Danzig*, Danzig 1852.

sygn. b II 46

Gdańsk, fortyfikacje, 1794

123. DANZIG's || innere Werke. || Benennungen der Bastionen nebst || den auf denselben befindlichen || metal- u. eisernen Cannonen || u. deren Caliber || 1794 || Schmidt || w owalnej ramce pośrodku arku-sza.

Brak skali [ok. 1 : 5000]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 53,5×37,5 cm

Plan przedstawia pierścień wewnętrznych fortyfikacji Gdańska — bastiony przylegające do nawodnionej fosy. Środek planu jest pustą przestrzenią.

Na planie zaznaczone nazwy bastionów, działa znajdujące się na bastionach oraz ich kaliber.

Orientacja planu płn.-zach.

sygn. C II 1057

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 2192.

Gdańsk i dalsze okolice,
fortyfikacje XIV — pocz. XIX w. [reprod. i rekonstr. 1893]

124. G. Koehler, Geschichte der Festungen Danzig u. Weichselmuende. Bd. I Tafel I—XIV, Bd. II Tafel I—V. na grzbiecie okładek Breslau 1893 Lith. Inst. F. Pietsch, Lichtdruck v. Preuss & Juenger Skale różne.

Litogr. i światłokopie. W 2 tekturowych okł. o formacie: 15×23 cm, 20 tabl. o różnych wymiarach.

Plany dotyczą fortyfikacji Gdańska, Wisłoujścia oraz Gdańskiej Głowy.

Załączniki do tomu I:

Tabl. I Zamek krzyżacki.

Tabl. II Plan Gdańska z końca panowania Krzyżaków 1450 r.

Tabl. III, IV Przekrój poprzeczny Baszt: Słomianej i Jacek.

Tabl. V, VI Przekrój poprzeczny Baszt: Pod Zrębem, Białej i Mlecznej Stągwi.

Tabl. VII Widok fortyfikacji Gdańska od s. zach. 1520 r.

Tabl. VIII Plan Gdańska 1520 r.

Tabl. IX Bastion św. Elżbiety, Karowy, Brama Nizinna.

Tabl. X Plan Gdańska 1577 r.

Tabl. XI Do oblężenia Gdańska 1577 r. (mapa Żuław Wiślanych).

Tabl. XII Wisłoujście 1563—1700, kolejne fazy rozbudowy twierdzy.

Tabl. XIII Plan Gdańska i najbliższych okolic z Wisłoujściem 1660 r.

Tabl. XIV Oblężenie Gdańskiej Głowy w 1659 r.

Załączniki do tomu II:

Tabl. I Gdańsk i dalsze okolice, plan oblężenia 1734 r.

Tabl. II, III, IV, V Plan oblężenia Gdańska w 1807 r. oraz wykonane w związku z oblężeniem prace fortyfikacyjne.

Tabl. VI Plan oblężenia Gdańska i okolic w 1813 r.

Plany te stanowią załączniki do dzieła G. Koehlera, *Geschichte der Festungen Danzig und Weichselmuende bis zum Jahre 1814...*, Breslau 1893.

sygn. b I 357

Gdańsk z Wisłoujściem, fortyfikacje [ok. 1807]

125. Uebersichts Plan der zu Danzig in den Wintermonaten 1806/7 ausgefuehrten Armirungs-Arbeiten. nad g. ramką Schaeede pod d. ramką

[b.m. i r.wyd.]

Podziałka liniowa' 8,9 cm = 300 Ruthen [ok. 1 : 12 700]

Litogr. Wymiary: 54,5×20,6 cm

Plan obejmuje Gdańsk w obrębie zewnętrznych fortyfikacji, wyspę Ostrów i sięga do Westerplatte.

Plan ukazuje prace fortyfikacyjne wykonane zimą 1806/1807.

Na terenie Gdańska zaznaczono siatkę ulic, nazwy bastionów i bram.

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 337 (dopis).

sygn. C I 725

Bastion Grad 1845

126. Zeichnung des massiven Batardeau vor Bastion Mottlau. *pod g. ramką* Aufgenommen und gezeichnet durch v. Gleissenberg Ingenieur Premier. Lieut. 1845 *nad d. ramką*

Podziałka liniowa: 17,3 cm = 40 Fuss [ok. 1 : 72]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 72,5×52 cm

Rysunek przedstawia plan sytuacyjny i profile poprzeczne Bastionu Grad.

sygn. C III 315

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 2227 (dopis).

Biskupia Górka, stok wschodni, szkic posiadłości 1857/1858

127. Ark. 1 Plan der an der Fortificationsgrenze gelegenen Grundstuecke vom Abschnitte rechts der Caserne bis zum Tambour des Radaune Blockhauses. *r.l.g.* Aufgenommen und gezeichnet 1858 Hennig Ingenieur Lieutenant *r.l.d.*

Ark. 2 Plan der an der Fortificationsgrenze gelegenen Grundstuecke vom Neugarten-Thor bis Bastion Sandgrube. *r.l.g.* Aufgenommen und gezeichnet 18 $\frac{57}{58}$ Hennig Ing. Lieut. *r.l.d.*

Podziałka liniowa: 18,2 cm = 14 Ruthen [ok. 1 : 289]

Rkp. kolor. pow. Wymiary ark. 1: 97,4×65,4 cm, ark. 2: 97,5×63,7 cm. Plan składa się z dwóch arkuszy.

Plan obejmuje działki gruntów przylegające do fortyfikacji Biskupiej Górki od Bramy Siedleckiej do Zaroślaka.

Na planie zaznaczono numery posesji, czasami ich wielkość oraz nazwiska właścicieli. Kolorem czarnym zaznaczono posiadłości miasta, zielonym ogrody.

Z p.s. obu arkuszy podpisy właścicieli posesji.

W r.l.g. ark. 1: Nr XXX, ark 2: Nr XXXIII.

W r.l.d. ark. 1: *Die Eintragung der neuen Grenze in roter Farbe bewirkt. Danzig, den 11 August 1902 Block Landmesser, to samo w p. części ark. u góry z datą: 21 Nov. 1904.*

sygn. C III 316

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 830 (dopis), Z I 957 (dopis).

Biskupia Górka, fortyfikacje [ok. 1914]

128. Fort Bischofsberg. *pod g. ramką*

Skala 1 : 1000

Światłokopia. Wymiary: 102,2×65 cm

Jest to szczegółowy plan fortyfikacji Biskupiej Górki.

Na planie zaznaczono warstwie, punkty wysokościowe.

Data przyjęta na podstawie Schwarza.

sygn. C III 235

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 2219 (dopis).

Błonia 1788

129. PLAN || VON DENEN OHNWEIT VORDEM || KNEIPHOFSCHEN THOR LIEGENDEN BURGER-WIESEN || VERMESSEN UND AUFGENOMMEN || VON || GEORGE REINHOLD NIEDERMEYER || CAPITAINE DANTZIG IM SEPTEMBRIS 1788. *w kartuszu r.p.d.*

Podziałka liniowa: 6,2 cm = 200 Ruthen [ok. 1 : 12 149]

Akwaforta podkolorowana. Wymiary: 30,5×18,3 cm

W r.l.d. tabelaryczne zestawienie fragmentów łąki z podaniem ich wielkości (I—7), w r.p.g. (A—T).

Orientacja planu zach. z odchyleniem ku płd. zach. (róża kierunków pośrodku planu).

sygn. C I 47

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 573.

Chełm 1781, kopia 1838

130. PLAN von der auf Hohe Verordnung vom 19 Febr. a. 1779 gehaltenen speciellen Vermessung der Laendereeyn jeden Besitzer in der Stadt STOLTZENBERG, combiniret mit den Staedten ST. ALBRECHT, ALT SCHOTTLANDT, HOPPENBRUCH und SCHIDLITZ [...] Ist vermessen in Monath December a. 1780 und angefertigt im Monath Mertz a. 1781 von Weichert Conducteur. *r.p.g.* Die Grenzhuegel von Nr 1 bis 34 sind in Folge der Regulierung von Altdorff im Jahre 1839 errichtet und ist dei Lage der Grenzhuegel nach dem Protocoll vom 1ten Mai 1839 bestimmt. Demmler Vermessungsrevisor ponizej tytułu

Podziałka liniowa: 25,7 = 100 Ruthen Cullmisch [ok. 1 : 1680]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 151×88,5 cm

Na planie zaznaczono nazwy ulic, numerację nieruchomości, kościół, cmentarz.

Orientacja planu zach. [olbrzymia róża kierunków w r.l.g.].

Powierzchnia planu zszarzała, nieco uszkodzona.

sygn. C III 257

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z III 947.

Chełm 1782, kopia 1885, przerys

131. [1887] Copie nach: Plan der Stadt Stolzenberg bei Danzig. copirt von dem durch den Conducteur Weichert Mertz 1782 angefertigten Plan im Aug. 1827 durch G. B. Ploszczai Kgl. Regier. Oeconomie Kommissarius. cop. 1885 C. C[ollins] *pośrodku planu*.
Brak podziałki [ok. 1 : 1680]
Rkp. kolor. pow. Wymiary: 80×70 cm
Jest to przerys planu, poz. kat. 130, z odwrotną orientacją wschodnią.
Na planie zaznaczone nazwy ulic, numery nieruchomości, czasami tylko skrajne, kościół, więzienie, sklep rzeźnicki, cmentarz.
sygn. C III 230
Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 950 (dopis).
Chełm 1905 zob. poz. 216
Główne Miasto zob. poz. 161—163

Krzyżowniki — Brama Wyżynna,
wodociągi 1717, kopia 1719

132. Plan von Tempelburg bis nach der Stadt worin die || Kunstwasser vor der Stadt, wie auch dass Tempelburgsche || Wasser angewiesen, wie selbe biss nach der Stadt geleitet || und welche Erben davon gespeiset werden [...] || Ao 1717, (aufgenommen von Michael Witwerck), vor mir copijrt Ao 1719 || F. Charpentier *nad d. ramką*
Podziałka liniowa: 10,2 cm = 50 [Ruthen] Danziger Mass. [ok. 1 : 2205] 6,8 cm = 200 Schritten
Rkp. kolor. pow. Wymiary: 183×24,5 cm
Plan obejmuje obszar od Krzyżowników do Głównego Miasta.
Nad d. ramką objaśn. znaków, uwzględniających rodzaje ujęć wodnych oraz ważniejsze obiekty (A—W).
Na planie zaznaczone ujęcia wodne, numeracja nieruchomości, zalesienie, tereny użytkowane rolniczo. Rzeźba terenu, krawędzie wzgórz oznaczono cieniowaniem.
Orientacja planu płn. z odchyleniem ku pld. zach.
sygn. C II 86
Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 265.

Kolonja — Nowe Szkoty, kolej 1919

133. Uebersichtsplan fuer den Antrag auf Genehmigung eines Anschlussgleises fuer die Grundstuecke der Herren Behrend, Schoeck, Wachsmann und Loesdau am Posadowsky Weg, zwischen den Bahnhofen Neuschottland und Reichskolonie. Angefertigt Danzig 1919 Carl Meyer vereid. Landmesser *u dołu planu*
Skala 1 : 1000.
Rkp. kolor. pow. Wymiary: 149×32,3 cm

Plan ukazuje kolej Gdańsk-Nowe Szkoty — Gdańsk-Kolonja oraz przyległy teren. Zaznaczono podziały własnościowe.
Orientacja planu wsch. z odchyleniem ku pld. wsch.

sygn. C II 1062

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 876 (dopis).
Martwa Wisła zob. Wisła Gdańska
Ponadto poz. 174

Nowy Port [przełom XVIII i XIX w.]

134. Grundriss von der Baustelle zur neuen Schleuse mit den darin vorgefundenen allen Steinkasten Pfaehlen und alten Schiffstempel r.p.g.
Podziałka liniowa: 14,8 cm = 120 Fuss [ok. 1 : 607]
Rkp. kolor. pow. Wymiary: 49,5×37 cm.
Jest to rzut miejsca budowy nowej śluzy, łączącej stare ujście Wisły z nowym zach. ujściem (Das Neue Fahrwasser).
Obok placu budowy trzy budynki. Z prawej s. planu profil poprzeczny śluzy.
Pow. planu zszarzała, tytuł pisany ołówkiem, trudny do odczytania.
sygn. C I 820

Nowy Port 1842

135. Situations Plan des Rayon Bezirks von Neu-Fahrwasser gezeichnet im Januar 1842 d. Pieper. *r.l.g.*
Podziałka liniowa: 14,7 cm = 200 Ruthen [ok. 1 : 5000].
Rkp. kolor. pow. Wymiary: 53×45 cm
Na planie zaznaczone nazwy ulic, numerację nieruchomości, ogrody, tereny podmokłe, wydmy, cmentarz.
Orientacja planu płn.-zach.
W r.l.d.: I. (2) 11., w r.p.d.: *Kuehne Major d. Platz Rez.*
Pow. planu zszarzała, na zgięciach częściowo uszkodzona.
sygn. C II 1353

Nowy Port 1878

136. Uebersichts-Plan der zukuenftigen Bebauung von Neufahrwasser. Angefertigt im Januar 1878 von Otto Stadtbaumeister. Angefertigt im Privat Bureau des Stadtbaumeister Herrn Otto durch Hoffmann Techniker. *r.l.d.*
Skala 1 : 5000.
Rkp. kolor. pow. Wymiary: 78,5×62 cm
Plan obejmuje obszar między Brzeźnem, Zatoką Gd., wioską Wisłoujście i jeziorem Zaspą.
Kolorem czarnym zaznaczono istniejące zabudowania z wyszczególnieniem kościołów, szkół, magazynów itp. Na terenach planowanej zabudowy podano numery nieruchomości oraz podziały własnościowe.

Na planie zaznaczono lasy, wydmy, cmentarze.
Orientacja planu pñ.-wsch.

sygn. b II 23

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 760 (mylnie podana skala).

Nowy Port 1883

137. Der Hafen zu Neufahrwasser. Sammlung von 15 Blatt Situations-plaenen und Zeichnungen der bemerkenswerthesten Bau-Anlagen und Huelfmaschinen. Angefertigt und umgedruckt im Bureau der Koenigl. Hafenbauinspection. Neufahrwasser 1883. Der Hafenbau-Inspector E[rnst] Kummer *na okładce*
Neufahrwasser 1883

Skale różne.

Litogr. W albumie 15 tabl. o wymiarach: 28×36 cm (wyjątek tabl. 2 o wymiarach: 49×31 cm).

Zbiór obejmuje plan sytuacyjny i orientacyjny portu gd. oraz ważniejsze obiekty portowe.

Poniżej planu spis zawartości 15 tabl.

Tabl. 1 Mapa Zatoki Gd. w skali 1 : 600 000, poniżej mapa obrazująca połączenia Gdańska z morzem (skala 1 : 30 000).

Tabl. 2 Plan sytuacyjny portu w Nowym Porcie 1883 w skali 1 : 5000. Zaznaczono zabudowania, lasy, łąki, kąpieliska.

Tabl. 3—15 Rysunki ważniejszych obiektów portowych (budowli hydrotechnicznych, urządzeń nawigacyjnych i przeładunkowych, budynków).

Egzemplarz dedykowany burmistrzowi Leopoldowi von Winterowi przez E. Kummera.

sygn. b II 13

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z IV 763.

Nowy Port 1896

138. Lageplan der Parzelle 23 des Olivaer Freilandes in Neufahrwasser. *pod g. ramką* Danzig, den 17 November 1896 [M.] Block, Stadt-geometer r.p.d.

Danzig 1896

Skala 1 : 1000.

Litogr. Wymiary: 44×36 cm

Plan obejmuje środkową część Nowego Portu.

Jest to plan zabudowy parceli nr 23 i terenów sąsiednich, zob. poz.

136. Na planie wydzielone tereny przeznaczone do parcelacji i zabudowy z podaniem ich pow. w metrach kwadratowych.

sygn. C I 726

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 769.

Nowy Port 1897

139. Plan des Freibezirks zu Neufahrwasser *u góry nad planem* gez.

Riedel i. Jan. 1897 *poniżej skali*

[Gdańsk] 1897 Koenigl. Eisenbahn Direction r.l.g.

Skala 1 : 3000.

Litogr. Wymiary: 55×44 cm

Plan obejmuje strefę wolnocłową w Nowym Porcie.

Na planie ukazana zabudowa, linie kolejowe.

sygn. C II 1054

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 771.

Nowy Port — Zaspą, kolej 1897

140. Projecte fuer eine Verbindungsbahn zwischen dem Weichselbahnhof und dem Rangirbahnhof Saspe. *r.l.g.* Danzig d. 20. December 1897

Der Stadtgeometer Block poniżej planu

Danzig 1897

Skala 1 : 5000.

Litogr. Wymiary: 61,5×51 cm

Plan obejmuje teren Nowego Portu.

Poniżej tytułu objaśn. znaków dotyczących projektowanej strefy wolnocłowej, projektowanej pñ. i pñd. trasy linii kolejowej łączącej Dworzec Wiślany ze stacją rozrządową Zaspą.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, ważniejsze budynki publiczne, cmentarze oraz podziały własnościowe gruntów.

Westerplatte jest pustą przestrzenią.

sygn. C II 1046

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 772.

Nowy Port 1899

141. Parzellierungs-Plan fuer den Block suedlich der Albrecht-Strasse in Neufahrwasser. Danzig d. 7 Juli 1899 Block Stadtgeometer r.p.g.

Danzig 1899

Skala 1 : 1000.

Litogr. Wymiary: 43×34 cm

Plan obejmuje środkową część Nowego Portu, leżącą bliżej Wisły.

Na planie wydzielone tereny przeznaczone do parcelacji i zabudowy z podaniem ich pow. w metrach kwadratowych.

sygn. C I 741

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 776.

Nowy Port [ok. 1900]

142. Lageplan des Oliva'er Freilandes in Neufahrwasser. *u góry nad planem*

Skala 1 : 2500.

Światłokopia. Wymiary: 66,5×47,5 cm

Plan obejmuje teren Nowego Portu między ul. Na Zaspę i Wyzwolenia (obecne nazwy) i dalej ku pñ. zach. do Kanału Portowego. Na planie zaznaczono nazwy ulic, ważniejszych budynków publicznych, cmentarzy oraz nieruchomości i parcele.

sygn. C II 1058

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 780.

Okopowa, ul. 1901

143. Lageplan des eingeebneten Festungslaendes suedlich vom Hohen Thor. *u góry nad planem* Block Stadtgeometer 5. 7. 01. *r.p.d.*

[Gdańsk] 1901

Skala 1 : 1000.

Litogr. Wymiary: 79×49 cm

Plan obejmuje teren zniwelowanych fortyfikacji między Bastionem Kot a Bramą Wyzynną. Podano numerację budynków i częściowo nazwiska ich właścicieli. Plan podobny do poz. 167.

sygn. C II 1074

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 192.

Ostrów [1734]

144. [Plan wyspy Ostrów].

Brak podziałki.

Rkp. kolor. gran. Wymiary: 42×30 cm

Plan obejmuje wyspę Ostrów i Wisłę od Polskiego Haka po Wisłoujście.

Na planie ukazane szańce na wyspie i wokół niej oraz fort w Wisłoujściu. Powyżej planu powiększony plan Szańca Letniego.

sygn. C I 876

Ostrów 1734

145. [Plan oblężenia w 1734 r.].

Brak podziałki.

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 18,5×13,5 cm

Jest to plan środkowej i pñ. części wyspy Ostrów i najbliższych okolic.

W *r.p.d.* objaśn. uwzględniające nazwy szańców zaznaczonych na planie (A—H).

Plan jest doklejony do planu o sygn. C I 876, poz. kat. 145.

sygn. C I 877

Ostrów 1777

146. Der || HOLM || mit darauf befindlichen || Schanzen. || S[chmidt J. E.] 1777 *w kartuszu r.p.g.*

Podziałka liniowa: 10,3 cm = 250 Ruthen [ok. 1 : 9122]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 28×18 cm.

Poniżej tytułu objaśn. 1—8 uwzględniające nazwy szańców zaznaczonych na planie.

Na planie zaznaczono zalesienie, łąki, pola uprawne.

Orientacja planu zach. (róża kierunków w *r.l.g.*).

sygn. C I 42

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 669.

Polanki, szkic posiadłości 1811

147. Plan von denen regulirten und behuegelten Grenzen der Patricier Hoeffe auf Polonca dem Herrn von Kampen u. dem Herrn Senator von Frantzius Hochwohl gehoerig [...] behuegelt im July 1811 durch Kreysern Fort Insp. und Conducteur der freyen Stadt Danzig z *l.s. planu.*

Podziałka liniowa: 9,3 cm = 50 Culm Decimal Ruthen, [ok. 1 : 2325]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 57×44 cm

Na planie zaznaczono podziały własnościowe i zabudowę, zadrzewienie wzdłuż dróg, lasy. Rzeźba terenu oddana przez szkicowe kreskowanie.

Orientacja planu zach. z lekkim odchyleniem ku pñd. zach. (róża kierunków w *r.l.g.*).

Pow. planu zszarżała, lekko uszkodzona.

Do planu załączony tekst 8 s.

sygn. C II 58

Północno-zachodnie przedmieścia, szkic posiadłości 1701, kopia 1795

148. ALTSTAEDT. SEITE || DANZIGS || 1701 || ohne AUSSENWERKE || *r.l.g.* [Johann Ernst] Schmidt C. 1795 *r.p.d.*

Podziałka liniowa: 6,9 cm = 100 Ruthen [ok. 1 : 5458]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 59×40 cm

Plan obejmuje obszar między Nowymi Ogrodami, Cygankami (obecna nazwa: Suchanino), Królewską Doliną, Nowymi Szkotami, Młyniskami, Wisłą i Bramą Oliwską.

Na planie zaznaczono podziały własnościowe gruntów z podaniem ich wielkości, zabudowę i zadrzewienie. Rzeźba terenu oddana przez fragmentaryczne kreskowanie.

Potok Królewski mylnie nazwano Strzyżą.

Orientacja planu zach. z lekkim odchyleniem ku pñd. zach.

sygn. C II 972

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 820.

Ponadto zob. poz. 20, 41, 179.

Polski Hak 1906

149. [Plan sytuacyjny fragmentu portu gd. u zbiegu Kanału Kaszubskiego, Martwej Wisły i Motławy]. Block 9. 11. 1906 *r.p.d.*

[Gdańsk] 1906

Skala 1 : 2500

Litogr. Wymiary: 80×61 cm

Na planie zaznaczono zabudowania, drogi, dworzec Stogi.

sygn. C II 88

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 689.

Przeróbka 1906

150. Lageplan der Gemarkung Troyl. Angefertigt im September 1906. Staedtisches Vermessungsamt [Block] Direktor r.l.d.

[Gdańsk] 1906

Skala 1 : 3000

Litogr. Wymiary: 97×84 cm

Na planie zaznaczono podziały własnościowe gruntów, ich numerację i nazwiska właścicieli.

Plan jest przedłużeniem planu poz. kat. 149 w kierunku pń.-wsch.
sygn. C III 81

Siedlce 1781, [kopia po 1814]

151. Plan der Koeniglichen Stadt SCHIDLITZ combiniret der Stadt Stolzenberg. Speciell vermessen im December 1781 durch den Cammer Conducteur Weichert. *nad d. ramką* copirt von A. G. Keiler *pod d. ramką*

Skala 1 : 3168 Podziałka liniowa podana w prętach i metrach.

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 76,5×27,3 cm

Plan obejmuje teren przylegający do ul. Kartuskiej od Nowych Ogrodów do Krzyżowników.

W r.l.g. uwaga: budynki, które ocalały podczas oblężenia Gdańska w 1813 r., oraz te, które zostały w 1814 r. odbudowane, zaznaczono na planie kolorem ciemnoczerwonym. Na wpół odbudowane nieruchomości wewnątrz linii demarkacyjnej zaznaczone są ciemnoczerwonym obramowaniem.

Na planie zaznaczono numery nieruchomości, cmentarz. Rzeźba terenu, granice wzgórz — oddane metodą kreskowania.

Orientacja planu pń.

Pow. planu zszarzała, nieznaczące ubytki.

Na odwrotnej stronie planu pieczęć okrągła z napisem: *Magistrat der Stadt Danzig.*

sygn. C II 1076

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z III 949.

Stare Miasto — Cyganki, granice posiadłości 1672, kopia 1792

152. Anno 1672 d. 3 Octob. Die Grenzlinien zwischen der Alten Stadt || u. Zigaankerfelde aufgesucht u. also befunden wie alhier || mit der

gruenen Linie gezeichnet u. im Abriss von 1601 || zu ersehen ist. Die gelbe Linie ist von der Zigaank. Dorff || schaft also angewiesen worden. Sagen das soll ihre Grentze || seyn. Geschehen durch || Peter Willer || Ar[chit.] Civ. || Copirt u. verkleinert durch || Schmidt Cos. || 1792. *w d.l. części planu*

Brak skali [ok. 1 : 6000]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 53,5×36,5 cm

Plan ciągnie się od Nowych Ogrodów do Wrzeszcza.

Ukazuje on sporną granicę posiadłości Starego Miasta i Cyganek, ustaloną wg oświadczeń zainteresowanych stron (miasta i mieszkańców wsi Cyganki).

Na planie zaznaczono fragment lipowej alei, kościół Św. Aniołów, podmiejską posiadłość Uphagena. Potok Królewski mylnie nazwano Strzyżą.

sygn. C II 1097

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 814.

Stare Miasto, wodociągi [1717, kopia 1719]

153. [Plan ujęć wodnych wschodniej części Starego Miasta, wykonany w r. 1717 przez Michaela Witwercka, skopiowany w r. 1719 przez F. Charpentiera. Tytuł na podstawie Schwarza].

Brak skali [ok. 1 : 8000]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 94×70 cm (defekt)

Plan obejmuje dzielnice Osiek i Zamczysko i sięga do Bastionu św. Jakuba.

Stanowi on p. część większego niegdyś planu.

W r.p.g. opis wg liter A—T, uwzględniający ujęcia wodne.

Na planie zaznaczono fragment lipowej alei, kościół Św. Aniołów, wzdłuż ul. Stolarskiej, mosty, fragment fortyfikacji oraz ujęcia wodne.

Orientacja planu pń.

Z l.s. planu duże ubytki.

sygn. C III 291

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 264.

Stare Miasto 1780

154. Die Altstadt von Johann Ernst Schmidt, ehem. Raths. Verw. der A. St. gezeichnet zwischen 1770 und 1780. *nad g. ramką*

Podziałka liniowa: 10 cm = 50 Danz. Decimal Ruthen [ok. 1 : 2175]

Rkp. kolor. gran. Wymiary: 49×35,5 cm

Plan obejmuje obszar ograniczony przez bastiony: św. Elżbiety, Bożego Ciała, św. Jakuba, Lis, dzielnicę Zamczysko, Targ Rybny i Bramę Wyzynną.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, placów, kościołów, ważniejszych budynków użyteczności publicznej, bastionów oraz cmentarz przy kościele Św. Katarzyny i ogrody przed bastionem Lis z podaniem nazwisk ich właścicieli.

Orientacja planu zach.

sygn. C II 1068

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 200.

Stare Miasto 1780

155. Die Altstadt || von Joh. Ernst Schmidt || quond. Cos. Vet. Civ. r.l.g.
Brak skali [ok. 1 : 3000]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 47×29,5 cm

Plan obejmuje obszar ograniczony przez bastiony: św. Elżbiety, Bożego Ciała, św. Jakuba, Lis, ujście Raduni do Motławy, Podwale Staromiejskie (obecna nazwa) i Bramę Wyzynną.

Plan nie obejmuje fortyfikacji. Kolorem czerwonym zaznaczono tereny zabudowane, kreskami czerwonymi kościoły, kolorem różowym budynki użyteczności publicznej, żółtym mosty. Plan jest prawie pozbawiony nazewnictwa.

Orientacja planu pñ. z odchyleniem ku pñ. wsch.

sygn. C I 3

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 202.

Stare Miasto [ok. 1780]

156. Brouillon || die Altstadt || vorstellend || von || Joh. Ernst || Schmidt ||
|| qu. Cos. Vet. Civ. || denat 1808 25 Sept. aetatis paene 77. r.p.g.
Brak skali [ok. 1 : 3000]

Rkp. kolor. wody. Wymiary: 33×25 cm [format nieregularny]

Plan obejmuje obszar podobny do poz. kat. 154.

Data przyjęta na podstawie Schwarz.

Naszkiecowano ulice, obiekty użyteczności publicznej. Na planie brak nazewnictwa.

Orientacja planu pñ.-wsch.

sygn. C I 4

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 203.

Stare Miasto [ok. 1908]

157. [Plan rozbudowy ul. Stolarskiej i Igielnickiej w Gdańsku].
[Gdańsk ok. 1908]

Skala 1 : 250

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 80×73 cm

Plan obejmuje Osiek, okolice ul. Stolarskiej i Igielnickiej.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, numery nieruchomości, często z uwzględnieniem ich powierzchni w metrach kwadratowych.

Zaznaczono nowo projektowaną szerokość ul. Igielnickiej i Stolarskiej.

Orientacja planu zach. z lekkim odchyleniem ku pñ. zach.

Data przyjęta na podstawie Schwarz.

sygn. C III 248

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 221.

Stare Szkoty 1807, [kopia po 1813]

158. Plan der Stadt Alt Schottland soweit solche innerhalb der Demarcations Linie Behufs der Vertheidigung der Stadt und Festung Danzig belegen, auf Hohen Befehl Eines Koeniglichen Preussischen Hochloeblichen Gouvernements, special vermessen im Monath Januar und Februar 1807 durch Pape Koenigl. Westpreuss. Cammer Conducteur revidirt Moldenhauer *pod g. ramką*
Podziałka liniowa: 15,3 cm = 50 Rheinl. Ruth. [ok. 1 : 1230]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 64×43,2 cm

Pod g. ramką z p.s. arkusza objaśn. a—i, wyróżniające budynki: a. spalone w 1807 r., b. spalone w 1813 r., c. spalone w 1807 i 1813 r., d. ocalałe budynki, e i f. spalone w 1807 i odbudowane znów w 1813 r., g. dwa razy spalone i znów odbudowane, i. w 1813 r., spalone i znów odbudowane.

W r.p.g. objaśn. kolorów: zielonym kolorem oznaczono sady, ogrody przydomowe, łąki, kolorem czerwonym ciemniejszym budynki z cegły, jaśniejszym budynki z muru pruskiego. Na planie zaznaczono numery nieruchomości, cmentarz, mosty na Raduni.

Orientacja planu pñ. z odchyleniem ku pñ. wsch.

Powierzchnia planu zszarzała, miejscami nieco uszkodzona.

Na odwrotnej s. planu pieczęć z napisem: *Magistrat der Stadt Danzig*.

sygn. C II 1077

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z III 959.

Stocznia [ok. 1897]

159. [Plan sytuacyjny Stoczni między ujściem Strzyży a ul. Robotniczą]
[Gdańsk b.r.wyd.]

Brak skali [ok. 1 : 2500]

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 82×43 cm

Plan obejmuje teren obecnej Stoczni Północnej i fragment Stoczni Gdańskiej im. Lenina oraz park przylegający do alei wiodącej z Gdańska do Wrzeszcza i cmentarz lazaretu.

sygn. b II 15

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 682.

Szpital, plan budowy 1906

160. Staetische Krankenanstalt Danzig. z l.s. planu w r.l.d. Kulemann 7. V. 06., w r.p.d. Danzig im Juni 1906 Fehlhaber Stadtbaurat, Kleefeld Stadtbauinspector
Danzig 1906

Skala 1 : 1000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 58×92 cm

Jest to plan budowy kompleksu szpitalnego na Dębinkach.

Na planie rzuty poziome budynków.

Na odwrotnej stronie planu pieczętka z napisem: *Neubau der staedt. Krankenstalt Danzig.*

sygn. C III 487

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 2568.

Śródmieście 1360, [rekonstr. i reprod. XX w.]

161. Die Besiedlung der Rechtstadt Danzig um 1360. *nad planem*

Skala 1 : 5000 [sic!] obecnie skala [ok. 1 : 5500]

Fotokopia. Wymiary: 23×33 cm

Plan obejmuje obszar obecnego Głównego Miasta.

Z p.s. u dołu objaśn. 1—7, uwzględniające kościoły i budynki publiczne zaznaczone na planie. Pod nimi znaki topograficzne wyróżniające tereny zamieszkałe kreskowaniem, niezamieszkałe — kropkowaniem oraz granice nowej części miasta.

Na planie zaznaczono nazwy ulic.

Orientacja planu zach.

Plan pochodzi z artykułu E. Keysera, *Der Buergerliche Grundbesitz der Rechtstadt im 14 Jahrhundert*, zamieszczonego w „Zeitschrift des Westpreussischen Geschichtsvereins”, H. 58, Gdańsk 1918.

sygn. C I 715

Bibliografia: Zmniejszoną reprod. planu załącza E. Keyser, *Die Baugeschichte der Stadt Danzig*, Koeln 1972, mapa 1.

Śródmieście 1400, [rekonstr. ok. 1950]

162. Gdańsk. Głównie Miasto 1400. *nad g. ramką*

Skala 1 : 830 [sic!] [ok. 1500]

Rkp. Wymiary: 82×47 cm

Plan obejmuje obecne Głównie Miasto i zamek.

W r.l.d. objaśn. 1—16 uwzględniające kościoły, bramy, place, zamek, obiekty użyteczności publicznej zaznaczone na planie.

Na planie narysowano sylwetki tych budowli oglądane z góry oraz zaznaczono nazwy ulic.

Orientacja planu zach.

sygn. C III 306

Śródmieście, wodociągi 1717, kopia 1719

163. Plann der Rechten Stadt Dantzig, || worinnen die Fontain und Kunstwasser ange || wiesen und welche Erben davon gespeiset werden || [...] wie auch einen accuraten || Riss der Wasserkunst so woll in Profil || als Grundriss [...] vorgestellt und abgenommen Ao. 1717 von || Michael Witwerck Ao 1719 von mier copijrt || F. Charpentier || *w środku z p.s.*

Podziałka liniowa: 5,2 cm = 10 Ruten ([ok. 1 : 724])

Podziałka podana również w gd. stopach.

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 69×96,5 cm

Plan obejmuje Głównie Miasto.

Powyżej tytułu objaśn., wyszczególniające rodzaje ujęć wodnych na planie, pod nimi krótki opis terenu przed Bramą Wyzynną.

Na planie nazwy ulic, numery nieruchomości oraz ujęcia wodne.

Orientacja planu pld. z odchyleniem ku pld. zach.

Pod planem rzut poziomy i przekrój pompy hydraulicznej.

sygn. C III 246

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 261.

Śródmieście, likwidacja fortyfikacji, plan zabudowy 1892

164. Vorschlag zur Abaenderung des „Entwurfes fuer die Bebauung der Westfront” Danzig. *u góry pod planem* Der Gartenbau Verein zu Danzig Maerz 1892 r.p.d.

Danzig 1892 Gebr. Zeuner r.l.d.

Skala 1 : 5000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 48×32 cm

Jest to propozycja zagospodarowania terenu byłych wewnętrznych fortyfikacji miasta od strony zach., od Bastionu Wijbego do Bramy św. Jakuba.

Z p.s. poniżej planu objaśn. kolorów wyróżniające: tereny zabudowy miejskiej, tereny przeznaczone na zabudowę i zielen miejską, tereny kolejowe, linie zabudowy miejskiej i umocnienia.

Na planie nazwy ulic, placów, bastionów, ważniejszych budynków. Orientacja planu zach. z lekkim odchyleniem ku pld. zach.

sygn. C I 959

Śródmieście, likwidacja fortyfikacji, plan zabudowy 1893

165. Bebauungsplan der Stadt Danzig 1893 Aufgestellt nach den Vorschlaegen des Stadtbaurats Stuebben in Koeln. r.l.d.

Danzig 1893 Gebr. Zeuner r.p.d.

Skala 1 : 5000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 51×39,5 cm

Jest to plan zabudowy terenów pofortyfikacyjnych miasta od strony zach., pld. i pld.-wsch. (od Bramy Nizinnej do Motławy).

W pasie przyległym do ww. terenów zaznaczono nazwy ulic, placów, ważniejszych budowli, zabudowę miasta oraz cmentarze.

Na terenach tych zaznaczono skwery, proponowane rozwiązanie dróg, centralny dworzec kolejowy.

Orientacja planu jak poz. kat. 164.

sygn. C II 30

Bibliografia: reprod. planu zawiera publikacja *Danzig und seine Bauten*, Berlin 1908, s. 24, ryc. 5. Wzmiankuje Schwarz, Z I 181.

Śródmieście, likwidacja fortyfikacji,
plan zabudowy [ok. 1897]

166. *Bebauungsplan des noerdlichen Theiles der Westfront. r.l.g.*
[Gdańsk ok. 1897]

Skala 1 : 2500

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 58 × 35,5 cm

Data przyjęta na podstawie Schwarza. Jest to plan zabudowy zniwelowanych fortyfikacji, obszaru między Bramą Wyzynną, lazaretem i Biblioteką Miejską.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, placów, ważniejszych budowli, zabudowę.

Na terenach tych zaznaczono skwery, proponowane rozwiązanie dróg, dworzec kolejowy.

Orientacja planu jak poz. kat. 164.

sygn. C II 72

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 187.

Śródmieście, likwidacja fortyfikacji,
plan zabudowy 1898

167. *Bebauungs-Plan des eingeebneten Festungs-Gelaendes Petershagener Thor-Hohe Thor. u góry nad planem Block Stadtgeometer*
29. 10. 98 r.l.d.

Plan obejmuje tereny fortyfikacyjne między Bastionem Wijbego i Bramą Wyzynną.

Z l.s. poniżej planu objaśn. wyróżniające obszary dawnej oraz planowanej zabudowy i obszary założeń parkowych na terenach dawnych fortyfikacji.

Na planie nazwy ulic, bastionów, ważniejszych budowli.

Orientacja planu jak poz. kat. 164.

sygn. C I 928

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 188 (dopis).

Ponadto zob. poz. 143.

Westerplatte 1683, kopia 1730

168. *Isaac Nalbrucks Abriss || von der Wester Plate und Tieff || entworfen Ao 1683. || Abgenommen nach den Original [...] || Ao 1730. nad d. ramką*

Podziałka liniowa: 10,8 cm = 70 Rheinl. Ruthen [ok. 1 : 2441]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 57,5 × 44 cm

Plan obejmuje brzeg morski leżący na zachód od ujścia Wisły Gd., tworzącą się u nasady falochronu wyspę Westerplatte oraz zach. tor wodny.

Pod g. ramką objaśn. odnoszące się do poszczególnych punktów na planie (A—P).

Na torze wodnym znaki nawigacyjne, na planie zaznaczono lasy, tereny podmokłe, plażę.

Orientacja planu pñ. z odchyleniem ku pñ. wsch. (róża kierunków z p.s. planu).

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 712.

sygn. C II 1060

Westerplatte [ok. 1690]

169. [Plan ujścia Wisły Gdańskiej].

Brak skali. Skala zbliżona do poz. 190 [ok. 1 : 4955]

Rkp. w ołówku. Wymiary: 56,5 × 35 cm

Jest to plan odcinka ujściowego Wisły Gd. oraz brzegu morskiego, głównie na zachód od ujścia z zach. (Wester) i pñ. torem wodnym (Norderfahrwasser) oraz zaznaczonymi głębokościami.

Na planie widoczne West Plate, Norder Plate i Ost Plate. Pow. planu zszarzała.

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 715 (dopis).

sygn. C II 1067

Westerplatte [ok. 1698], reprod. 1979

170. *PLAN || von der Mindischen Situation des Nor || der und Wester Fahr wasser wie sie Unter || — sucht befunden da das Wasser untern || Pegel wahr. 2. 3. 4. Quart. || nad d. ramką*

Podziałka liniowa: 10,2 cm = 130 D[antz.] Ruthen [ok. 1 : 5544]

Fotokopia powiększona z mikrofilmu. Wymiary: 56,5 × 44 cm

Plan obejmuje odcinek ujścia Wisły Gd., przyległy brzeg morski oraz twierdzę w Wisłoujściu.

W przedłużeniu zach. falochronu wyspa Norder Plaat, na brzegu wsch. ujścia Wisły półwysep Oster Plaat.

Kropkowaniami zaznaczono piaszczyste ławice podwodne. Na morzu dużo oznaczonych głębokości wzdłuż zach. i pñ. toru wodnego oraz na licznych liniach profili skierowanych poprzecznie do linii brzegowej. Na morzu liczne pławy nawigacyjne.

Na lądzie zaznaczono lasy, budynki, a kreskowaniem cieniowanym wydmy.

Orientacja planu pñ.-wsch. (róża kierunków w p.g. części planu). Nad d. ramką z p.s.: *Lit. D. Nr 43.*

Barwny oryginał znajduje się w Krigsarkivet w Sztokholmie.

Wymiary oryginału: 50 × 60 cm. A. Reymann, *Dawne mapy morskie wybrzeża polskiego*, Warszawa 1937, podaje, iż jest to prawdopodobnie kopia z XVIII w., wykonana wg oryginału z wieku poprzedniego.

Taki sam plan, poz. o sygn. b II 133.

sygn. b II 132

Fotokopie o mniejszych wymiarach (36,2 × 28 cm) poz. o sygn. b II 120, b II 128.

Westerplatte 1743

171. *PLAN || DES WESTER, UND NOORDER FAHR WAS- || SER, NEBST DER BEFUNDLICHEN TIEFE. || DEN 28 MARTZ, GE-PAEGELT IST. DER WIND || WAR WESTEN, DAS WASSER 2.*

FUSZ UNTER DEM PAGEL. || WEICHSEL MUNDE, DEN 4. APRIL 1743. || JOHANN GELLENTIN. *w kartuszu pod g. ramką*
Podziałka liniowa: 7,8 cm = 70 Dantz. Ruthen [ok. 1 : 3903]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 70,5×49,5 cm

Plan pokazuje uformowaną wyspę Westerplatte (Noorder Plate), zach. i pñ. tor wodny z podanymi głębokościami. Północny tor wodny od wschodu obudowany palisadą, wylot zach. toru wodnego obudowany falochronem. Na lądzie zaznaczono budynki, ogrody, wydmy, tereny podmokłe. Orientacja planu pñ. z odchyleniem ku pñ. wsch. (ozdobna róża kierunków w g.l. części planu).

sygn. C III 218

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 721.

Westerplatte 1748

172. PLAN || VON DENEN BEYDEN FAHR WASSERS NEBST || DER ANIETZO BEFINDLICHEN TIEFFE. DA DIE || SELBEN DEN 11 OCTOBER GEPEGELT WORDEN. || WIE DEN DIE TIEFFE ALLE ZWEY RUTHEN NACH || ORDINAEREM WASSER ZU ZWEY FUSZ UNTER || DEM PEGEL ANGEMERCKET. || DANZIG Ao 1748 || JOHANN GELLENTIN *w kartuszu pod g. ramką*
Podziałka liniowa: 10,8 cm = 100 Danz. Ruth. [ok. 1 : 4027]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 70,5×49 cm

Zasięg planu i treść podobne do poz. kat. 171.

Zmienił się kształt linii brzegowej, zamiast: Noorder Plate nazwa: Plate.

Orientacja planu jak poz. 171 (ozdobna róża kierunków pośrodku planu).

sygn. C III 219

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 724.

Westerplatte 1789

173. [Plan Westerplatte i ujścia Leniwki]. Schmidt C. 1789 *nad d. ramką*
Podziałka liniowa: 10,8 cm = 100 Danz. Ruth. [ok. 1 : 4027]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 45,5×25,5 cm

Plan przedstawia ujście Leniwki, wyspę Westerplatte (na planie nazwa: Die Plate) oraz zach. tor wodny (Wester Fahrwasser). W zach. części wyspy szaniec.

Orientacja planu jak poz. kat. 171.

sygn. C II 74

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 738.

Westerplatte [ok. 1790]

174. PLAN || des || FLECKENS, ZOLLES und HAFENS || genannt || NEU-FAHRWASSER bey DANTZIG || entworfen und gezeichnet von Carl Friedrich Lehmann *w kartuszu r.l.d.*

Podziałka liniowa: 6,9 cm = 100 Rheinlaendische Ruthen [ok. 1 : 5458]
Rkp. kolor. pow. Wymiary: 36×28,5 cm

Plan ukazuje Westerplatte i powstający w rozwidleniu Wisły i zach. toru wodnego Nowy Port.

Przy obecnym Zakręcie Pięciu Gwizdków zabudowania portowe. Zaznaczono również skwerki i zadrzewienie wzdłuż dróg.

Poniżej tytułu objaśn. a—z dotyczące zabudowań i urządzeń portowych zaznaczonych na planie.

Po obydwu stronach zach. toru wodnego sześć szańców, cztery na wyspie, dwa na lądzie.

Orientacja planu jak poz. kat. 171.

sygn. C I 714

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 741.

Wisła Gdańska [Martwa Wisła], ujście — zob. Westerplatte i Wisło-ujście.

Nazwa: Martwa Wisła zrodziła się po 1840 r. po powstaniu przełomu Wisły Śmiałej. Przedtem obecna Martwa Wisła nazywała się Wisłą Gdańską lub Leniwką.

Wisła, ujście, zmiany 1594—1899 [rekonstr. 1903]

175. Die Veraenderungen im Muendungsgebiete der alten Danziger Weichsel in den letzten 3 Jahrhunderten, nach alten und neuen Plaenen. Nach der Karte „Internationaler Geografen-Congress, Berlin 1899. Wissensch. Ausflug VI.” *r.l.d.*

Berlin 1903 Koenigl. Preuss. Geolog. Landesanstalt u. Bergakademie
Skala 1 : 25 000

Litogr. Wymiary: 19,5×29,5 cm

Plan ukazuje na 9 ilustracjach, jak zmieniało się ukształtowanie ujścia Wisły w latach od 1594 r. do 1899 r. Widać na nich kolejne etapy powstawania Westerplatte.

Nazwa „Nowy Port” pojawia się na planie z 1805 r.

Nad g. ramką z l.s.: *Erlaeuterungen der Geolog. Karte von Preussen u.s.w. Lief. 107 i z p.s. Blatt Oliva und Weichselmuende mit Neufahrwasser Tafel 1.*

Pod d. ramką: *Lith. Anstalt Leop. Kraatz, Berlin.*

sygn. C I 729

Wisła, ujście, zmiany 1646—1880 [rekonstr. XX w.]

176. Die Entstehung der Westerplatte.

Gdańsk [b.r.wyd.]

Skala [ok. 1 : 12 500]

Druk. Wymiary: 18,5×26 cm

Plan ukazuje na 8 ilustracjach zmiany ukształtowania ujścia Wisły na przestrzeni lat 1646—1880, inaczej mówiąc, kolejne fazy powstawania Westerplatte.

Przy planach tekst opisujący je.

Plany stanowią ilustrację artykułu o ww. tytule, zamieszczonego w „Danziger Zeitung. Zweites Blatt.” [b.r.wyd.]

sygn. C I 933

Wisła Gdańska, przy Składach 1687

177. Anno 1687 d. 9 Decemb.: Ist der Weichselstrom bey der Alten Legan untersucht worden [...] || Peter Willer || Ar. Civ. pod g. ramką

Podziałka liniowa: 8,2 cm = 40 Rutten [ok. 1 : 1853]

Rkp. kolor. wody. Wymiary: 52,6 × 29 cm

W dalszym ciągu tytułu objaśn. A—D dotyczące zaprojektowanych na l. brzegu Wisły umocnień brzegowych, uwidoczniionych na planie. Jest to plan Wisły Gd. pod Składami.

Pow. planu zszarzała, z p.s. zabrudzona.

Orientacja planu wsch.

sygn. C II 87

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 656.

Wisła Gdańska, Składy — Nabrzeże Stoczniowe 1728

178. [Plan Wisły Gdańskiej między Składami i starym Szańcem Wapiennym. Być może rysował go J. Charpentier]. 1728 M. Jul. r.p.d.

Brak skali [ok. 1 : 4000]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 36 × 27,3 cm

Powyżej daty objaśn. a—h odnoszące się do punktów zaznaczonych na planie, m.in. szanów.

Orientacja planu wsch.

sygn. C I 740

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 665.

Wisła Gdańska, Polski Hak — Gęsia Karczma [ok. 1700]

179. [Plan Wisły Gdańskiej między Polskim Hakiem i Gęsią Karczmą]. J. Charpentier nad d. ramką

Brak skali [ok. 1 : 5000]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 47 × 32 cm

Plan pokazuje Wisłę Gd. i pas przybrzeżny między Polskim Hakiem, Gęsią Karczmą i Rudnem aż po tereny szpitalne i karczme (Spital Krug), leżące po p.s. Wisły.

Powyżej nazwiska autora objaśn. A, B (A — pagórek usypany z urobku robót czerpalnych, na którym postawiono dom przy drodze prowadzącej przez mierzeję...).

Na planie zaznaczono zabudowania.

Orientacja planu płd. z odchyleniem ku płd. zach.

sygn. C II 71

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 503.

Wisła Gdańska, Gęsia Karczma — Górki 1694

180. Anno 1694 Im Septemb. || Auff Ordnung Eines Wol Edlen Rats Ist die Weissel Strom || untersucht [...] Mit Kaempen, Sand- || hacken [...] von d. Gaenssekrugksche Fehr || ueberfahrt [...] an bis die Neuwe Fehr in || die Naehrung [...] Alles Acuradt Gemessen und in diesen Abris Bezeichnet || getahn durch || Peter Willer. Archit. Geometra || Juratus w ozdobnym kartuszu r.l.g.

Podziałka liniowa: 14,2 = 100 Ruthen [ok. 1 : 2652]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 263 × 49 cm

Jest to plan Wisły i pasa przybrzeżnego od Gęsiej Karczmy poprzez Stogi, Krakowiec aż do Górek (Neij Fehr).

Na planie zaznaczono sylwetki budynków mieszkalnych i gospodarczych, sady, lasy, wały przeciwpowodziowe oraz kreskowaniem cieniowanym wydmy. Podziałka liniowa w ozdobnej ramce.

Orientacja planu płn. (dwie ozdobne róże kierunków umieszczone na Wiśle na początku i na końcu planu).

sygn. C II 124

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 500.

Wisła Gdańska, Krakowiec — Sobieszewo 1707

181. Auff Befehl [...] || dess Herren Buergermeisters Constantin Forders || ist dieess obbezeichnetess der Neufaehrschen Nachbarn Landt || vorlaengst an der Weyssel [...] gelegen [...] gemessen [...] Na koencu Erst || abgegeben d. 22 April Ao: 1706. || Math. Hillmann Geometr. Jur. || Ao: 1707 d. 4 Novembr. || M. H. G. J. ponizej planu

Brak skali [ok. 1 : 5000]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 119 × 43 cm

Ponizej tytułu tabela z zestawionymi wielkościami poszczególnych działek. Plan ukazuje Wisłę Gd. od Krakowca do Sobieszewa.

Na planie zaznaczono zabudowania, kościół w Sobieszewie, wały przeciwpowodziowe, schematycznie — lasy.

Orientacja planu płn.-wsch. (róza kierunków w r.l.g.).

sygn. C III 82

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 600.

Wisła Gdańska, Gęsia Karczma — Krakowiec 1733

182. [Plan Wisły Gd. między Gęsią Karczmą i Krakowcem].

Brak skali [ok. 1 : 6000]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 82,5 × 27,2 cm

Między Gęsią Karczmą a Redutą Płońską podano batymetrię wzdłuż wytyczonych profili. W rejonie Reduty Płońskiej wodne prace regulacyjne. W środku ponizej planu objaśn. A—D, w nich wymienione nazwisko Charpentiera.

Na planie zaznaczono zabudowania.

Orientacja planu płd.

Z p.s. u dołu: *Den 19. May 1733 ist die Weichsel nach Ausweisung der rothen Linien gepegelt und das Tieff nach beygeschriebenen Nummern befunden worden.*

sygn. C II 241

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 508.

Wisła Gdańska, Pleniewo — Trzcínisko [ok. 1750]

183. [Plan Wisły między Pleniewem a ujściem Kanału Śledziowego].

Brak podziałki [ok. 1 : 21 000]

Rkp. Wymiary: 33×19,9 cm

Plan obejmuje teren wymieniony w tytule wraz z obszarem przyległym do lewego brzegu Wisły. Plan ten stanowi wycinek planu, poz. kat. 185.

Na planie zaznaczono zabudowania, wiatraki, kanały odwadniające i wały przeciwpowodziowe.

Orientacja planu pñ.-wsch.

Pow. planu zszarzała.

sygn. C I 739

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 512 (dopis).

Wisła Gdańska, okolice ujścia Kanału Śledziowego 1784

184. Abriss vom Ausbruche || beyrn Herings=Krug, || entworfen d. 4.

April 1784 || von Gustav Magnus Skepsgard. || Commandeur. *r.l.g.*

Podziałka liniowa: 6,1 cm = 150 Danz. Ruthen [ok. 1 : 10 700]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 24,4×17,6 cm

Plan obejmuje Wisłę i teren przyległy do ujścia Kanału Śledziowego (między Trzcíniskiem a Wiślinką), a więc l. brzeg Wisły.

Na planie zaznaczono zabudowania, zadrzewienie, wiatraki i wały przeciwpowodziowe.

Orientacja planu pñ.-wsch.

Pow. planu d.l. części nadpalona.

sygn. C I 34

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 514 (dopis).

Wisła Gdańska, Krakowiec — okolice Leszkówek 1785

185. [Plan biegu Wisły, odcinek Krakowiec — Szewce Gd.] || Danzig

d. 12ten Februarj 1785 || H. Olczoewskj || Lieut. || *r.l.d.*

Podziałka liniowa: 14,6 cm = 700 Danz. Ruthen [ok. 1 : 20 856]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 68,8×29,4 cm

Na planie zaznaczono wały ochronne, piaszczyste ławice, granice wydm, przybrzeżne karczmy i wioski, kościół i wiatrak w Sobieszewie.

Orientacja planu pñ. z odchyleniem ku pñ. zach.

sygn. C II 75

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 515.

Wisła Gdańska, Sobieszewo—Sobieszewska Pastwa [ok. 1838]

186. HANDZEICHNUNG von einem Theil des Weichselstromes, nebst dessen Eindeichung, von Lappnau zu Bohnsackerweide bis Bohnsack, und wie die Deiche sowohl in der Nehrung als beim rothen Krüge durch die grosse Stroemung beim letzten Eisgang angegriffen worden. *r.l.g.* Skizzirt von Pohl *pod d. ramką*

Danzig [ok. 1838] Lith. Anst. v. J. Seyffert

Brak podziałki [ok. 1 : 12 000]

Litogr. Wymiary: 30×18,6 cm

Jest to plan biegu Wisły od Sobieszewa do Sobieszewskiej Pastwy, ukazujący zmiany przebiegu linii brzegowej i obwałowań od strony mierzei, spowodowane naporem lodów.

Orientacja planu pñ.-wsch.

sygn. C I 35

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 520 (dopis).

Wisła, Kiezmark — Świbno [ok. 1894]

187. Lageplan des Nehrungs-Durchstichs. Regulierung der Weichselmuendung. *u góry nad planem*

Skala 1 : 15 000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 30×18,6 cm

Plan obejmuje Przekop Wisły i cypel Szewce-Przegalina.

Jest to plan regulacji ujścia Wisły.

Na planie zaznaczono zabudowania, drogi, istniejące i planowane wały przeciwpowodziowe, umocnienia brzegowe.

Orientacja planu zach. z odchyleniem ku pñ. zach.

sygn. C II 73

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 612 (dopis).

Wisła, Przekop [ok. 1894]

188. Lage-Plan des Weichsel-Durchstichs Siedlersfaehre-Ostsee. *r.l.g.* [b.m. i r.wyd., b.wyd.]

Skala 1 : 5000

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 65×153 cm

Plan obejmuje Przekop Wisły i cypel Szewce-Przegalina.

Plan podobny do poz. kat. 187, lecz bardziej szczegółowy.

Na planie zaznaczono izohipsy, kolorem różowym wyróżniono składowiska wybagrowanej ziemi.

Orientacja planu jak poz. kat. 187.

sygn. C III 310

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 525 (datuje na ok. 1898).

Wisła, ujście przy Świbnie, plany batymetryczne 1894—1921

189. Tiefenplan von der Weichselmuendung bei Schiewenhorst 1894—1921. *tyt. na okł. i nad każdym planem*

Berlin [b.r.wyd.] Lith. Anst. v. Bogdan Gisevius
Skala 1 : 20 000

Litogr. kolor. pow. 21 arkuszy o wymiarach: 42×33 cm

Jest to zbiór 20 sondaży ujścia Wisły przy Świbnie [dolnego odcinka Przekopu Wisły] z lat 1894—1921. Ostatni arkusz jest podwójny. Na planach podano izobaty, punkty głębokościowe, wydmy, lasy oraz ukazano narastającą w miarę upływu lat plażę po obu stronach ujścia Wisły.

sygn. b II 5

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z IV 613.

Wisłoujście 1655

190. Das Weisselmuendsche Tief || Haben die Herren Deputirte Es || Raths bey gemeinem Wasser [wie Ao: 54. || jedoch ich etwas Schlechter: mit Tonnen und || Bollen den 20ten April des 1655ten Jahres || beleget wie dieser Abriss ausweiset || [G. V.] Strakwitz. r.p.d.

[Gdańsk] 1655

Brak skali [ok. 1 : 4960]

Mdz. Wymiary: 45,5×34,7 cm

Plan pokazuje twierdzę Wisłoujście i przyległy akwen morski z zaznaczonym torem żegludowym wsch. i zach. Podano głębokości torów i oznakowanie. Na lądzie zaznaczono wydmy i łąki.

Inicjały imienia autora zostały przypuszczalnie zniekształcone w miedziorycie z: G. V. na C. W. Orientacja planu płd.-wsch. (róża kierunków na morzu).

sygn. C II 28

Bibliografia: Takie same dwa plany mdz. znajdują się w *Preuves et défense des droits du roi sur le port et péage de la Vistule*, Berlin 1773 po s. 40, — też w wersji niemieckiej, sygn. st. dr. Gd. Bibl. PAN Od 30°. Wzmiankuje Schwarz, Z IV 705.

— To samo. Oryginalna płyta mdz. o wymiarach: 50×39 cm
Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z IV 706.

Wisłoujście 1674

191. Das Weisselmundische || Seetief || Wie es in Gegenwart der Herren Depu= || tirten Es: Raths || am 30ten May des 1674ten Jahres bey Kleinem Mittel || Wasser 2 Fuss unter dem Pegel mit Seetonnen und || Bollen belegt und folgens mit dem Bagger || ausgetieffet worden, ist in diesem Grundrisse || abgebildet von || Ephraim von Strackwitz w kartuszu r.l.d. Joh. Donnet Sculp. pod d. ramką [Gdańsk] 1674

Podziałka liniowa: 7,6 cm = 100 Ruthen [ok. 1 : 4960]

Mdz. Wymiary: 54,5×41 cm

Plan pokazuje twierdzę Wisłoujście, ujście Wisły i przyległy akwen morski.

Na przyklejonej do planu s. objaśn. planu w jęz. niem. i franc.

Na odcinku zach. od ujścia Wisły zaznaczony przebieg linii brzegowej z r. 1673. Po obydwu stronach ujścia Wisły kropkowaniem zaznaczono piaszczyste ławice podwodne. Ze wsch. ławicy ponad wodą sterczy kilka wysp z największą — Trockne Plate. Wzdłuż torów wodnych (zach. i płn.) podane głębokości, tor zachodni oznakowany. Na brzegu zaznaczono wydmy.

Orientacja planu płn.-wsch. (ozdobna róża kierunków na morzu). Z p.s. u góry w ramce powiększony plan zach. toru wodnego: *Ausgebagertes Seetief in grossere Form gebracht*.

sygn. C II 29

Bibliografia: Takie same dwa plany mdz. znajdują się w *Preuves et défense des droits du roi sur le port et péage de la Vistule*, Berlin 1773, po s. 40, — też w wersji niemieckiej, sygn. st. dr. Gd. Bibl. PAN Od 30°. Wzmiankuje: Klaus, poz. 515; Schwarz, Z I 710. — To samo. Oryginalna płyta mdz. o wymiarach: 61×46,5 cm
Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z IV 711 (dopis).

Wisłoujście, zmiany 1647—1724 [reprod. 1979]

192. Grundriss des Anno 1698 gewesenen Westerfahr wassers wie solches aus [...] mit gruen illuminirter Farbe zwischen der Wester Plate dem festen Ufer zu ersehen. Anno 1717 5ten April [...] Anno 1724 im Monath Juny J. Charpentier Capit. Ingen. z p.s. planu (ark. 1)

Podziałka liniowa ark. 1: 8,8 cm = 100 Danz. Ruten [ok. 1 : 4943]
ark. 2: 6,2 cm = 100 Danz. Ruten [ok. 1 : 7016]

Fotopokie powiększone z mikrofilmu. Wymiary ark. 1: 36×22,6 cm
ark. 2: 40,7×28,5 cm

Ark. nr 1 obejmuje ujście Wisły i Westerplatte, ark. 2 poza wymienionymi twierdzę Wisłoujście i część jeziora Zaspą.

Ark. 1 obrazuje zmiany ukształtowania linii brzegowej w latach 1647—1717, m.in. powstanie Wester Plaat. Na wyspie zaznaczono wydmy. Zaznaczony zach. tor wodny.

Orientacja planu płd. z nieznacznym odchyleniem ku płd. zach. (róża kierunków w r.l.d.).

Plan ten podobny jest do ark. 2, poz. kat. 193, nie obejmuje jednak twierdzy w Wisłoujściu.

Ark. 2 ukazuje stan z 1724 r. Brzegi „die Wester Plaat” bardziej wyrównane. Zaznaczono wydmy, łąki, zalesienie.

Plan podobny do ark. 3, poz. kat. 193.

Orientacja planu jak ark. 1.

Oryginały tych planów znajdują się w Krigsarkivet w Sztokholmie. Wielkość ich: ark. 1: 45×31 cm, ark. 2: 45×31 cm (A. Reyman, *Dawne mapy morskie wybrzeża polskiego*, Warszawa 1937).

sygn. b II 119

Takie same reprod. poz. o sygn. b II 127.

Bibliografia: wzmiankuje Klaus, poz. 517 (podobny plan).

Wisłoujście, zmiany 1647—1724

193. PLAN || VON DER || WEICHSEL || MUENDE. || G. v. Drescherieben
Capit. d'Artillerie. r.l.d.

[b.m.wyd.]

Podziałka liniowa: 9,3 cm = 140 Danziger Ruthen [ok. 1 : 6550]
Mdz. kolor. pow. Wymiary: 45,4×30 cm (wielkość ark. podstawowego)

Plan obejmuje ujście Wisły, twierdzę Wisłoujście i część jeziora Zaspa.

Do planu doklejona kartka z objaśn. w jęz. niem. i franc.

Plan ukazuje zmiany przy ujściu Wisły w latach 1647 do 1724.

Do ark. podstawowego, obrazującego stan z 1647 r., doklejono dwie kartki.

Ark. 2 ukazuje zmiany, jakie zaszły u ujścia Wisły do 1717 r. Linia brzegowa zmieniła się, powstaje wyspa, zach. i póln. tor wodny. Na łądzie widoczny cmentarz.

Ark. 3 przedstawia stan z 1724 r. Wyspa Wester Plaate ma bardziej wyrównaną linię brzegową, łąd narasta do linii zach. toru wodnego. Na planach zaznaczono wydmy, łąki, pola uprawne, zalesienie.

Orientacja planu póln. z odchyleniem ku póln. zach. (róża kierunków). Plan ten przypuszczalnie rys. J. Charpentier lub wykonano go wg jego rysunku.

sygn. C II 26

W zbiorach kartograficznych znajdują się zmniejszone fotokopie poszczególnych arkuszy.

Bibliografia: Takie same dwa plany mdz. kolorow., również składające się z trzech części, znajdują się w *Preuves et défense des droits du roi sur le port et péage de la Vistule*, Berlin 1773 po s. 40, — toż w wersji niem., sygn. st. dr. Gd. Bibl. PAN Od 30⁸⁰. Podobny plan opisują: Klaus, poz. 517; Schwarz, Z I 719.

— To samo. Oryginalne płyty mdz.: ark. 1: 49×32,5 cm i ark. 2: 40×33 cm.

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z IV 720.

Plany, będące dokładnymi odbitkami płyt mdz., niekolorowane: ark. 1, poz. o sygn. C III 494 i ark. 2, poz. o sygn. C III 495. Są one trochę większe od planów o sygn. C II 26.

Wisłoujście 1722, kopia 1738

194. Grundriss von des Seel. Hr. Tesinen Landt in der Naehrung zwischen den Grossen Hollaender und der Festung [Weichselmuende] gelegen: selbiges ist Ao. 1722 im Monat Junii gemessen [...] wie diese [...] Tabele anweist J. Charpentier Cap. Ing. pod g. ramką Coupirt d. 17 Maertz 1738 nad g. ramką
Podziałka liniowa: 10,4 cm = 100 Dantziger Ruthen [ok. 1 : 4182]
Rkp. kolor. pow. Wymiary: 51×36 cm

Plan obejmuje prawy brzeg Wisły, obszar między twierdzą Wisłoujście a obecną dzielnicą Portowa.

Poniżej tytułu zestawienie działek ziemnych z podaniem ich wielkości.

Na planie zaznaczono podziały własnościowe gruntów, reduty, kościół garnizonowy, zabudowania, cmentarz.

Orientacja planu póln.-wsch.

sygn. C II 1069

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 663.

Wisłoujście 1829

195. Situations Plan des Weichselstromes von Fort Kronprinz ab bis zur Muendung desselben mit Darstellung der durch die Wasserfluth beim Eisgang im Jahr 1829 angerichteten Verheerungen im Dorfe Weichselmuende den 13ten April 1829 entworfen von Muelcke pod g. ramką Gezeichnet von L. F. Guenter pod d. ramką [Gdańsk] 1829

Podziałka liniowa: 7,3 cm = 100 Ruthen Rhl. [ok. 1 : 5159]

Lit. Wymiary: 55×21 cm

Plan obejmuje dolny odcinek Wisły Gd. od fortu Napoleona do ujścia. Plan przedstawia zniszczenia wsi Wisłoujście spowodowane przez nanieście się lodów podczas powodzi w 1828 r.

Na planie zaznaczono zabudowania, ich numerację, cmentarz.

Orientacja planu póln.-zach.

sygn. C II 1032

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 750.

Taki sam plan poz. o sygn. C II 76.

Wisłoujście, twierdza 1698

196. Die Vestung Weichselmuende, wie sie 1698 war, nebst der Westerschantze. pod d. ramką.
Brak podziałki [ok. 1 : 3500]
Rkp. kolor. pow. Wymiary: 39,2×29 cm
Plan przedstawia twierdzę i jej bliskie sąsiedztwo, ujście Wisły Gd. do morza.
Na wsch. brzegu schematycznie zaznaczone wydmy.
Orientacja planu póln.-zach. (róża kierunków na Wiśle).

sygn. C I 709

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 716 (wg Schwarza jest to późniejsza kopia, przypuszczalnie autorstwa J. E. Schmidta).

Wisłoujście, twierdza 1785

197. Die Vestung || WEICHSELMUENDE || und die || WESTSCHANZEN. w kartuszu pod g. ramką Schmidt Cos. 1785 nad d. ramką [Gdańsk] 1785

Podziałka liniowa: 5,2 cm = 30 Ruthen [ok. 1 : 2172]

Mdz. Wymiary: 20×15 cm

Plan przedstawia jedynie twierdzę Wisłoujście.

Poniżej tytułu objaśn. [A—D, 1—23, a—d] odnoszące się do poszczególnych fragmentów twierdzy. Ozdobna ramka.

Orientacja planu pñ. z odchyleniem ku pñ. wsch. (róża kierunków na Wiśle).

sygn. C I 710

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 733.

Wyspa Spichrzów 1821

198. Plan von der Speicher Insel zu Danzig, mit den bedeutenden Veraenderungen des neu Baus nach dem Kriege 1813, wie selbige im Jahr 1821 beschaffen war nebst den noch vorhandenen Ruinen, und Umgebungen derselben. Augenommen, und im Novem. 1821 in Berlin gezeichnet von J. L. Belitski Koenigl. Pr. Conducteur pod g. ramką.

Podziałka liniowa: 12,7 cm = 100 Ruthen Rheinlaendisch [ok. 1 : 2965]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 65,5×33,6 cm

Nad d. ramką objaśn. kolorów wyróżniające składowiska drewna i inne, stare i nowe drewniane budynki, stare i nowe spichlerze, ruiny i nie wykorzystane place.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, mostów, składowisk i numery spichrzów.

Orientacja planu pñ.-zach. (róża kierunków w r.p.g.).

sygn. C II 10

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 244.

Wyspa Spichrzów 1821

199. Plan der Speicher Insel in Danzig. copirt von A. L. Randt Decbr. 1821. r.p.g.

Podziałka liniowa: 12,7 cm = 100 Rheinl. Ruthen [ok. 1 : 2965]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 71×50,3 cm

Jest to kopia planu Wyspy Spichrzów Belitskiego, poz. kat. 198 o odwrotnej orientacji, pñ.-wsch.

Poniżej planu obszerne objaśn. uwzględniające przede wszystkim numery i nazwy spichrzów oraz bramy. Objaśn. kolorów wyróżniają: spichrze ocalałe w czasie pożaru i bombardowania w 1813 r., spichrze zniszczone przez ten pożar i nadal pozostające w ruinie drewniane budynki, place, ogrody.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, mostów i numery spichrzów.

Powierzchnia planu zszarzała.

sygn. C II 11

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 245.

Wyspa Spichrzów 1862

200. Plan der Speicher — Insel in Danzig 1862, r.l.g. [Gdańsk] 1862 Lith. v. J. F. Lohrenz pod d. ramką

Brak skali [ok. 1 : 3000]

Litogr. kolor. pow. Wymiary: 48,8×40,3 cm

Poniżej planu obszerne objaśn. odnoszące się do spichrzów uwzględnionych na planie. Spis podaje nazwy spichrzów, ich adresy (ulica, numer), rodzaj konstrukcji, nośności i liczbę osób obsługi. Numerowane, ale nieszrafowane na planie są nadającymi się do użytku placami.

Orientacja planu pñ.-wsch.

Pod d. ramką z p.s.: *Selbstverlag d. Lohrenz'schen Steindruckerei Hundegasse 41.*

Plan składany w okł. Tytuł również na okł.

Na planie pieczęćka własnościowa: *John Faltn Seebad Zoppot West/Preuss.*

sygn. B I 147

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z II 247 (dopis).

Wrzeszcz 1601, kopia 1975

201. [Plan obszaru między Cygankami, Wrzeszczem, Wisłą i bramami św. Jakuba i Bożego Ciała, szkic posiadłości]. || Durch mich gemessen || Friedrich Berndt. Landmesser || Im Jahr Anno 1601 d. 20 November || w kartuszu r.l.g. Verjuengt von Schmidt C. 1795. nad d. ramką

Podziałka liniowa: 6,5 cm = 100 Ruthen [ok. 1 : 5792]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 70×39 cm

W r.l.g. powyżej nazwiska autora zestawienie działek z podaniem ich właścicieli i wielkości.

Plan ukazuje ponumerowane podziały własnościowe gruntów.

Na planie zaznaczono zabudowania, zadrzewienie, tereny użytkowane rolniczo. Granice wzgórz zaznaczono kreskowaniem cieniowanym.

Ozdobna podstawa podziałki liniowej.

Orientacja planu pñ.-zach.

sygn. C III 247

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 812.

Ponadto zob. poz. 152.

Wrzeszcz 1691

202. [Plan obszaru między Bramą Oliwską, Cygankami, Potokiem Królewskim, Strzyżą i Wisłą, szkic posiadłości]. || Anno 1691 d. 7. Junij seindt die Aussgegrabene Leimkullen || in der Zianickerlandt untersucht und gemessen [...] || durch Petter Willer. r.p.d. Brak podziałki [ok. 1 : 4500]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 74,5×49 cm

W r.l.g. objaśn. uwzględniające zaznaczone na planie gliniarki A—D i działki z podaniem ich wielkości E—K.

Na planie zaznaczono kościół Św. Aniołów, sylwetki zabudowań, ogrody, zadrzewienie wzdłuż dróg oraz podziały własnościowe gruntów. Na planie duże zniekształcenie odległości.

Orientacja planu pñ. z lekkim odchyleniem ku pñ. wsch. (róža kierunków pośrodku planu).

sygn. C II 1048

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 817.

— Fotokopia tego planu, obejmująca jedynie środkową i dolną część planu (o wymiarach: 23×17 cm), poz. o sygn. C I 49.

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 818 (dopis).

Ponadto zob. poz. 148.

Wrzeszcz 1778, kopia 1919

203. Carte von denen Koenigl. Guethern Langenfurth und Neuschottland so beyde nach Culmisch Maas Ersteres Ao 1777 und letzteres Ao 1778. Special vermessen sind durch Mattiass. Cop. 1919 F. S. z l.s. planu

Brak skali [ok. 1 : 4000]

Rkp. kolor. gran. Wymiary: 50×44,3 cm

Plan obejmuje obszar Wrzeszcza zawarty między Pieckami, Strzyżą Grn., Strzyżą Dln., Potokiem Królewskim i Studzienką. Plan obejmuje Nowe Szkoty.

Na planie zaznaczono numery nieruchomości, wody kolorem niebieskim.

Orientacja planu zach.

sygn. C II 1073

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 843 (dopis).

Wrzeszcz [ok. 1780], kopia 1919

204. [Plan Wrzeszcza z ok. 1780 r.]. Cop. 1919. F. S. pod d. ramką

Brak skali [ok. 1 : 5000]

Rkp. Wymiary: 40,5×48 cm

Plan ma zasięg podobny do poz. kat. 203, obejmując ponadto Studzienkę.

Na planie zaznaczono numery budynków, ogrody, lasy, stawy, wiatrak. Schematycznym kreskowaniem zaznaczona krawędź wzgórz.

Orientacja planu pñd.

sygn. C II 1072

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 844 (dopis).

Wrzeszcz 1786

205. [Plan obszaru zawartego między Bramą św. Jakuba, Bramą Siedlecką, Cygankami, Potokiem Królewskim, Nowymi Szkotami, Mły-

niskami i Wisłą, szkic posiadłości]. gefertigt von Schmidt C. 1786 nad d. ramką

Podziałka liniowa: 6 cm = 100 Ruthen [ok. 1 : 6277]

Rkp. kolor. pow. Wymiary: 55×34,4 cm

Na planie ukazano podziały własnościowe gruntów do granicy między posiadłościami pruskimi a miastem Gdańskiem po pierwszym rozbiorze Polski.

Potok Królewski mylnie nazwany Strzyżą.

Na planie zaznaczono zabudowania, kościoły, lazaret, cmentarz, zadrzewienie wzdłuż dróg. Poniżej nowo założonej alei lipowej, między Bramą Oliwską i Wrzeszczem, fragment starej alei prowadzącej do kościoła Św. Aniołów, a jeszcze niżej aleja wierzbowa prowadząca do cegielni.

Orientacja planu pñd.-zach.

sygn. C II 1070

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 826.

Wrzeszcz 1800

206. Plan von dem erb-emphyteutischen Guthe Hoch Striess [...] aufgenommen i. Jahr 1800 von Kreysern Kgl. Conducteur. Ausschnitt. pod d. ramką

Podziałka liniowa: 14,5 cm = 200 Rheinl. Decimal Ruthen [ok. 1 : 5195]

Rkp. Wymiary: 42,5×12,8 cm

Plan obejmuje Strzyżę Górną, okolice obecnej ul. Słowackiego od Srebrzyska w dół.

Na planie ponumerowane podziały własnościowe nie uwzględniające nazwisk właścicieli działek gruntów.

Na planie zaznaczono żwirowiska, cmentarz, lasy, odkrywkę margla, wyrobisko z gliną, a krawędź wzgórz kreskowaniem.

Orientacja planu pñn.-zach.

sygn. C I 56

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 886 (dopis). Wg Schwarza jest to światłokopia z ok. 1921 r.

Wrzeszcz 1800, [reprod. XX w.]

207. Langfuhr. (Ausschnitt aus Plan von Danzig und Umgebung in 13 Blaettern) um 1800 *poniżej planu*

Brak skali [ok. 1 : 11 000]

Fotokopia. Wymiary: 18×13 cm

Jest to reprod. fotograficzna planu Wrzeszcza, będącego wycinkiem 13-sekcjowego planu Gdańska i okolic z 1800 r. Plan ten znajdował się w zbiorach Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Gdańsku, ale zaginął w czasie drugiej wojny światowej.

Plan obejmuje obszar ograniczony przez Nowe Szkoty, Studzienkę, dolną część Jaśkowej Doliny, przecięcie Strzyży z główną szosą oraz Kuźniczki.

Na planie zaznaczono tereny zabudowane, parki, ogrody, a krawędzie wzgórz kreskowaniem cieniowanym.
Orientacja planu pld.-zach.

sygn. C I 76

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I $\frac{844}{4}$ (dopis).

Wrzeszcz 1807, [reprod. XX w.]

208. Langfuhr. Ausschnitt aus: Plan de la Place de Danzig et de ses environs um 1807. *poniżej planu.*

Brak skali [ok. 1 : 14 000]

Fotokopia. Wymiary: 18×13 cm

Jest to reprod. fotograficzna wycinka planu Gdańska i okolic. Plan ten przypuszczalnie zaginął, w każdym razie nie ma go w zbiorach Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Gdańsku. Plan obejmuje obszar ograniczony przez Nowe Szkoty, Studzienkę, Jańskową Dolinę, Strzyżę Górną i Dolną oraz Kuźniczki. Na planie zaznaczono tereny zabudowane, parki, ogrody. Plan słabo czytelny.
Orientacja planu pld.-zach.

sygn. C I 77

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I $\frac{844}{5}$ (dopis).

Wrzeszcz 1865

209. Langfuhr, Neuschottland, Kleinhammer und Leegestriess copirt von den Koeniglichen Grundsteuer Karte, an Ort und Stelle die neuen Gebaeude und Servis Nummern eingetragen im August 1865 durch R. Hildebrandt *r.l.d.*

Skala 1 : 4000

Światłodruk. Wymiary: 80×58 cm

Zasięg planu podobny do poz. kat. 203, sięga jednak dalej w kierunku Zaspy.

Na planie zaznaczono podziały własnościowe, nazwiska właścicieli i numery nieruchomości, poza tym cmentarz oraz młyny. Orientacja planu wsch. z odchyleniem ku pld. wsch.

U góry nad planem: *Borchert.*

Powierzchnia planu zszarzała.

sygn. C III 242

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I $\frac{844}{15}$ (dopis).

Wrzeszcz 1896

210. Bebauungsplan eines Theiles der Vorstadt Langfuhr. Aufgenommenen 1894/95 durch den Landmesser Ziebarth. Angefertigt 1896 Der Stadtgeometer Block Regierungs-Feldmesser *r.l.g.*

[Gdańsk] 1896

Skala 1 : 2500

Litogr. Wymiary: 93,5×65 cm

Plan obejmuje teren Wrzeszcza między Nowymi Szkotami, przystankiem kolei Gdańsk Nowe Szkoty, ul. Traugutta, okolicą przecięcia Jańskowej Doliny z ul. Akacjową, koszarami przy ul. Słowackiego i browarem.

Na planie zaznaczono nazwy ulic, zabudowę, cmentarz, w pld. części Wrzeszcza podziały własnościowe.

Orientacja planu pld.-wsch.

sygn. C III 488

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 845.

— Taki sam plan z kolorowo zakreskowaną zabudową, poz. o sygn. C III 232.

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 846.

Wrzeszcz 1898

211. Lageplan von einem Theile der Vorstadt Langfuhr. *pod g. ramką* Angefertigt 1898. Der Stadtgeometer Block. *r.p.d.*

[Gdańsk] 1898

Skala 1 : 2500

Litogr. kolor. pow. Plan składa się z dwóch arkuszy. Wymiary ark. 1: 92×65 cm, ark. 2: 109×74 cm.

Plan podobny do poz. kat. 210, zasięg nieco poszerzony.

Plan obejmuje obszar między przystankiem kolei Gdańsk Nowe Szkoty, ul. Traugutta, Jańskową Doliną, browarem i sięga dosyć daleko w kierunku Zaspy (do cmentarza lazaretu).

Ark. obejmujący pld. część Wrzeszcza został wydany w kwietniu, drugi zaś ark. w czerwcu.

Na planie zaznaczono numery nieruchomości, nazwy ulic, placów, punkty wysokościowe oraz granice między Wrzeszczem a Zaspą, Młynskami, Cygankami, Pieckami i Strzyżą Górną.

sygn. C III 240

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 849 i Z I 850.

Ponadto poz. 37, 40, 41.

Wrzeszcz, ul. Sobieskiego 1903

212. [Plan sytuacyjny terenu przy ul. Sobieskiego]. Danzig, den 6 August 1903 Block Staedtisches Vermessungsamt *r.l.d.*

[Gdańsk] 1903

Skala 1 : 2500

Litogr. kolor. gran. Wymiary: 41,7×33 cm

Jest to plan sytuacyjny okolic skrzyżowania ul. Sobieskiego i ul. Traugutta oraz terenów sięgających ok. 600 m w górę ul. Sobieskiego.

Na planie zaznaczono nieruchomości, czerwonym kolorem nakreślony plac budowy budynku uczelni.

Orientacja planu pñ.-zach.

sygn. C I 60

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 861.
Ponadto poz. 45, 47.

Wrzeszcz 1906

213. Entwurf fuer eine Aufschliessung des Uphagen'schen Grundstuecks. r.p.g. Block 1, 6, 06.

[Gdańsk] 1906

Skala 1 : 1000

Litogr. Wymiary: 95×41 cm

Jest to szczegółowy plan terenu położonego między linią kolejową Wrzeszcz—Gdańsk a ul. Grunwaldzką od ul. Waryńskiego do Conradinum.

Na planie zaznaczono numery nieruchomości, zadrzewienie wzdłuż ulic.

Orientacja planu pñ. z lekkim odchyleniem ku pñ. wsch.

sygn. C II 1055

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 872.

Wrzeszcz, ul. Kochanowskiego [ok. 1907]

214. [Szczegółowy plan sytuacyjny terenu położonego przy ul. Kochanowskiego we Wrzeszczu].

[Gdańsk ok. 1907]

Skala 1 : 1000

Litogr. Wymiary: 82×55,5 cm

Plan obejmuje teren przylegający do ul. Kochanowskiego na odcinku potok Strzyża — stacja kolejowa Gdańsk-Kolonia.

Na planie zaznaczono numery budynków.

sygn. C III 254

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 875.

Wrzeszcz 1910

215. [Plan okolic Conradinum i stacji kolejowej Gdańsk Nowe Szkoty]. Block 30. 4. 10. r.l.d.

[Gdańsk] 1910

Skala 1 : 5000

Litogr. kolor. gran. Wymiary: 21×33 cm

Na planie zaznaczono podziały własnościowe, zabudowania. Przerwaną linią czerwoną naszkicowano projekt przebudowy dróg w tym rejonie.

Orientacja planu pñ.-wsch.

sygn. C I 57

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 883.

Chełm 1905

216. Plan der Vorstadt Stolzenberg Angefertigt im April 1905 Staed-tisches Vermessungsamt u góry nad planem

Gdańsk 1905

Skala 1 : 2500

Litogr. Wymiary: 82×55,5 cm

Na planie zaznaczono pojedyncze nieruchomości, ich numery (słabo czytelne), nazwy cmentarzy i ważniejszych ulic.

Orientacja planu pñ.-wsch.

sygn. C III 217

Bibliografia: wzmiankuje Schwarz, Z I 968.

Skorowidz nazw przedmieść, dzielnic, części miasta, obiektów fortyfikacyjnych, ulic i placów na planach Gdańska i planach jego oblężenia (rozd. I—III)

Aleja Zwycięstwa 64

Bastion Wysok 65

Błonia 16, 17, 19, 23, 35, 38, 51, 52, 56, 59, 62, 68, 76, 92, 95

Brętowo 13, 14, 23, 38, 41, 44, 52, 55, 59, 62, 68, 76, 94, 96

Brzeźno 14, 20, 23, 30, 35, 38, 44, 49, 51, 52, 55, 59, 61, 62, 64, 68, 73, 74, 76, 78, 79, 83, 86, 90, 92, 95, 96

Bysewo 23

Chełm 13, 14, 22, 48, 52, 56, 59, 62, 68, 76, 79—83, 85, 90—93

Cyganiki zob. Suchanino

Diabelkowo 14, 23, 41, 52, 56, 62, 91, 94—96

Długie Ogrody 17

Dolina Radości 96

Dolne Miasto 3, 17, 62, 65

Emaus 13, 14, 23, 38, 41, 44, 45, 52, 59, 62, 64, 67, 68, 70, 76, 83, 90, 92, 95

Gdańsk, alfabetyczny spis ulic 27 (1880), 28 (1886), 31 (1893), 36 (1899), 43 (1904), 45 (1905), 50 (1909) — ta pozycja i następne: Gdańsk z Wrzeszczem 56 (1914), 57 (1918), 60 (1923), 77 (1941), 78 (1941)

Gdańsk (widok panoramiczny) 6, 7, 10, 89

Gęsia Karczma 14, 16—18, 30, 51, 52, 56, 79, 86, 88 (widok), 90, 95

Główne Miasto 1—3, 62, 64

Górki 30, 67, 84, 94

Górki Wschodnie 35, 64

Górki Zachodnie 35, 62, 64

Holm zob. Ostrów

Jasień 13, 23, 94

Jaśkowa Dolina 37, 41, 45, 52, 62, 64, 80, 91, 95

Jelitkowo 23, 44, 52, 55, 59, 62, 64, 67, 73, 74, 76, 78, 94, 96

Karczemki 23, 96

Kielpino Górne 23

Kielpinek 23, 52, 94, 96

Klukowo 23

Kokoszki 23

Kolonia 38, 44, 62, 70

Krakowiec 30, 35, 51, 59, 62, 64, 84, 94

Królewska Dolina 37, 41, 45, 95

Letnica 14, 20, 23, 30, 35, 38, 39, 44, 51—53, 55, 56, 59, 61, 62, 64, 66, 68, 71, 76, 96

Lipce 13, 23, 52, 64, 76, 88 (widok), 94

Lotnisko (dawne) we Wrzeszczu 62

Łostowice 13, 23, 52, 76, 94, 95

Maćkowy 23, 52, 76, 88 (widok), 94, 95

Matarnia 23, 94, 96, 98

Migowo 13, 23, 41, 52, 68, 76, 79, 91, 92, 94, 95, 96

Młyniec 23, 41, 94

Młyniska 13, 14, 18, 20, 23, 30, 35, 39, 40, 45, 51—53, 55, 56, 59, 61, 62, 68, 71, 76, 79, 80, 82—86, 90—92, 95

Motławy Oplyw 65

Niegowo 52, 62, 76

Nowe Szkoty 13, 14, 16, 23, 37, 40, 41, 45, 47, 52, 53, 56, 59, 61, 68, 70, 79, 80, 81 (widok), 82, 83, 85, 88 (widok), 89, 90—92, 94—96

Nowy Port 23, 30, 32, 35, 38, 39, 44—46, 49, 51—53, 55, 56, 61, 62, 67, 68, 70, 73, 74, 76, 78, 95, 96

Oliwa 23, 44, 52, 59, 62, 64, 67, 68, 73, 74, 76, 78, 81 (widok), 84, 87, 88 (widok), 89, 94, 96

Olszynka 22, 23, 31, 38, 44, 52, 59, 62, 67, 70, 76, 81

Orunia 13, 14, 23, 38, 44, 45, 49, 52,

56, 62, 64, 67, 68, 70, 73, 76, 79, 80—84, 86, 88 (widok), 89, 91, 92, 94, 95

Osiedle Młodych, inaczej Samborowo-Węglisko 62

Ostrów wyspa 5, 6, 8, 12 (część pld.), 14—16, 18, 23, 30, 32, 35, 38, 39, 44, 46, 48 (część pld.), 51, 52, 53 (część pld.-zach), 55, 56, 57 (część pld.), 59, 61—63, 65, 66, 68—72, 76, 84, 86, 90, 92, 94, 95

Owczarnia 23

Piecki 13, 14, 23, 41, 52, 68, 76, 79, 80, 90—92, 94—96

Plac 1 Maja 65

Płonia Mała 35, 51, 52, 62

Płonia Wielka 35, 62

Polanki 23, 41, 52, 55, 59, 62, 68, 94, 96, 98, 99

Polski Hak 1, 3, 12, 26

Port gdański 6, 8, 14—16, 18, 23, 30, 32, 35, 38, 39, 44, 46, 51—53, 56, 59, 61—64, 66—72, 74—76, 79—82, 86, 89, 90, 92, 95, 96

Przeróbka 30, 35, 38, 44, 51, 52, 55—57, 59, 61, 62, 64, 70, 76

Przymorze 52, 55, 59, 62, 68, 76, 96

Reduta Płońska 30, 51, 52, 62, 71

Rębiechowo 23

Rębowo 76

Rudno 12, 14, 16, 17, 19, 21, 22, 26, 28, 30, 31, 33, 35, 36, 42, 43, 48, 50—52, 54, 56—60, 62, 64, 65, 68, 77, 90, 93, 96

Samborowo zob. Osiedle Młodych

Sączki 30, 35, 51, 52, 56, 59, 61, 62, 68, 76, 96

Sianki zob. Stogi

Siedlce 13—15, 23, 26, 35, 38, 44, 45, 48—50, 52, 56, 57, 60, 62, 68, 73, 76—80, 85, 88 (widok), 89—92, 94—96

Sienna Grobla 12, 17—19, 22, 26—28, 30, 31, 33—36, 42, 43, 48, 50, 52, 54, 56—59, 65, 66, 68, 70, 71

Składy 20, 30, 35, 40, 51, 52, 80, 86, 92

Sobieszewo 88 (widok)

Srebrzysko 41, 52, 68, 90, 95, 96

Stare Miasto 1, 3

Stare Przedmieście 1, 3, 62

Stare Szkoty 16, 18, 22, 23, 44, 45, 48, 50, 52, 56, 57, 59, 62, 65, 73, 76, 77, 79, 81—84, 88 (widok), 89, 90—93, 95

Stocznia Gdańska 3, 12, 26—28, 30—36, 38—40, 42, 43, 45, 46, 48, 50—52, 54, 56—60, 62, 63, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 76, 96

Stogi 30, 35, 38, 44, 49, 51, 52, 56, 59, 61, 62, 64, 73, 74, 78—80, 81 (widok), 82, 83, 88 (widok), 90, 94—96

Strzyża 14, 23, 37, 38, 41, 44, 45, 52, 55, 56, 79, 80, 82, 88 (widok), 90, 92, 94—96

Studzienka 14, 23, 37, 41, 45, 50, 52, 56, 79, 81 (widok), 83, 88 (widok), 90—92, 94—96

Suchanino 13, 14, 23, 35, 38, 41, 44, 45, 49, 52, 55, 56, 59, 62, 68, 76, 79, 80, 82, 83, 86, 90—96

Szadółki 13, 23, 76, 94

Śmiała Wisła zob. Wisła Śmiała

Święty Wojciech 13, 23, 52, 62, 84, 88 (widok)

Ujeścisko 13, 14, 23, 52, 68, 76, 79, 80, 82—84, 88 (widok), 90—92, 94, 95

Westerplatte 23, 30, 32, 35, 38, 39, 44—46, 51—53, 55, 56, 61—64, 66, 68, 70, 76, 86, 92, 94—96

Wisła Śmiała 30, 35, 64

Wisłoujście 5, 6, 8, 13—16, 18, 19, 23, 30, 32, 35, 38, 44—46, 51—53, 55, 56, 59, 61, 62—64, 66, 68, 71, 76, 79, 80—87, 89, 90, 92, 94, 95

Wolne Miasto Gdańsk 62, 64, 65, 67

Wrzeszcz 13, 14, 23, 37, 38, 40, 41, 44, 45, 47, 49, 50, 52, 53 (część), 55—57, 59, 60, 62, 64, 68, 73, 74, 76—80, 82—86, 88 (widok), 90—92, 94—96

Wyspa Spichrzów 1, 3, 65

Zamek Stary 1, 3

Zaroślak 62, 65

Zaspa 13, 14, 16, 20, 23, 35, 38, 44, 49, 52, 53, 55, 56, 59, 61, 62, 76, 90, 92, 96

Złota Karczma 23, 67, 96

zob. również alfabetyczny skorowidz nazw geograficznych poszczególnych części, s. 118

Skorowidz nazw miejscowości, znajdujących się na planach Gdańska i planach jego oblężenia (rozdz. I—III)

Barniewice 23
 Bąkowo 23
 Będzieszyn 13
 Bielkówko 23
 Bogatka 67, 68 (widok), 94
 Borkowo 13, 23, 52, 94
 Cieplewo 13
 Czaple 23
 Drewnica 88 (widok)
 Gdańska Głowa 124
 Goszyn 23
 Grzęlewo (obecnie Leśna Polana) 96
 Jankowo Gdańskie 13, 23, 67, 88 (widok)
 Juszkowo 13, 23
 Kolbudy 23
 Kowale 13, 23, 74, 76, 94
 Kramsk 52, 75, 76, 94
 Leżno 23
 Lędowo 88
 Lublewo Gdańskie 23, 88 (widok)
 Mokry Dwór 88 (widok)

Niestępowo 23
 Nowolipki 41, 91
 Otomin 23
 Pręgowo 23
 Pruszcz Gdański 13, 23, 52, 84, 88 (widok)
 Przejazdowo 64, 94
 Przemysław 88 (widok)
 Rokitnica 13
 Roszkowo 13
 Sopot 23, 52, 62, 64, 67, 68 (część), 73, 74, 76, 81 (widok), 88 (widok), 96
 Stara Wieś 23, 28, 44, 52, 56, 68, 76, 94, 96
 Straszyn 13, 23
 Sulmino 23
 Trutnowy 88 (widok)
 Widlino 23
 Wiślinka 94
 Wocławki 88 (widok)
 Zakoniczyn 52, 76, 88 (widok)
 Żuławki 88 (widok)

Skorowidz planów Gdyni, Oliwy, Sopotu (rozdz. IV—VI)

Gdynia, alfabetyczny spis ulic 120 (1942)
 miasto 111 (część pñ.) 113, 114, 115 (część pñ.), 117, 120
 Kolibki 120
 Orłowo 117, 120
 port gdyński 111—116, 117 (część), 119
 Rediowo 88
 widok fragmentów miasta 114
 widoki fragmentów portu 115
 Witomino 117, 120
 Oliwa kurort 98, 99
 Dolina Radości 96, 98
 Jelitkowo 99
 lasy 96, 98, 106, 108

park 97
 Polanki 98, 99
 Sopot, alfabetyczny spis ulic 103 (1901), 104 (1906)
 wieś 100, 101
 kąpielisko 102
 miasto 96, 103—110
 Brodwinio 107
 Kamienny Potok 23, 96, 106—108, 110
 Karlikowo 23, 96, 100, 104, 106—110
 Przylesie 106, 107
 Stawowie 106
 Świemirowo 23, 96, 106, 108, 109

Skorowidz nazw przedmieść, dzielnic, części miasta, ulic, fortyfikacji, poszczególnych obiektów i wód (rozdz. VII)

Bastion Grad 126
 Biskupia Górka 122, 127, 128
 Błonia 129
 Chełm 130, 131, 216
 Fortyfikacje 121—125, likwidacja fortyfikacji 143, 164—167
 Główne Miasto 161—163
 Krzyżownicy — Brama Wyżynna, wodociągi 132
 Kolonia — Nowe Szkoty, kolej 133
 Nowy Port 134—142, 174
 Okopowa ul. 143
 Ostrów 122, 125, 144—146
 Polanki 147
 Północno-zachodnie przedmieścia 148
 Polski Hak 149
 Przeróbka 150
 Siedlce 151
 Stare Miasto 152 (Stare Miasto — Cyganki, granica), 153—157

Stare Szkoty 158
 Stocznia 159
 Szpital 160
 Śródmieście 161—167
 Westerplatte 168—174
 Wisła
 Przekop Wisły 187, 188
 Świbno 187, 189
 Wisła Gdańska
 Gęsia Karczma 179, 180, 182
 Górki 180
 Kanał Śledziowy 183, 184
 Krakowiec 181, 182, 185
 Leszkówki 185
 Nabrzeże Stoczniowe 178
 Polski Hak 179
 Pleniewo 183
 Składy 177, 178
 Sobieszewo 181, 186
 Sobieszewska Pastwa 186
 Trzciniśko 183
 Wisła Gdańska (Martwa Wisła) ujście, zmiany 175, 176
 Wisłoujście 122, 124, 125, 190—197
 Wyspa Spichrzów 198—200
 Wrzeszcz 201—215

Skorowidz nazwisk twórców planów i kopistów
 Miejskie Urzędy Pomiarów nie są w tym skorowidzu uwzględnione

Bein Albert proj. 119
 Belitski J. Ludwig rys. 22, 198
 Berndt Friedrich pom. 201
 Block Maximilian oprac. 28, 35, 36, 39, 41—43, 46—49, 59, 138, 140, 141, 143, 149, 150, 167, 210—215
 Bodenehr Gabriel ryt. 8, 9
 Boettcher Léon oprac. 103
 Buhse D. pom. i rys. 26
 Charpentier Johann kop. 132, 153, 163, 194, rys. 179, 182 (?), 192
 Collins C. kop. 131
 Colve Johann Ludwig rys. 18
 Dahlberg Erik Jönsson rys. 6
 Dandeleux Pierre Léonard ryt. 95
 Demmler rys. 130
 Dickmann Aegidius rys. 5
 Donnet Johann ryt. 191
 Drescherieben Geoffroy von rys. 193
 Friedrich C. rys. 2
 Gaebler Eduard ryt. 28
 Gellentini Johann rys. 171, 172
 Gersdorf August rys. 22
 Gleissenberg O. rys. 126
 Goll rys. w tekście s. 10
 Guenther L.F. rys. 195
 Habermann Ernst oprac. 37, 45
 Haselau rys. w tekście s. 10
 Henning rys. 127
 Hildebrandt R. rys. 209
 Hillmann Matth. rys. 181
 Hsburg K. rys. 122
 Hoffmann rys. 136
 Homanna Spadkobiercy oprac. 89
 Keiler A.G. kop. 151
 Kloeppe Otto oprac. 3
 Koehler Gustav oprac. 4, 124
 Koppin Ludwig oprac. 95
 Kreyser oprac. 147, 206
 Kuehn Richard oprac. 104
 Kulemann rys. 160
 Kummer Ernst oprac. 137
 La Pointe F.D. (Pointe Francois de la) ryt. 4
 Labes R. oprac. 27
 Lehmann Carl Friedrich rys. 174
 Liebe Christian Gottlob ryt. 79
 Liévin Albert Carl Ludwig oprac. 25
 Loewe Cornelius oprac. 60
 Mamuszka Franciszek kop. 102
 Mantau R. oprac. 98
 Mathias oprac. 203
 Meisler J. rys. 121
 Meyer oprac. 133
 Moldenhauer sprawdz. 158
 Muelcke E. oprac. 195
 Nalbruck Isaac kop. 168
 Niedermeyer George Reinhold oprac. 129
 Olczoewski Joh. Lud. rys. 185
 Otto Ernst Waldemar oprac. 136
 Pape pom. 158
 Peschel rys. 91
 Pieper rys. 135
 Ploeger Otto oprac. 32
 Ploszczai G.B. kop. 131
 Pohl rys. 182
 Posern Fr. rys. 20
 Przygodzki 117
 Pufendorf Samuel 6
 Pupacz Fr. rys. 70
 Randt August Lobegott kop. 199
 Richter oprac. 33
 Riedel rys. 139
 Rogalski G. rys. 45
 Schadinsky oprac. 63
 Schaede 125
 Schaper oprac. 100, 101
 Schmidt Johann Ernst oprac. i rys. 17, 19, 123, 146, 148, 152, 154, 155, 156, 173, 197, 205, uzupełnił 201
 Schmidt Paulus ryt. 21
 Schoelss rys. 91
 Schroetter Friedrich Leopold von 21

Seutter Mattheus ryt. 10
 Skesgard Gustav Magnus oprac. 184
 Strakowski (Strackwitz) Ephraim von
 rys. 191
 Strakowski (Strackwitz, Strakwitz) Je-
 rzy von oprac. 6, 190
 Strieber oprac. 102
 Stuebben oprac. 165
 Suhr Paul oprac. 3

 Treskow Albert von 23

 Valrave G.C. rys. w tekście s. 10

Weichert pom. 130, 151, kop. 131
 Wetzel Richard oprac. 56
 Wiebe Eduard oprac. 24
 Wiebe u. Ziebarth Vermessungsbureau
 oprac. 96
 Wilhelms 32
 Willer Peter oprac. 7, 152, 177, 180, 202
 Winterowski J. oprac. 114
 Witwerck Michael oprac. 132, 153, 163

 Ziebarth Bruno pom. 210

 Zmigrodzki Witold rys. 113

Skorowidz miejsc wydania i druku oraz nazwisk wydawców, drukarzy,
 litografów i nakładców

Amsterdam

Waesberger J. (Janssons von Waes-
 berge) 7

Augsburg (Augusta Vindelicorum)

Bodenehr Gabriel 8, 9

Seutter Mattheus (Matthias) 10

Berlin

Berliner Lithographisches Institut
 120

Gisevius Bogdan, Lithographische
 Anstalt von 32, 189, Gisaldruck
 von 48, 49, 52, 59, 62, 64, 65, 67,
 68, Photolithographie von 3

Koeniglich Preussische Geologische
 Landesanstalt 175

Koenigliches Lithographisches In-
 stitut 122, Koenigl. Lith. Inst.
 C. Birk 80, Stich u. Druck des
 102

Oberkommando der Kriegsmarine 51
 Pharus Verlag G.m.b.H./ 50, 57, 106,
 Lithographie u. Druck des 60,
 61, 108

Lithographie u. Druck Pharus Gu-
 tenberg 77

Verlag v. Ernst & Korn 24

Drezno (Dresden)

Richter C.G. 90

Gdańsk (Danzig)

Baecker Carl 56

Bein Albert 119

Bertling Richard 28

Bertling Theodor 27, 36, 37, 42

Bureau W.F., Druck von 106

Bureau der Koeniglichen Hafengebäude
 Inspection Neufahrwasser 137

Danziger Verlagsgesellschaft m.b.H.
 60, 61, 77, 98

Danziger Zeitung 176

Emmendorfer R., Lithographische
 Anstalt von 29

Der Gartenbau Verein 164

Goerl F., Lithographische Anstalt
 34, 187

Gorschalky R., Lithographie u.
 Druck 48, 99, Lithographie von
 96

Homann L.G. u. T.A. Weber's,

Verlag 34

Kafemann A.W. 5, 25, 43, 45, 48,
 49, 54, 58, 59, 103, 105

Koenigl. Eisenbahn Direction 139

Krafzig Gebr. 119

Lohrenz J.F., Lithographie 200

Polskie Koleje Państwowe, wyda-
 nie PKP i Rady Portu i Dróg
 Wodnych 70

Sauer Julius, Lithographie u.
 Druck von 26, 35, 36

Sauniers L., Buchhandlung 31

Schwalm S., Verlag von 96

Seyffert J., Lithographische Anstalt
 von 186

Staedtisches Vermessungsamt 53,
 55, 62, 64, 67, 68, 150, 212, 216

Steinbach Ottomar, Offsetdruck
 von 73, 106, Druck von 74

Winter Alfred, Lithographische
 Anstalt von 45, 48, 103, 105

Zeuner Gebr., Lithographie u.
 von 27, 164, 165

Bez wydawcy 3, 30, 38—41, 44, 46,
 47, 129, 149, 157, 159, 160, 166,
 195, 197, 210, 211, 213—215

Gdynia

Ekspress Drukarnia 117

Gdyńskie Biuro Informacyjno-Bu-
 dowlane, Morska Agencja Re-
 klamy 117

Polska Agencja Telegraficzna 115

Stadtverwaltung Gotenhafen Ver-
 messungsamt 120

Związek Oficerów Rezerwy w
 Gdyni 114

Bez wydawcy 113

Halle

Bez wydawcy 79

Hamburg

Jagdmann u. Bohm, Druck v. 66,
 111

Meissner u. Christiansen 66, 71,
 111

Klausdorf

Danziger Verlag G. Paul Rosen-
 berg 78

Królewiec (Koenigsberg Pr.)
Schadinsky Verlag 63

Lipsk (Leipzig)
Brockhaus F.A. 2
Grasmueck u. Karnahl Kartogra-
phische Anstalt 109

Mediolan (Milano)
Dal Re Marc Ant. 87

Norymberga (Nuernberg)
Felsecker Adam Jonath. Sel. Erbe
88
Homanna Spadkobiery 81, 89
Riegelius Christoph. 6

Paryż (Paris)
Landrange & Lhereux 95
Longchamps Jacques-Francois-des
15

Poznań
Maćkowiak M., Litografia i Druk
114

Sopot
Selbstverlag der Badeverwaltung
109
Stadtvermessungsamt 104

Szczecin (Stettin)
Bauchwitz M., Druck von 104

Weimar
Verlag des Geographischen Insti-
tuts 21

Wrocław (Breslau)
Lithographischer Institut F. Pietsch
124
Bez miejsca wydania: 22, 69, 72,
75, 84, 92—94, 107, 112, 116, 118,
125, 128, 142, 188
Rękopisy: 1, 4, 11—14, 16—20, 23,
33, 82, 83, 85, 86, 91, 100, 121,
123, 126, 127, 130—136, 144—
—148, 151—156, 158, 162, 163,
168, 169, 171—174, 177—185, 194,
196, 198, 199, 201—206
Fotokopie: 97, 98, 101, 161, 170, 192,
207, 208 oraz fotokopie z dia-
pozytywów: s. 9, 10
Światłokopie: 107, 118, 124, 128, 142,
209
Oryginalne płyty miedziorytowe:
190, 191, 193

Skorowidz nazwisk właścicieli planów

Bertling Anton 27
Bormann Nils 120

Faltin John 200

H. Br. 42
Habermann (Ernst) 45

Magistrat der Stadt Danzig 26, 151, 158
Menge (Antoni, Franciszek) 12
Mundt Adolf, proboszcz 28

Neubau der Staedtische Krankenanstalt Danzig 160
Nothomb J. S., baron 22

Otlewski Roman, profesor 116

Service Géographique de l'Armée 92
Skrzeczkowski Bronisław 66

Winter Leopold von, burmistrz 137

Konkordancja sygnatur inwentarzowych i numerów katalogu

sygnatura	nr katalogu
A	48 — 33
A	90 — 52
A	91 — 68
A	119 — 71
B	550 — 64
B	551 — 67
B	552 — 65
B	553 — 62
b I	5 — 27
b I	8 — 37
b I	9 — 45
b I	10 — 103
b I	38 — 60
b I	39 — 57
b I	40 — 50
b I	41 — 42
b I	43 — 95
b I	46 — 50
b I	47 — 31
b I	91 — 43
b I	102 — 21
b I	106 — 28
b I	117 — 23
b I	120 — 96
b I	147 — 200
b I	352 — 34
b I	357 — 124
b I	470 — 36
b I	505 — 117
b I	523 — 95
b II	5 — 189
b II	13 — 137
b II	15 — 159
b II	23 — 136
b II	24 — 12
b II	25 — 1
b II	36 — 32
b II	46 — 122
b II	86 — 114
b II	103 — 102
b II	119 — 192
b II	120 — 170
b II	127 — 192
b II	128 — 170
b II	132 — 170
b II	133 — 170
C I	1 — 9
C I	2 — 9

sygnatura	nr katalogu
C I	3 — 155
C I	4 — 156
C I	5 — 87
C I	10 — 85
C I	11 — 86
C I	34 — 184
C I	35 — 186
C I	41 — 86
C I	42 — 146
C I	46 — 8
C I	47 — 129
C I	48 — 37
C I	49 — 202
C I	50 — 101
C I	51 — 108
C I	56 — 206
C I	57 — 215
C I	58 — 46
C I	59 — 40
C I	60 — 212
C I	61 — 47
C I	62 — 99
C I	64 — 109
C I	66 — 103
C I	67 — 61
C I	69 — 73
C I	73 — 27
C I	74 — 8
C I	76 — 207
C I	77 — 208
C I	208 — 116
C I	496 — 9
C I	613 — 84
C I	644 — 2
C I	709 — 196
C I	710 — 197
C I	711 — 104
C I	714 — 174
C I	715 — 161
C I	716 — 107
C I	725 — 125
C I	726 — 138
C I	729 — 175
C I	739 — 183
C I	740 — 178
C I	741 — 141
C I	793 — 105

sygnatura	nr katalogu
C I	820 — 134
C I	876 — 144
C I	877 — 145
C I	878 — 19
C I	888 — 21
C I	904 — 29
C I	928 — 167
C I	930 — 48
C I	933 — 176
C I	937 — 8
C I	941 — 93
C I	958 — 34
C I	959 — 164
C I	1075 — 6
C I	1218 — 72
C I	1235 — 75
C I	1239 — 108
C I	1240 — 77
C I	1321 — 78
C I	1326 — 110
C II	1 — 10
C II	2 — 19
C II	3 — 89
C II	4 — 81
C II	6 — 15
C II	7 — 79
C II	9 — 14
C II	10 — 198
C II	11 — 199
C II	12 — 88
C II	13 — 94
C II	16 — 7
C II	17 — 59
C II	18 — 56
C II	19 — 39
C II	21 — 48
C II	22 — 48
C II	23 — 61
C II	24 — 49
C II	25 — 76
C II	26 — 193
C II	27 — 121
C II	28 — 190
C II	29 — 191
C II	30 — 165
C II	50 — 23
C II	58 — 147
C II	59 — 80
C II	60 — 82
C II	63 — 98

sygnatura	nr katalogu
C II	71 — 179
C II	72 — 166
C II	73 — 187
C II	74 — 173
C II	75 — 185
C II	76 — 195
C II	77 — 20
C II	86 — 132
C II	87 — 177
C II	88 — 149
C II	89 — 91
C II	124 — 180
C II	130 — 112
C II	131 — 24
C II	135 — 70
C II	136 — 25
C II	238 — 58
C II	241 — 182
C II	972 — 148
C II	973 — 96
C II	1032 — 195
C II	1039 — 73
C II	1042 — 90
C II	1044 — 55
C II	1045 — 22
C II	1046 — 140
C II	1047 — 13
C II	1048 — 202
C II	1053 — 53
C II	1054 — 139
C II	1055 — 213
C II	1056 — 44
C II	1057 — 123
C II	1058 — 142
C II	1059 — 92
C II	1060 — 168
C II	1061 — 83
C II	1062 — 133
C II	1063 — 45
C II	1064 — 45
C II	1065 — 45
C II	1067 — 169
C II	1068 — 154
C II	1069 — 194
C II	1070 — 205
C II	1072 — 204
C II	1073 — 203
C II	1074 — 143
C II	1076 — 151
C II	1077 — 158
C II	1089 — 113
C II	1097 — 152

sygnatura	nr katalogu
C II 1135	— 45
C II 1139	— 115
C II 1353	— 136
C II 1412	— 69
C II 1413	— 111
C II 1451	— 90
C II 1465	— 22
C II 1467	— 69
C II 1471	— 74
C II 1599	— 119
C II 1603	— 66
C II 1609	— 97
C II 1629	— 48
C II 1642	— 66
C II 1643	— 118
C II 1644	— 5
C III 70	— 59
C III 74	— 38
C III 81	— 150
C III 82	— 181
C III 170	— 30
C III 200	— 120
C III 217	— 216
C III 218	— 171
C III 219	— 172
C III 230	— 131
C III 232	— 210
C III 233	— 35
C III 235	— 128
C III 236	— 100
C III 240	— 211

sygnatura	nr katalogu
C III 242	— 209
C III 243	— 41
C III 246	— 163
C III 247	— 201
C III 248	— 157
C III 254	— 214
C III 255	— 16
C III 256	— 11
C III 257	— 130
C III 278	— 46
C III 291	— 153
C III 305	— 162
C III 306	— 4
C III 308	— 26
C III 309	— 26
C III 310	— 188
C III 315	— 126
C III 316	— 127
C III 335	— 22
C III 358	— 3
C III 377	— 63
C III 382	— 51
C III 424	— 18
C III 487	— 160
C III 488	— 210
C III 494	— 193
C III 495	— 193
C III 511	— 58
C III 562	— 71
C III 610	— 26
Kart. 210	— 6

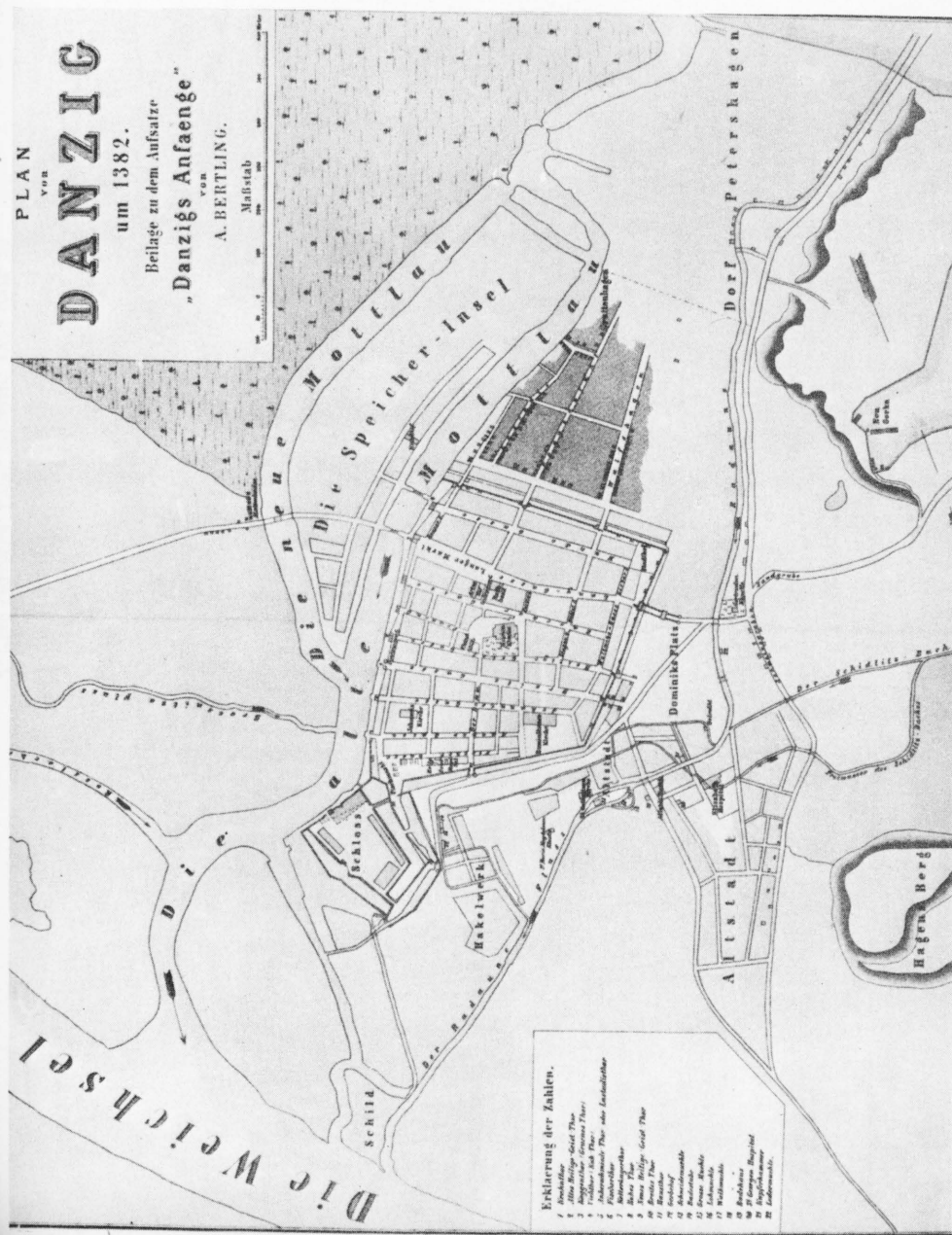
SPIS ILUSTRACJI

I. Mapka orientacyjna do rozdziału VII

1. Plan Gdańska, 1383, rekonstr. pocz. XX w. (poz. 2)
2. Plan Gdańska, 1500, fragment, rekonstr. 1931 (poz. 3)
3. Plan Gdańska z Wisłoujściem, 1617, reprodukcja 1918 (poz. 5)
4. Plan Gdańska z Wisłoujściem, ok. 1640, fragment, 1829 (poz. 6)
5. Plan Gdańska, ok. 1687 (poz. 7)
6. Plan Gdańska z Wisłoujściem (1725) (poz. 8)
7. Plan Gdańska (1725) (poz. 9)
8. Plan Gdańska, ok. 1740 (poz. 10)
9. Plan Gdańska i okolic, 1773, fragment (poz. 14)
10. Plan Gdańska, 1783 (diapozytyw 2, s. 10)
11. Plan Gdańska, ok. 1810 (poz. 21)
12. Plan Gdańska, 1822, fragment (poz. 22)
13. Mapa dalszych okolic Gdańska, 1833, fragment obejmujący Oliwę (poz. 23)
14. Plan ukazujący liczbę ofiar epidemii cholery w Gdańsku, ok. 1868, fragment (poz. 25)
15. Plan Gdańska, 1869, sekcja 9, fragment (poz. 26)
16. Plan Wrzeszcza, 1899 (poz. 37)
17. Plan portu gdańskiego, 1926, fragment (poz. 63)
18. Plany Wolnego Miasta Gdańska, 1927, arkusz: Wyspa Spichrzów, fragment (poz. 65)
19. Plany Gdańska i Sopotu, 1935, fragment obejmujący Brzeźno (poz. 73)
20. Plan Gdańska i Wrzeszcza, 1941, fragment (poz. 77)
21. Plan oblężenia Gdańska w 1734 r., ok. 1739, fragment (poz. 81)
22. Plan oblężenia Gdańska w 1734 r., 1739 (poz. 89)
23. Plan obszaru między Gdańskiem a Sopotem, ok. 1900 (poz. 96)
24. Plan Oliwy, ok. 1920 (poz. 99)
25. Plan portu w Gdyni, ok. 1929 (poz. 111)
26. Zmiany ujścia Wisły od 1594 do 1899, 1903 (poz. 175)
27. Plan Wisły Gdańskiej, 1694, fragment okolicy Gęsiej Karczmy (poz. 180)
28. Plan Wisłoujścia, 1655 (poz. 190)
29. Plan Wisłoujścia, 1674 (poz. 191)
30. Plany zmiany ujścia Wisły w latach 1717, 1724 (poz. 193)
31. Plan twierdzy Wisłoujście, 1785 (poz. 197)

SPIS TREŚCI

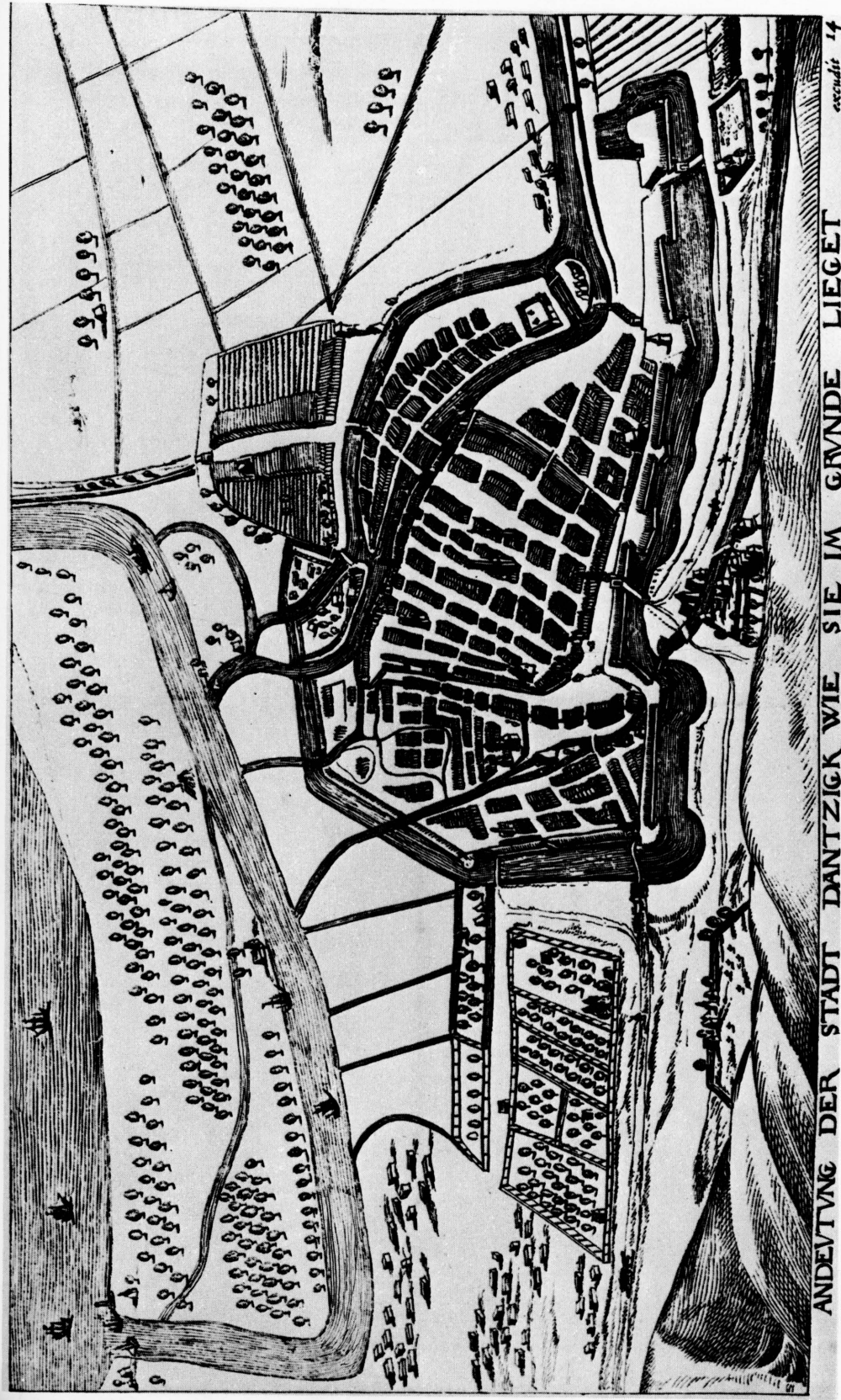
Wstęp	5
Historia zbiorów	5
Przegląd najważniejszych planów	6
Metoda opracowania katalogu	12
Wykaz skrótów i znaków	16
Katalog planów	17
Rozdział I. Gdańsk, miasto i okolice, port i zgeneralizowane plany poszczególnych dzielnic	19
Rozdział II. Plany oblężenia Gdańska	55
Rozdział III. Plan obszaru między Gdańskiem i Sopotem	64
Rozdział IV. Plany Oliwy	65
Rozdział V. Plany Sopotu	67
Rozdział VI. Plany Gdyni i portu	72
Rozdział VII. Gdańsk, szczegółowe plany poszczególnych dzielnic, przedmieść i fortyfikacji	77
Skorowidze	114
Skorowidz nazw przedmieść, dzielnic, części miasta, obiektów fortyfikacyjnych, ulic i placów na planach Gdańska i planach jego oblężenia (rozdz. I—III)	114
Skorowidz nazw miejscowości, znajdujących się na planach Gdańska i planach jego oblężenia (rozdz. I—III)	116
Skorowidz planów Gdyni, Oliwy i Sopotu (rozdz. IV—VI)	117
Skorowidz nazw przedmieść, dzielnic, części miasta, ulic, fortyfikacji, poszczególnych obiektów i wód (rozdz. VII)	118
Skorowidz nazwisk twórców planów i kopistów	119
Skorowidz miejsc wydania i druku oraz nazwisk wydawców, drukarzy, litografów i nakładców	121
Skorowidz nazwisk właścicieli planów	123
Konkordancja sygnatur inwentarzowych i numerów katalogu	124
Spis ilustracji	127

I. Plan Gdańska, 1383, rekonstr. pocz. XX w. (poz. 2)

2. Plan Gdańska, 1500, rekonstr. 1931 (poz. 3)

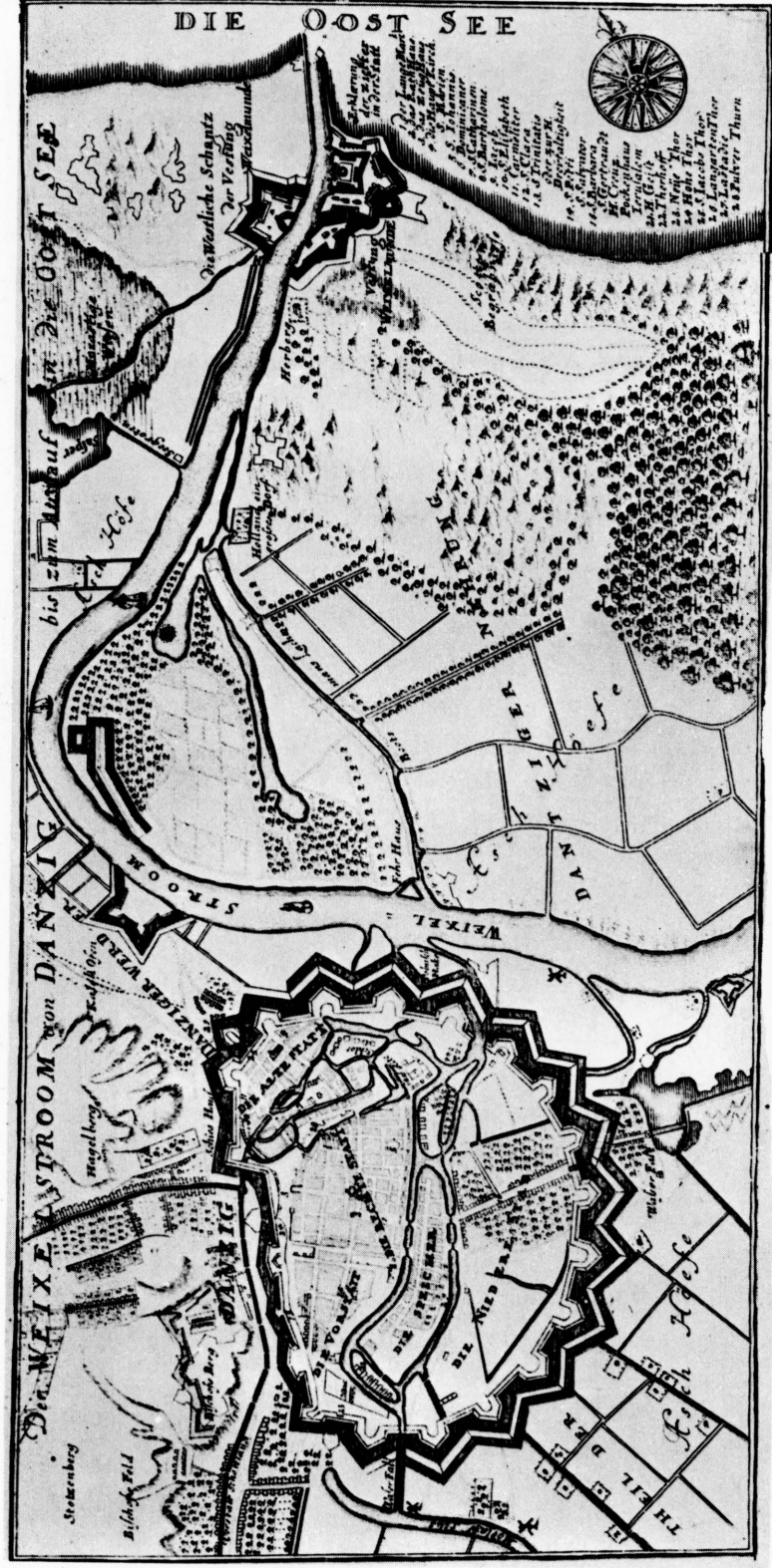
3. Plan Gdańska z Wisłoujściem, 1617, reprod. 1918 (poz. 5)

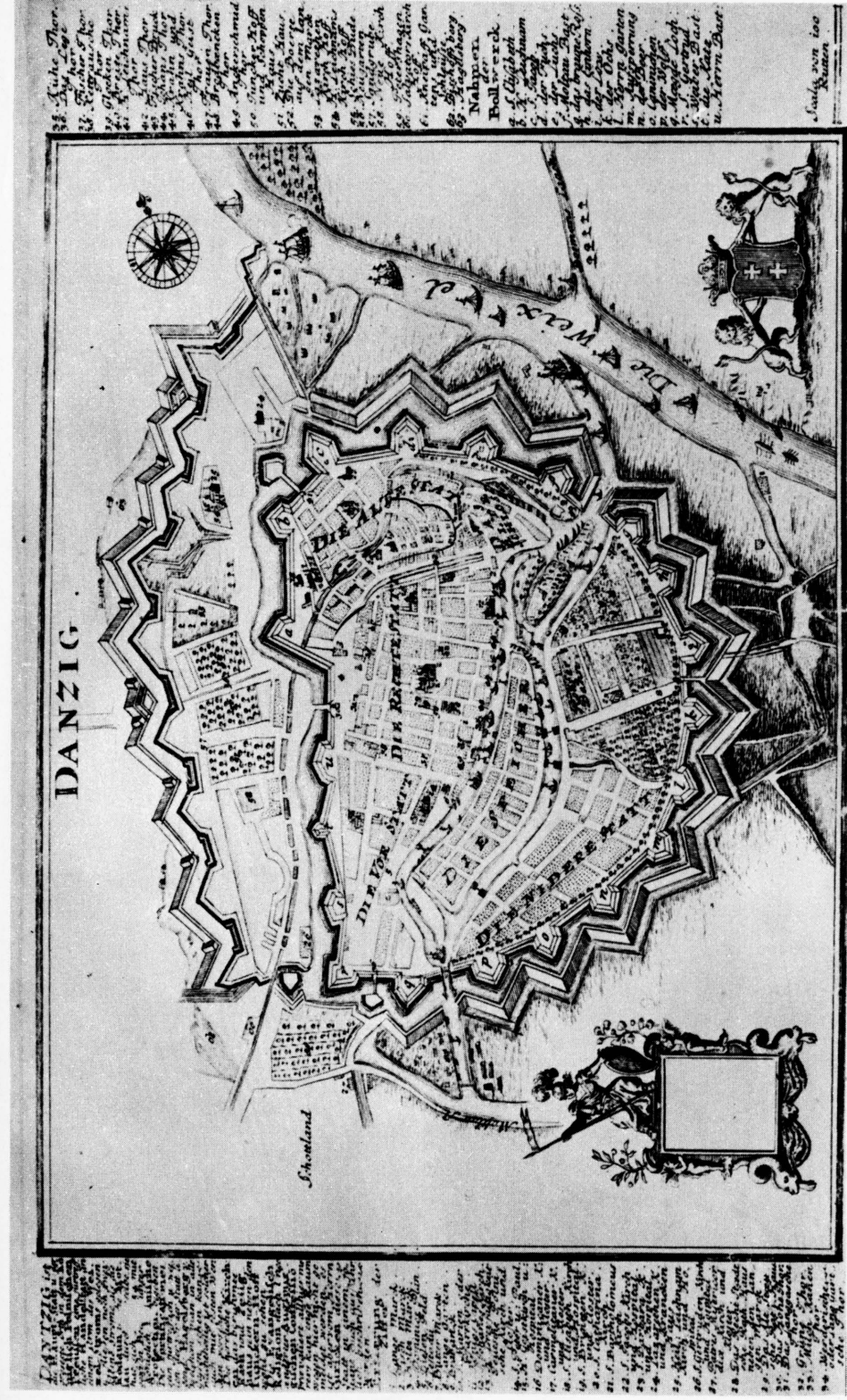
4. Plan Gdańska z Wisłoujściem, ok. 1640, fragment, 1729 (poz. 6)

5. Plan Gdańska, ok. 1687 (poz. 7)

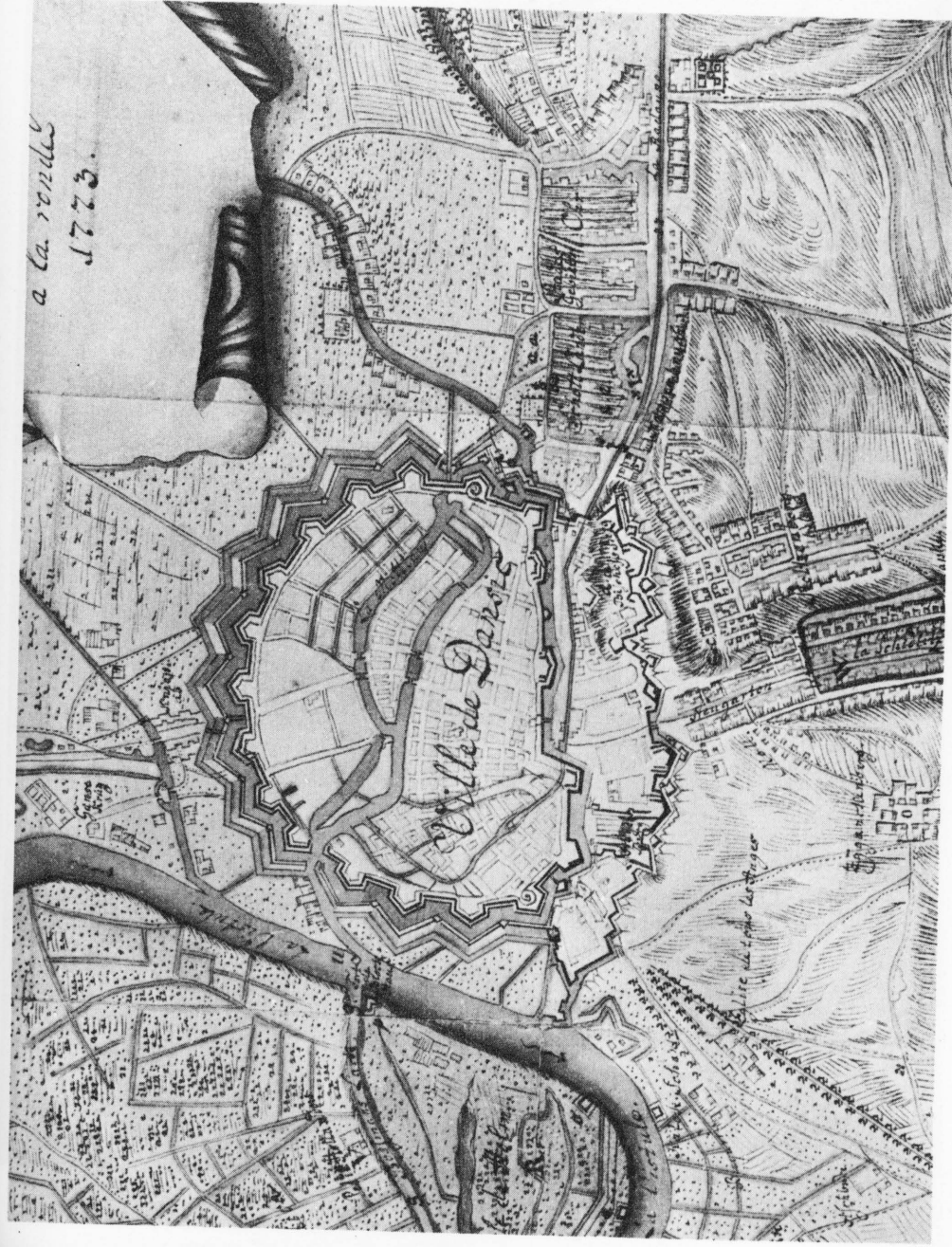
6. Plan Gdańska z Wisłouściem 1725 (poz. 8)

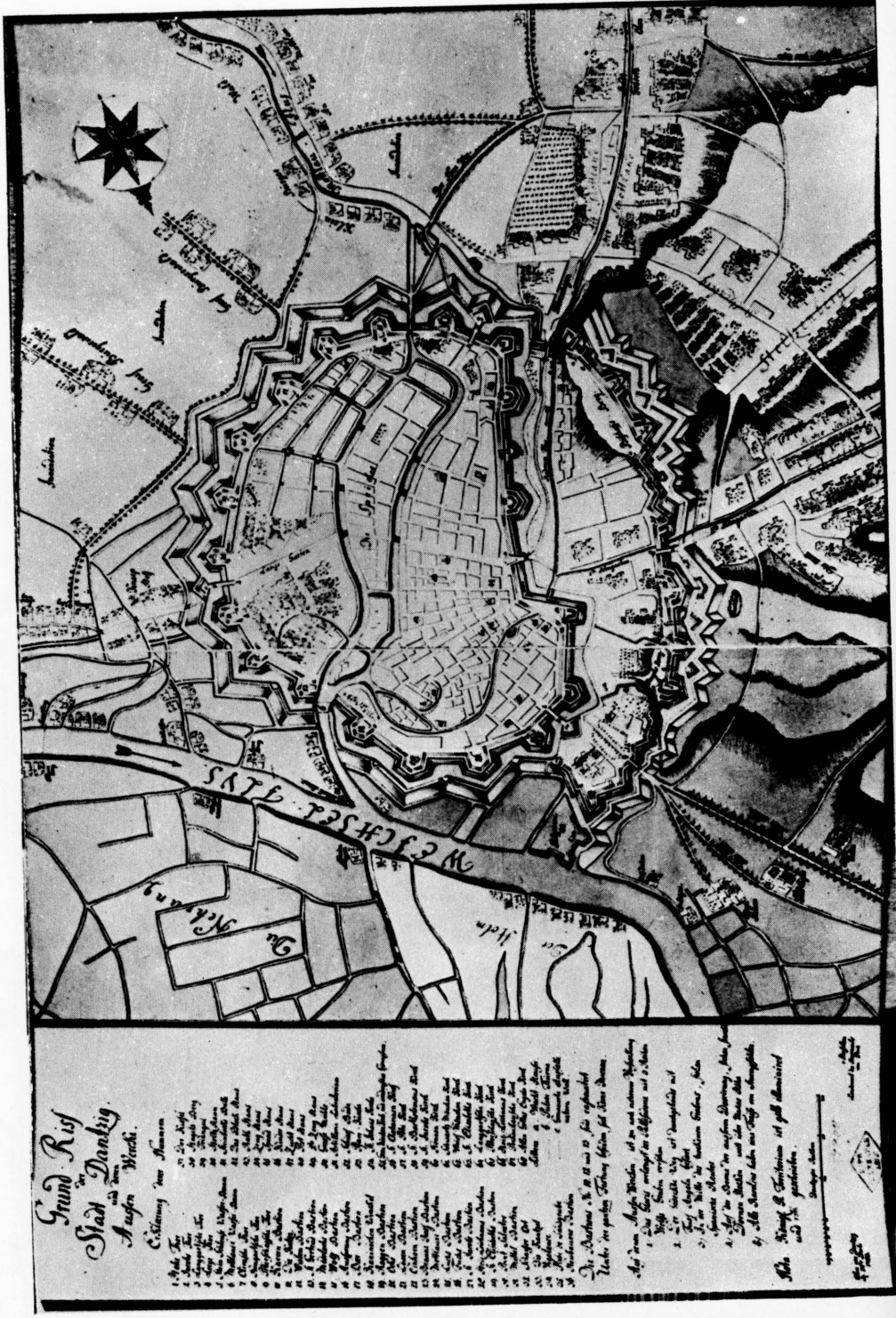
7. Plan Gdańska 1725 (poz. 9)

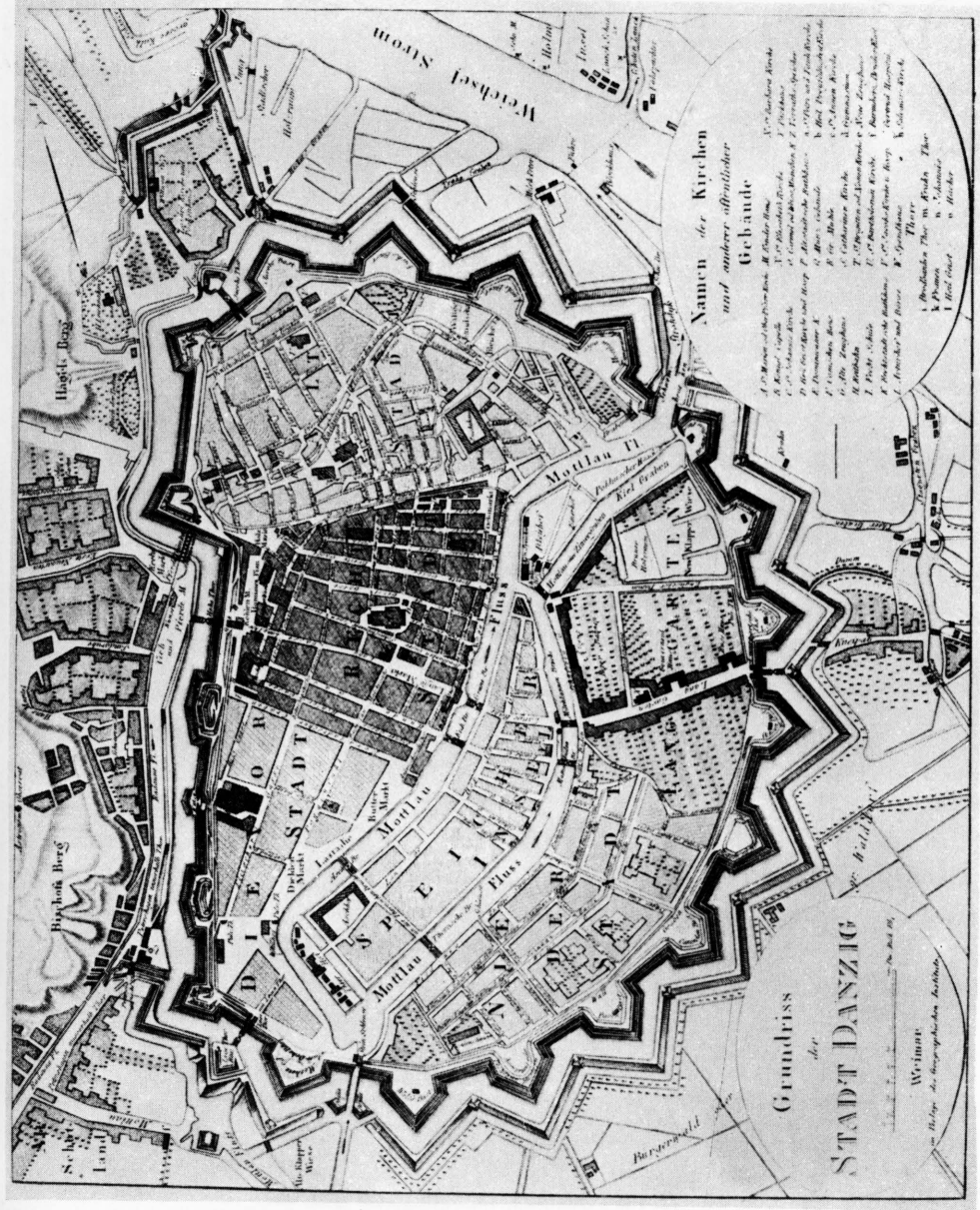
8. Plan Gdańska, ok. 1740 (poz. 10)

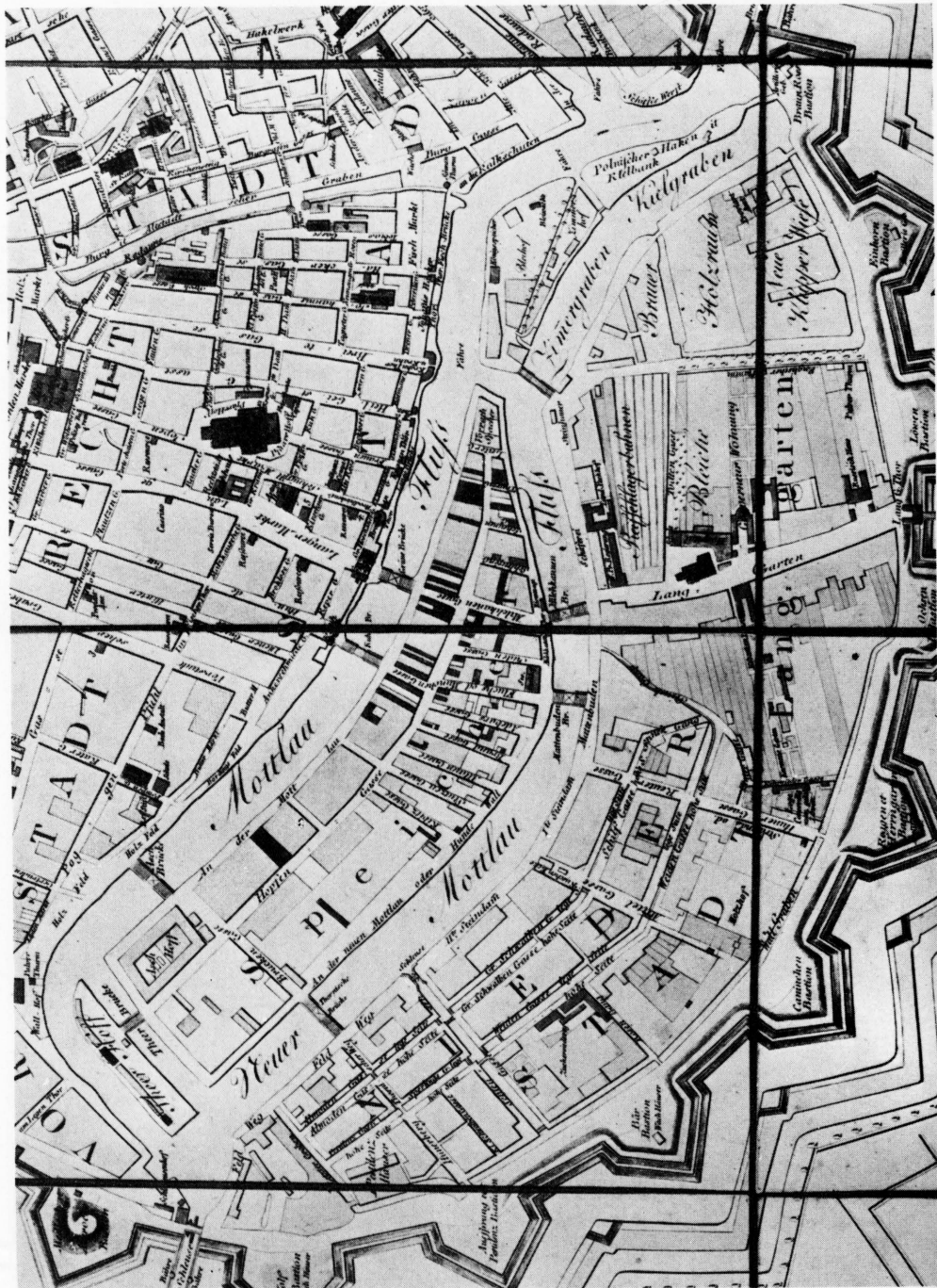
9. Plan Gdańska i okolic, 1773, fragment (poz. 14)

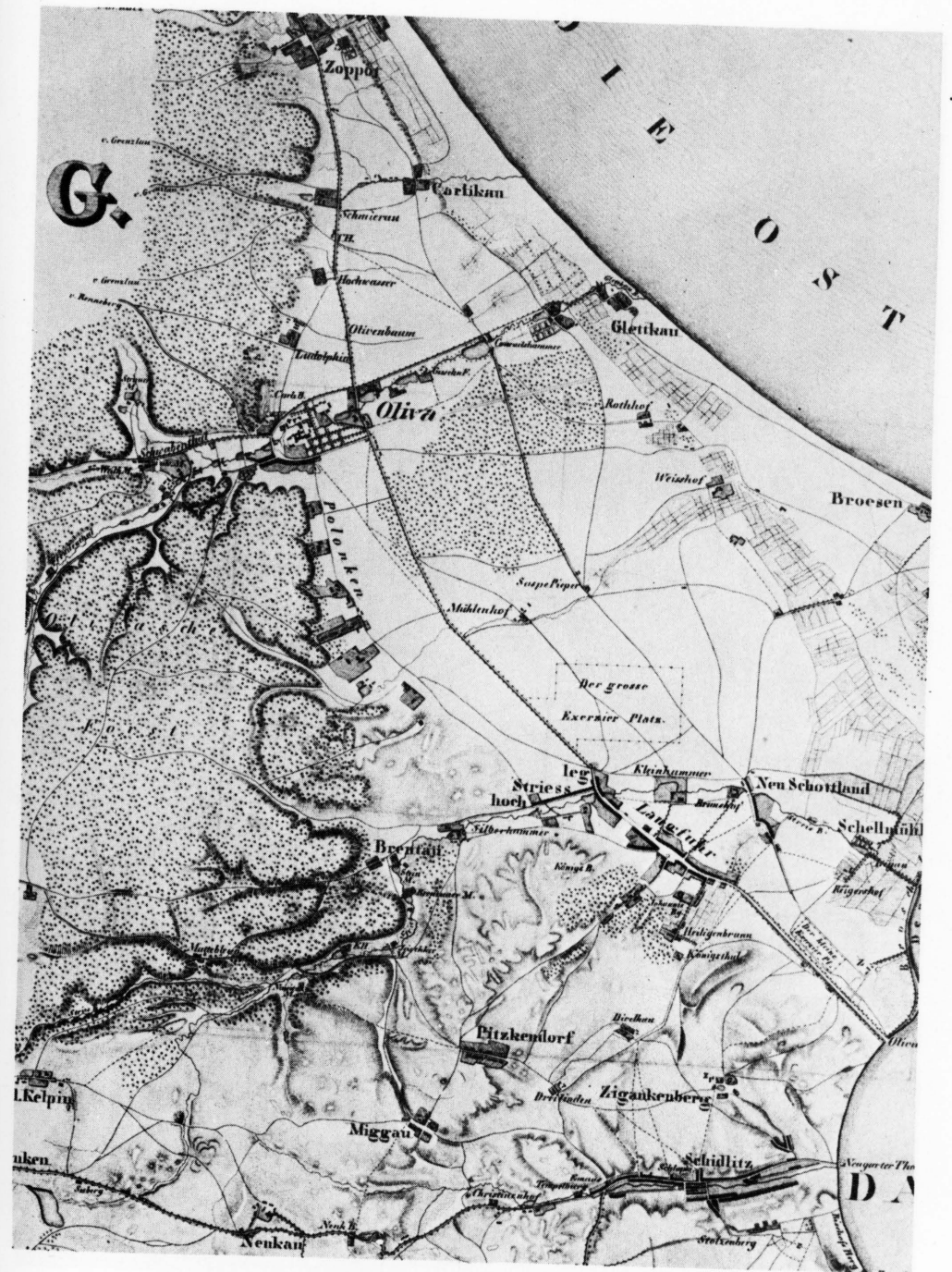
10. Plan Gdańska, 1783. (diapozytyw 2. s. 10)

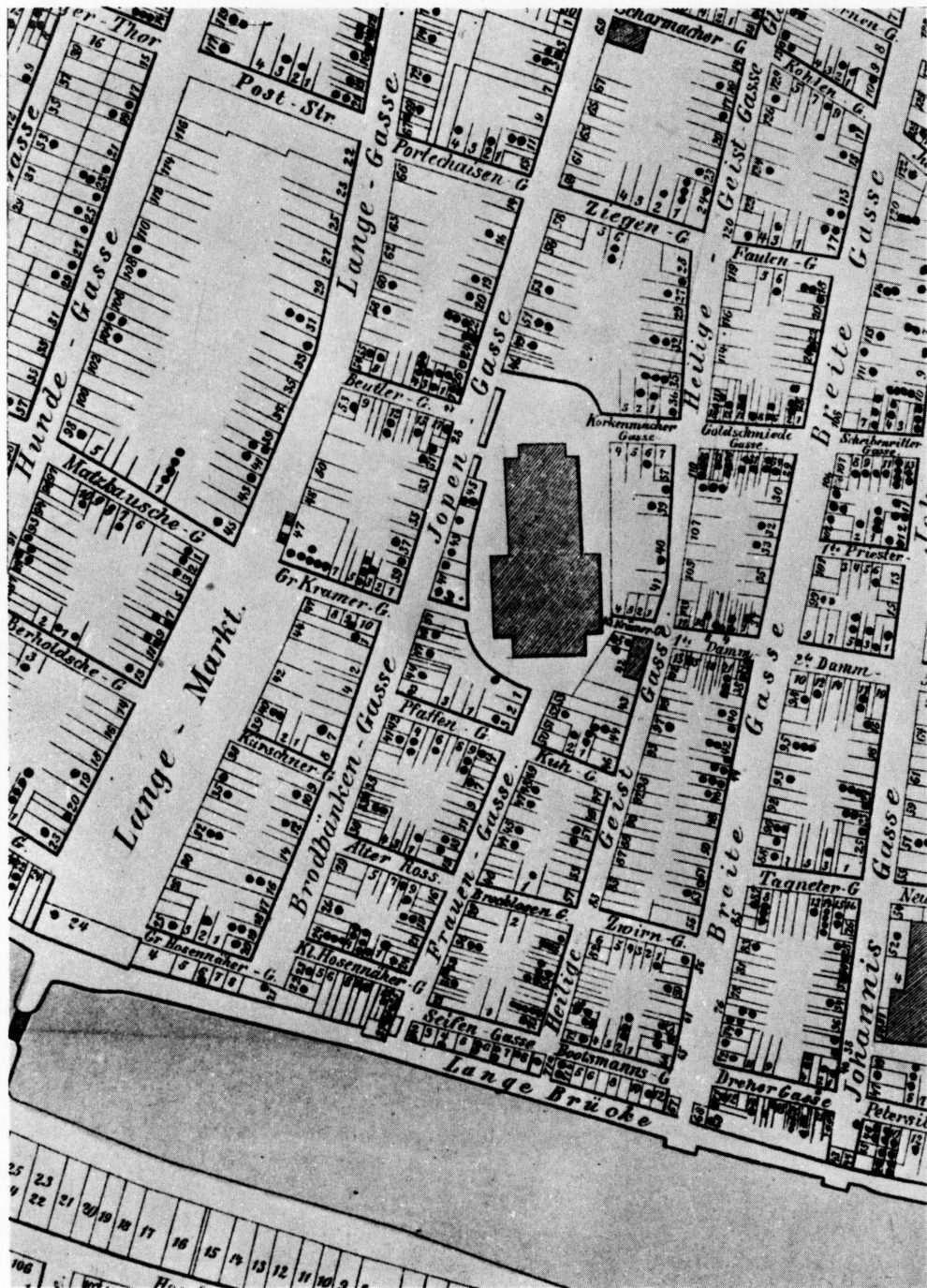
11. Plan Gdańska, ok. 1810 (poz. 21)

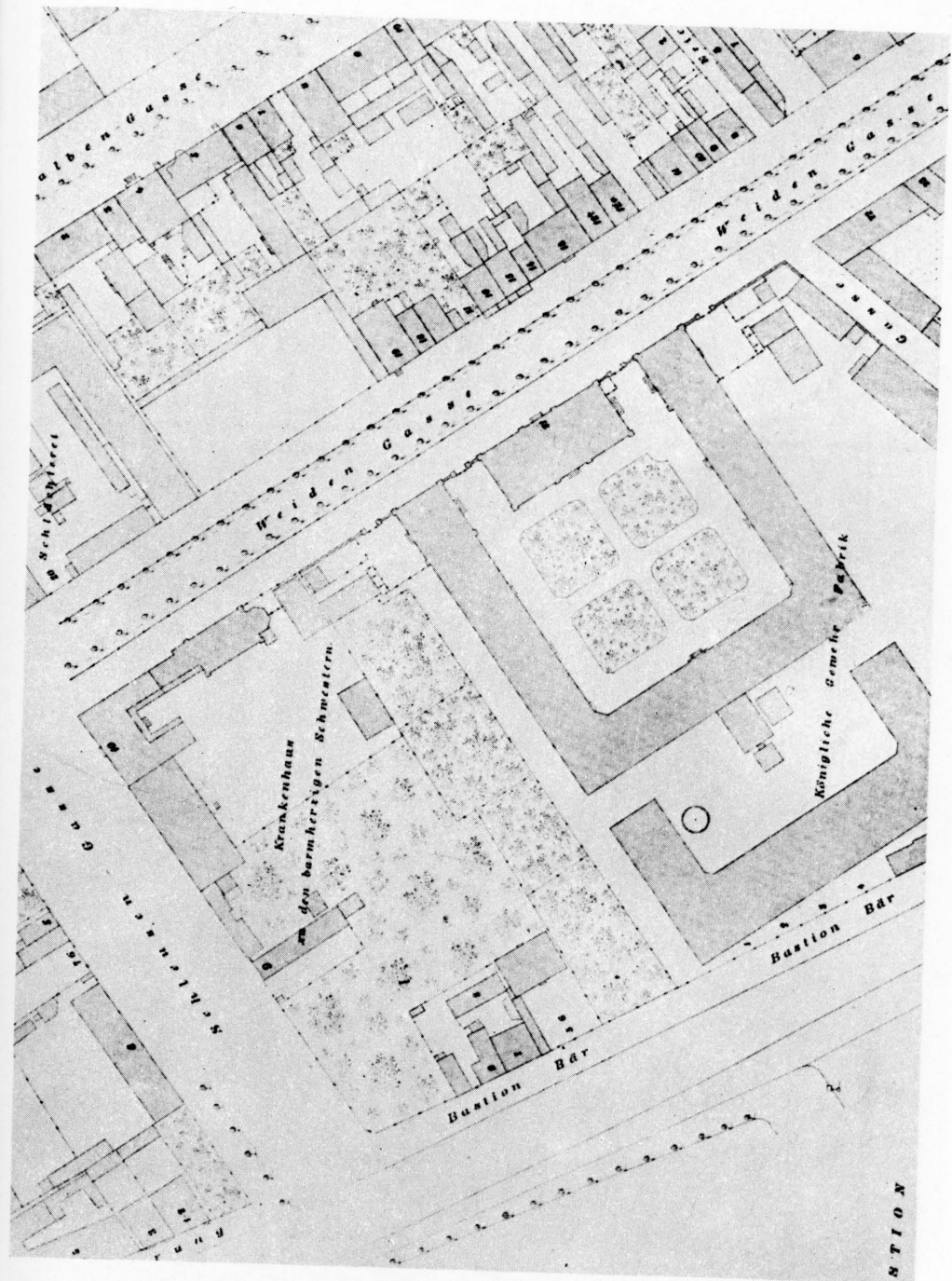
12. Plan Gdańska, 1822, fragment (poz. 22)

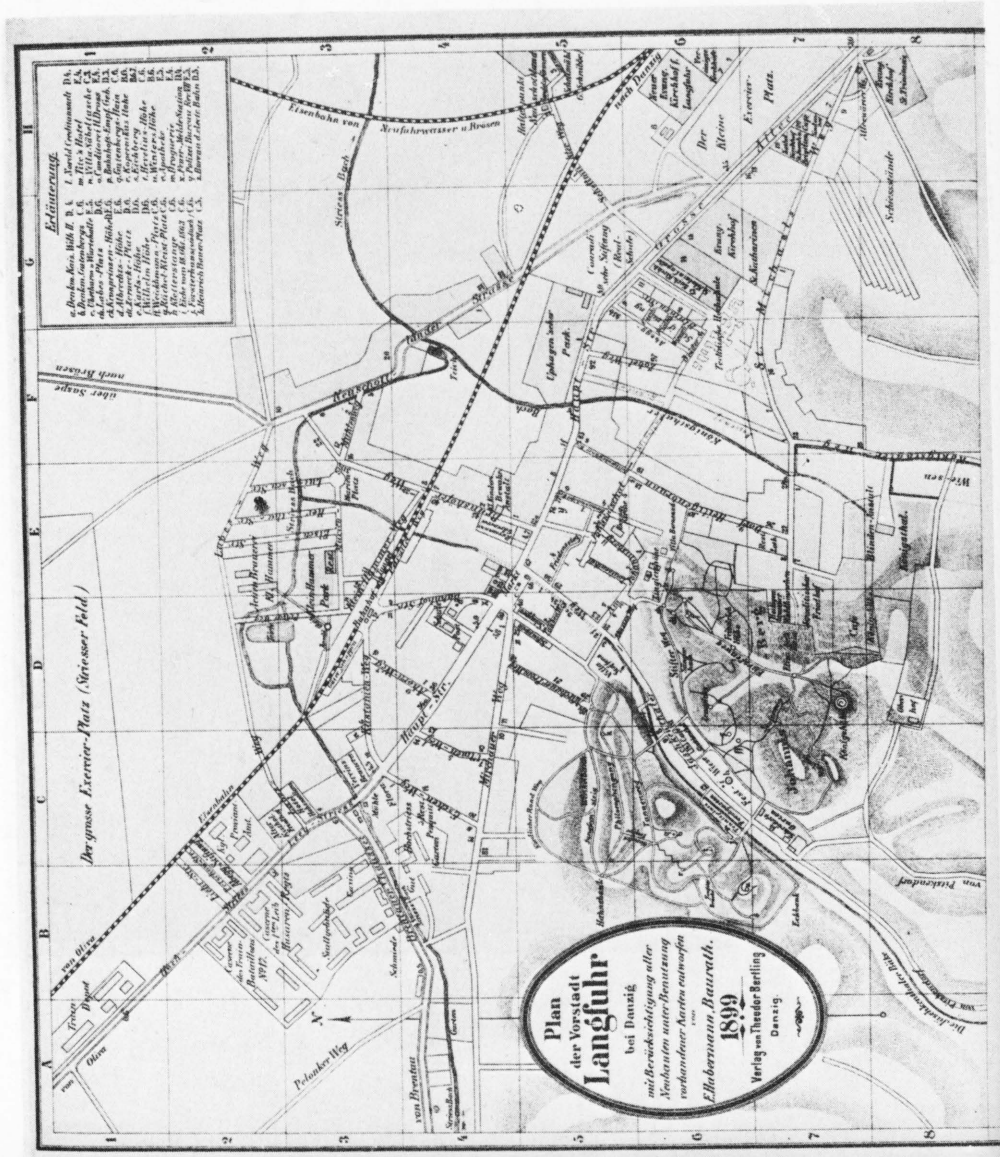
13. Mapa dalszych okolic Gdańska, 1833, fragment obejmujący Oliwę (poz. 23)

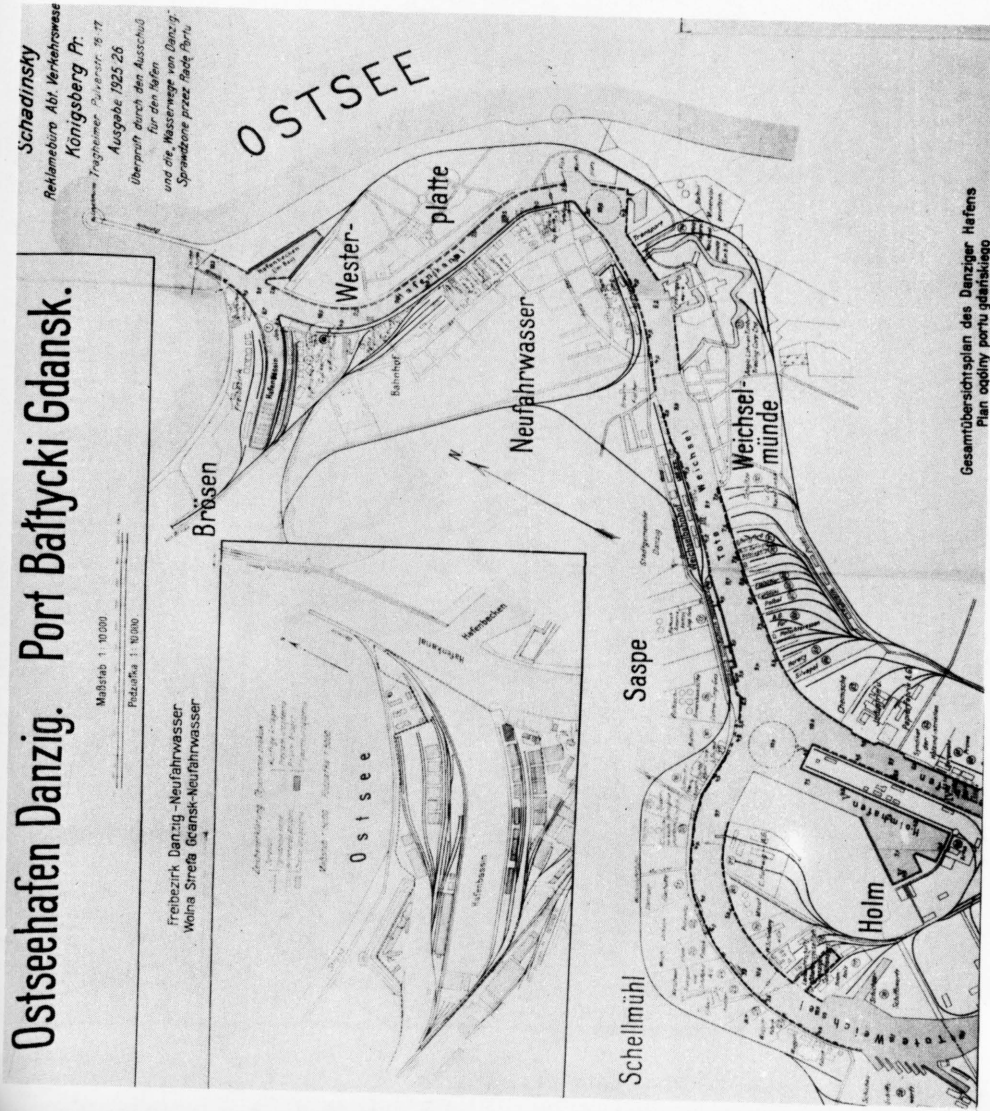
14. Plan ukazujący liczbę ofiar epidemii cholery w Gdańsku, ok. 1868, fragment (poz. 25)

15. Plan Gdańska, 1869, sekcja 9, fragment (poz. 26)

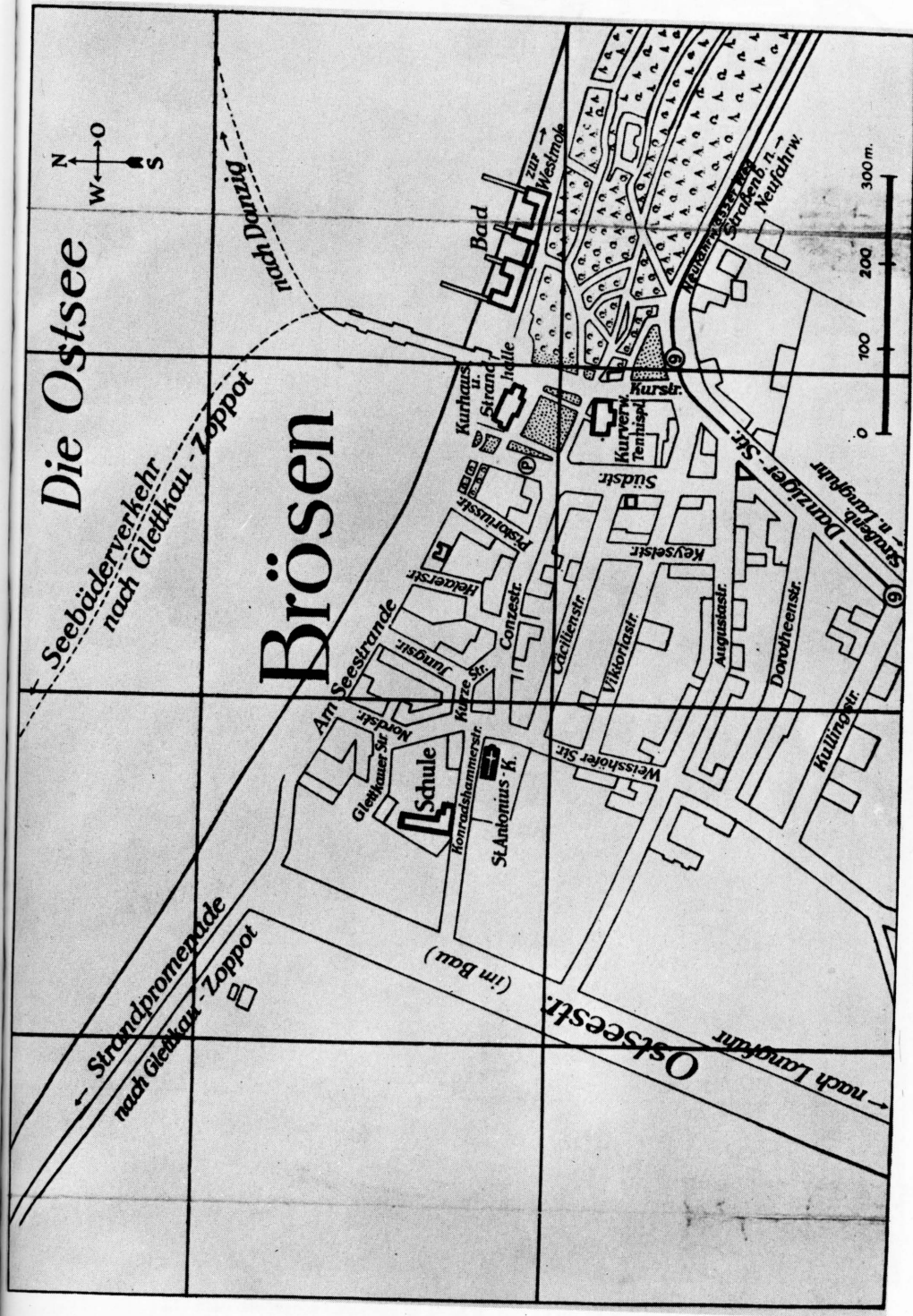
16. Plan Wrzeszcza, 1899 (poz. 37)

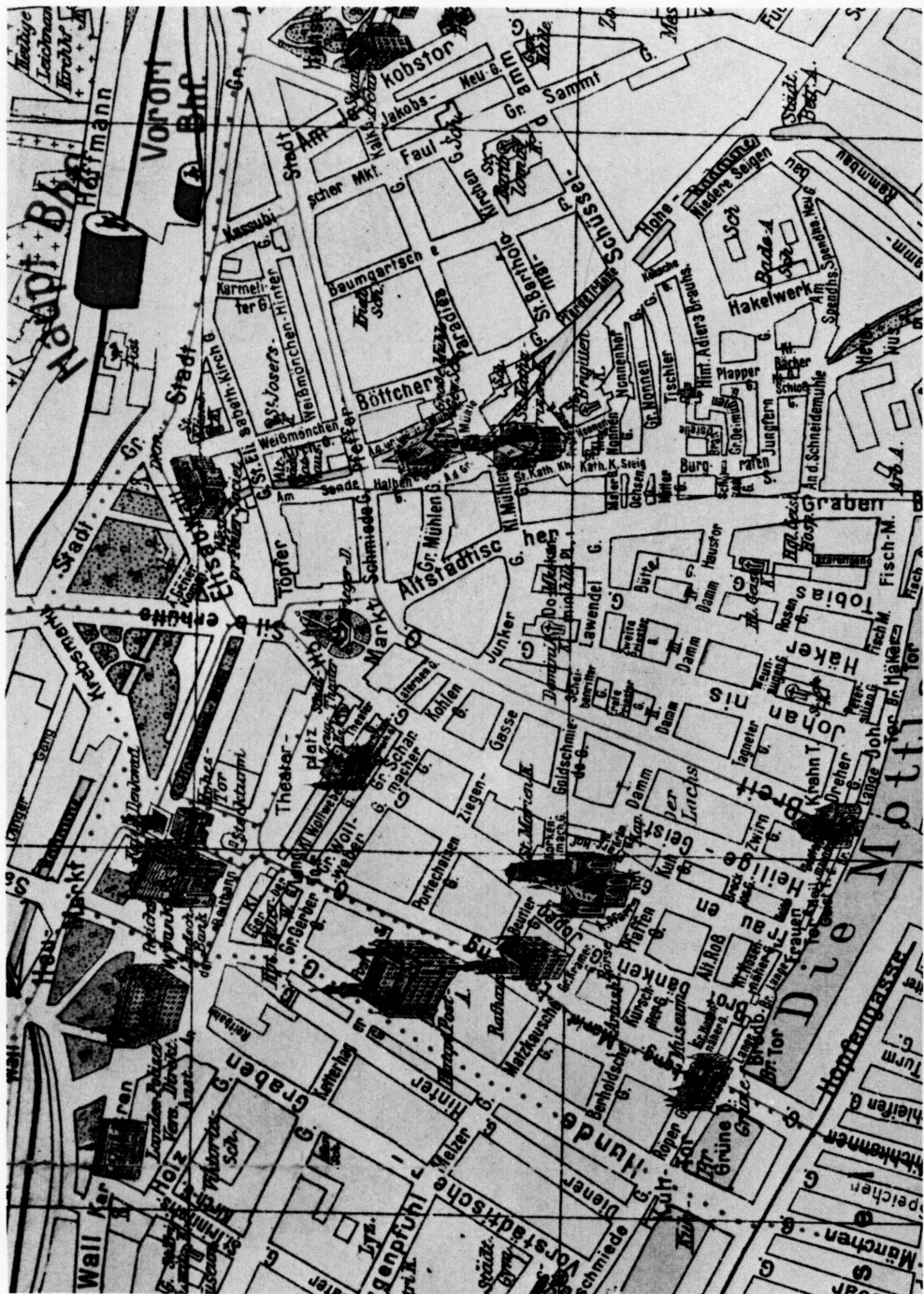
17. Plan portu gdanskiego, 1926, fragment (poz. 63)

18. Plany Wolnego Miasta Gdańska, 1927, arkusz: Wyspa Spichrzów, fragment (poz. 65)

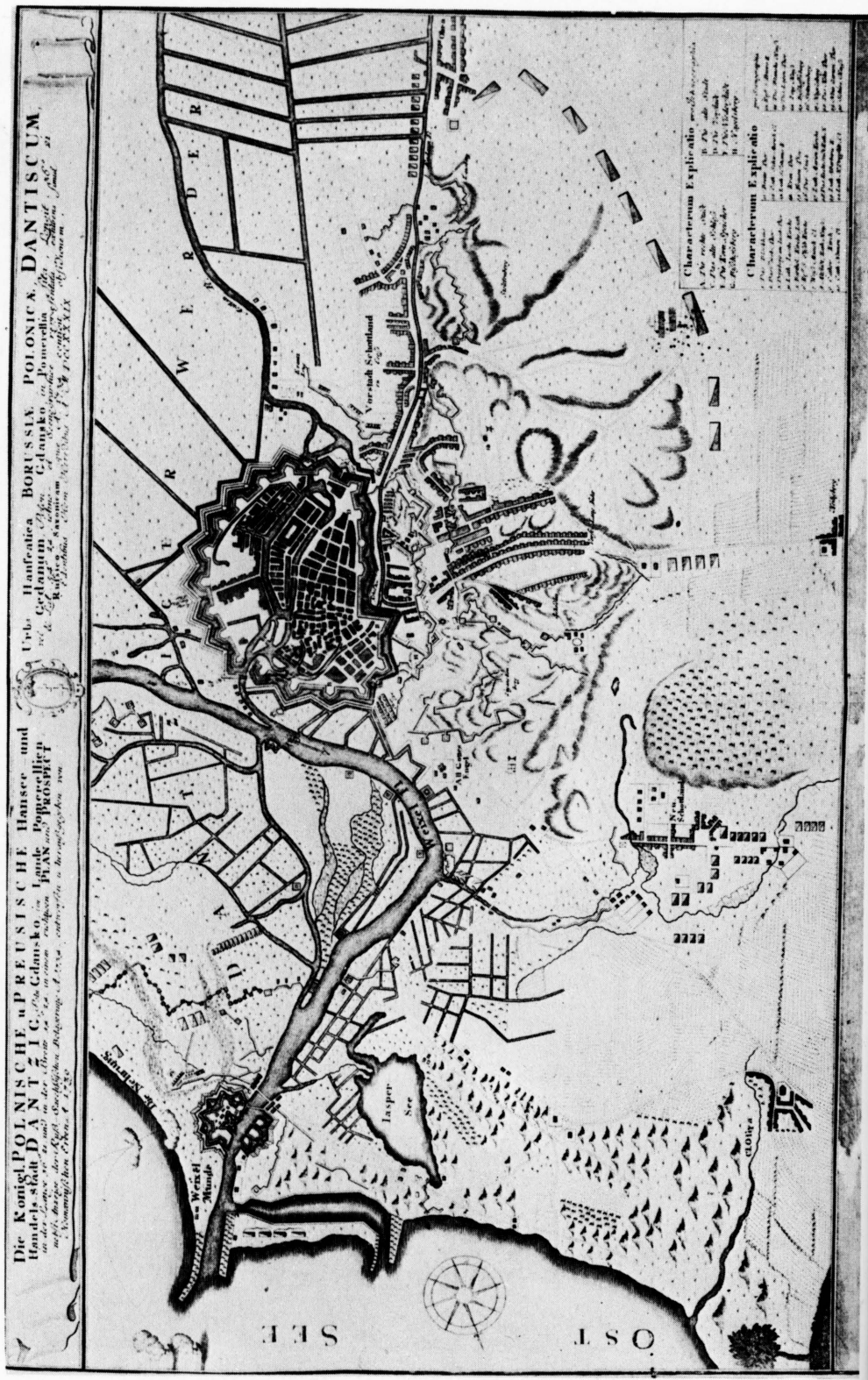
19. Plany Gdańska i Sopotu, 1935, fragment obejmujący Brzeżno (poz. 73)

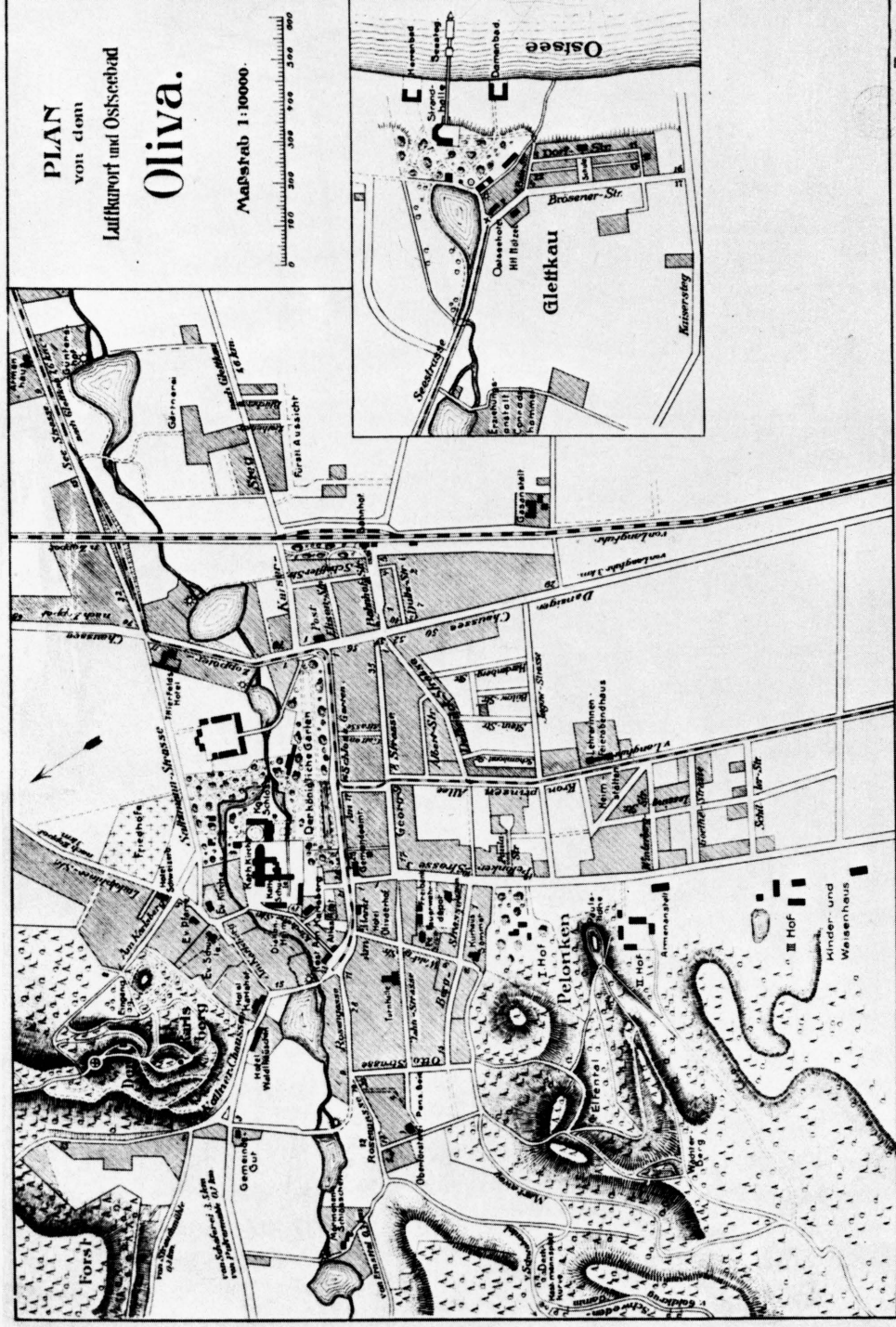
20. Plan Gdańska i Wrzeszcza. 1941. fragment (poz. 77)

21. Plan oblężenia Gdańska w 1734 r., ok. 1739, fragment (poz. 81)

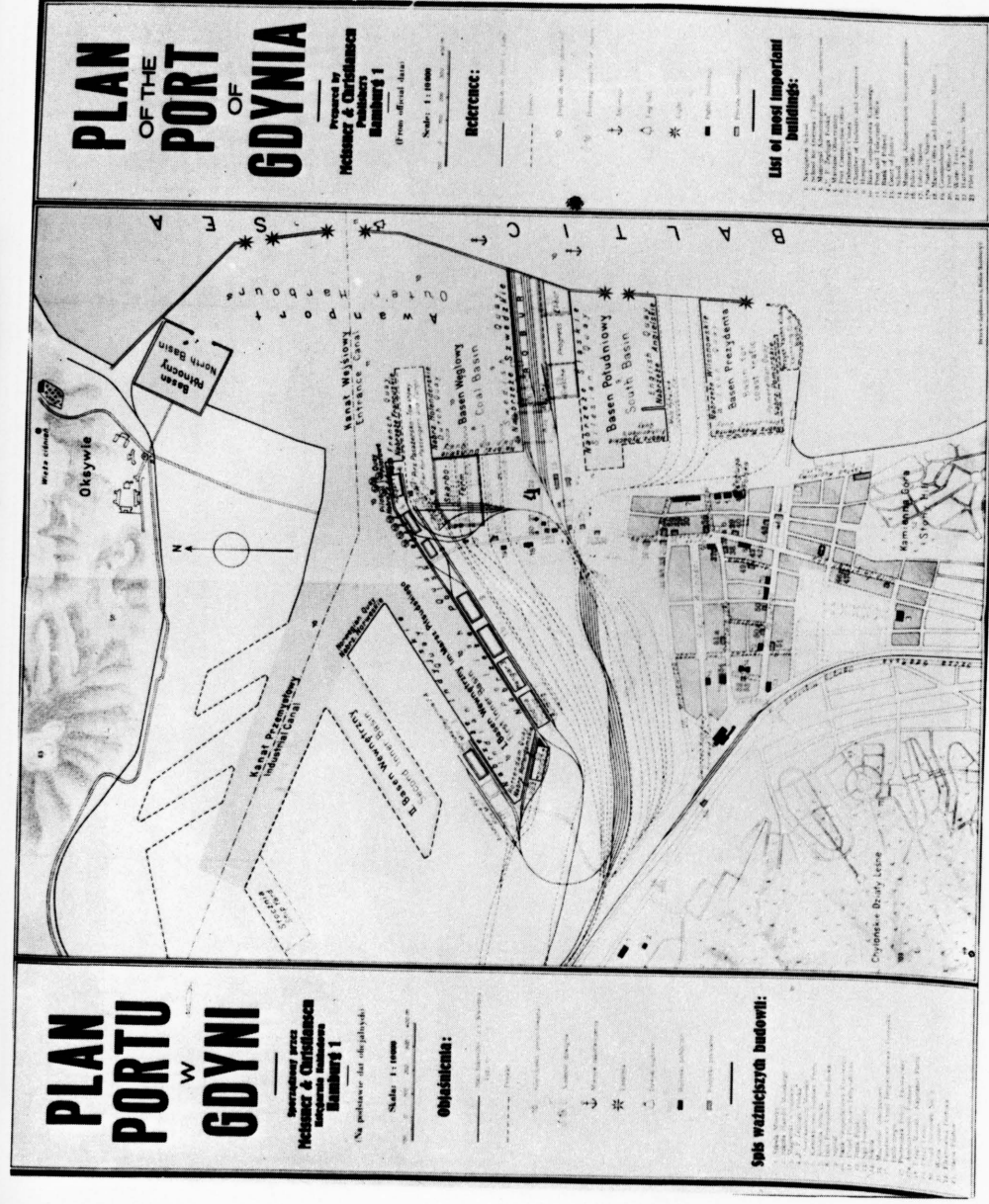

23. Plan obszaru między Gdańskiem a Sopotem, ok. 1900 (poz. 96)

CT. 47

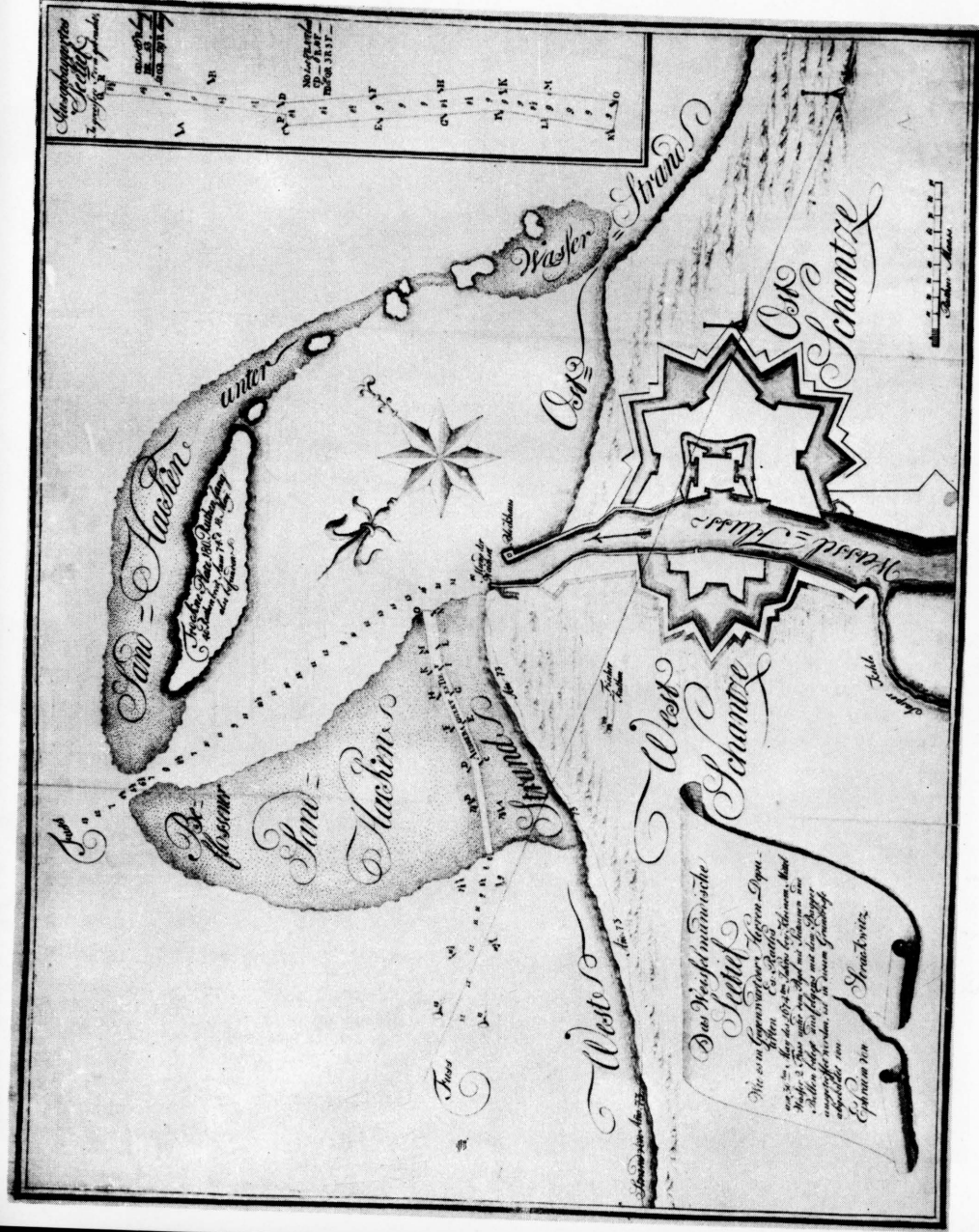
24. Plan Olivy, ok. 1920 (poz. 99)

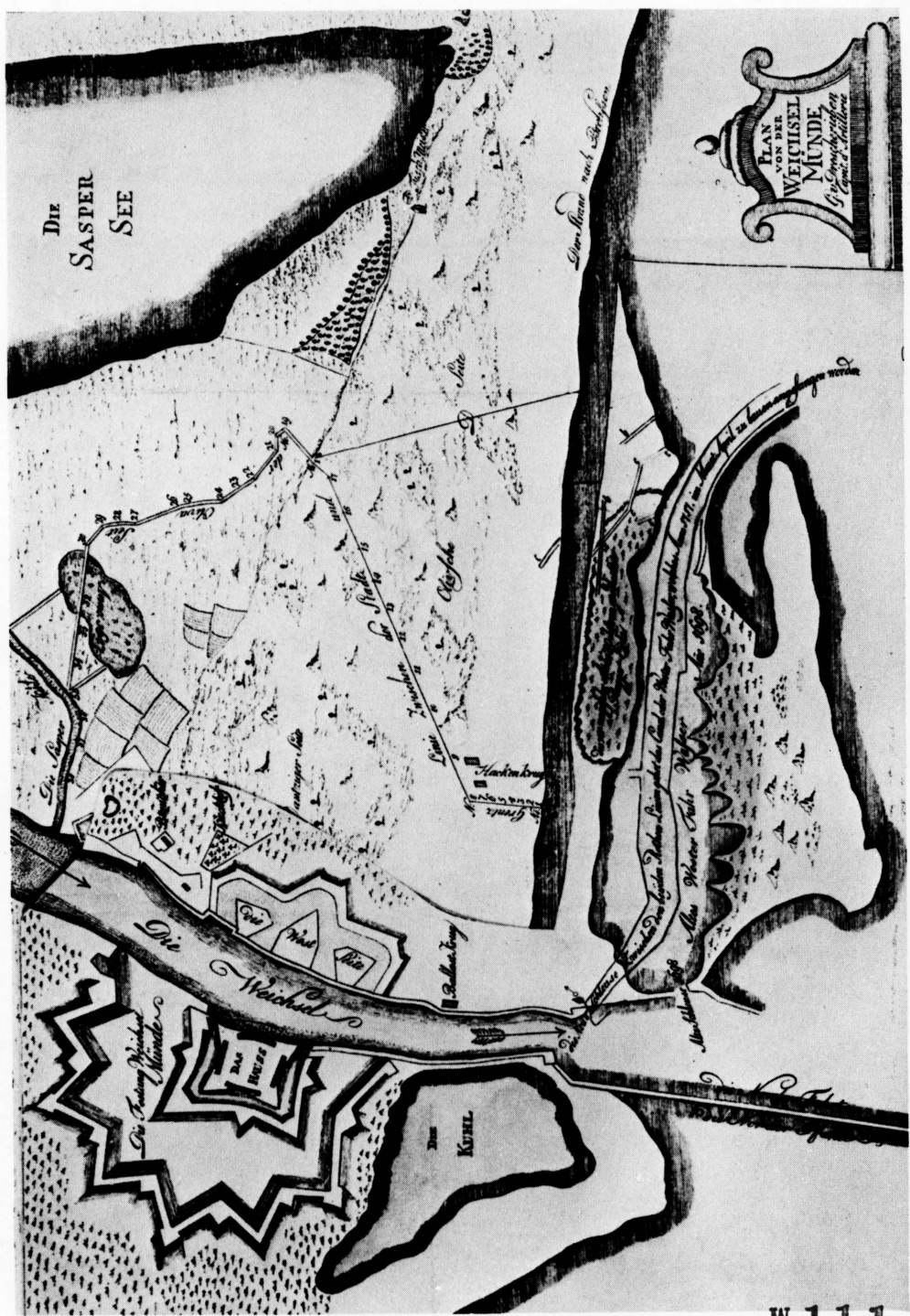
25. Plan portu w Gdyni, ok. 1929 (poz. 111)

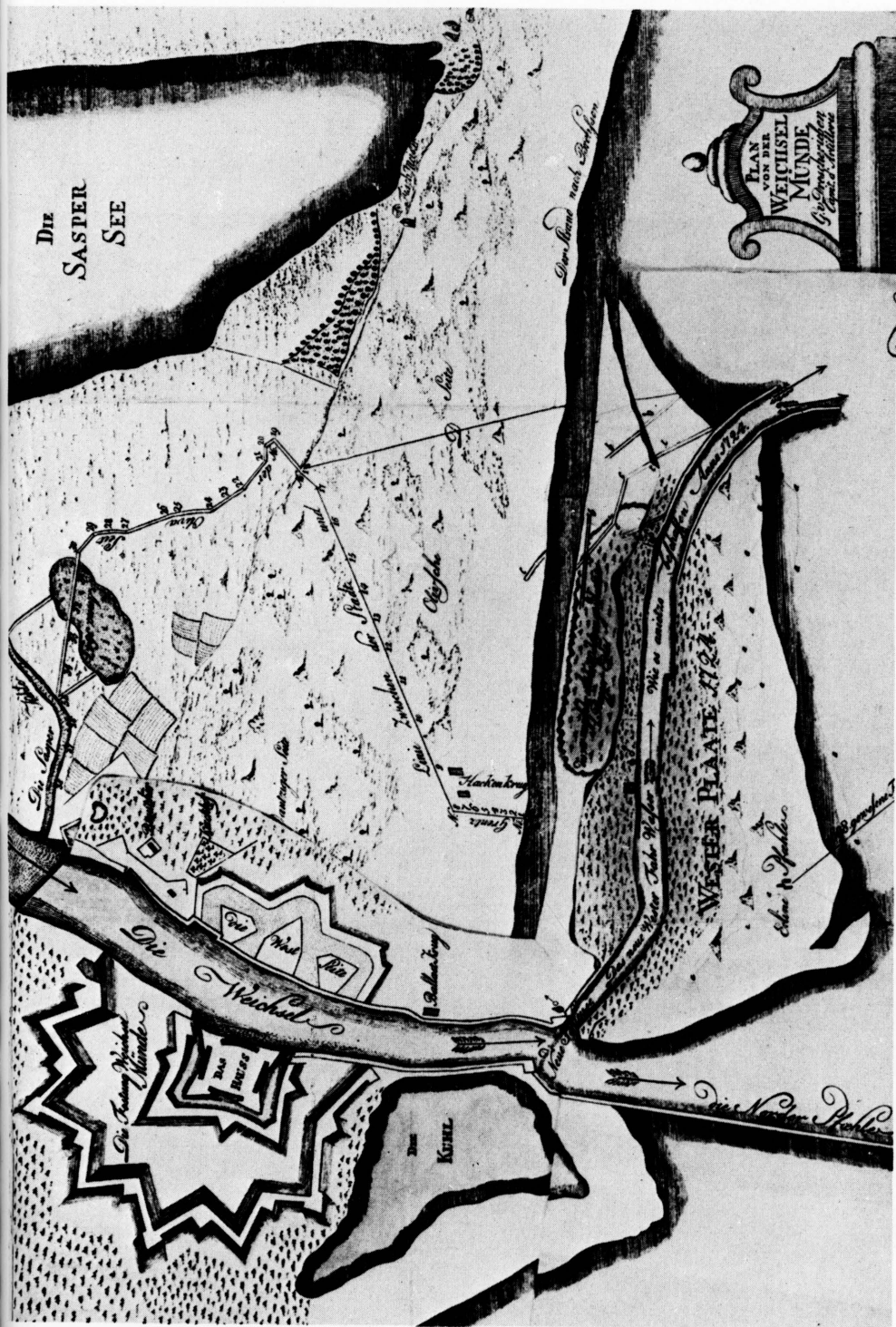
28. Plan Wislujscia,
 1655 (poz. 190)

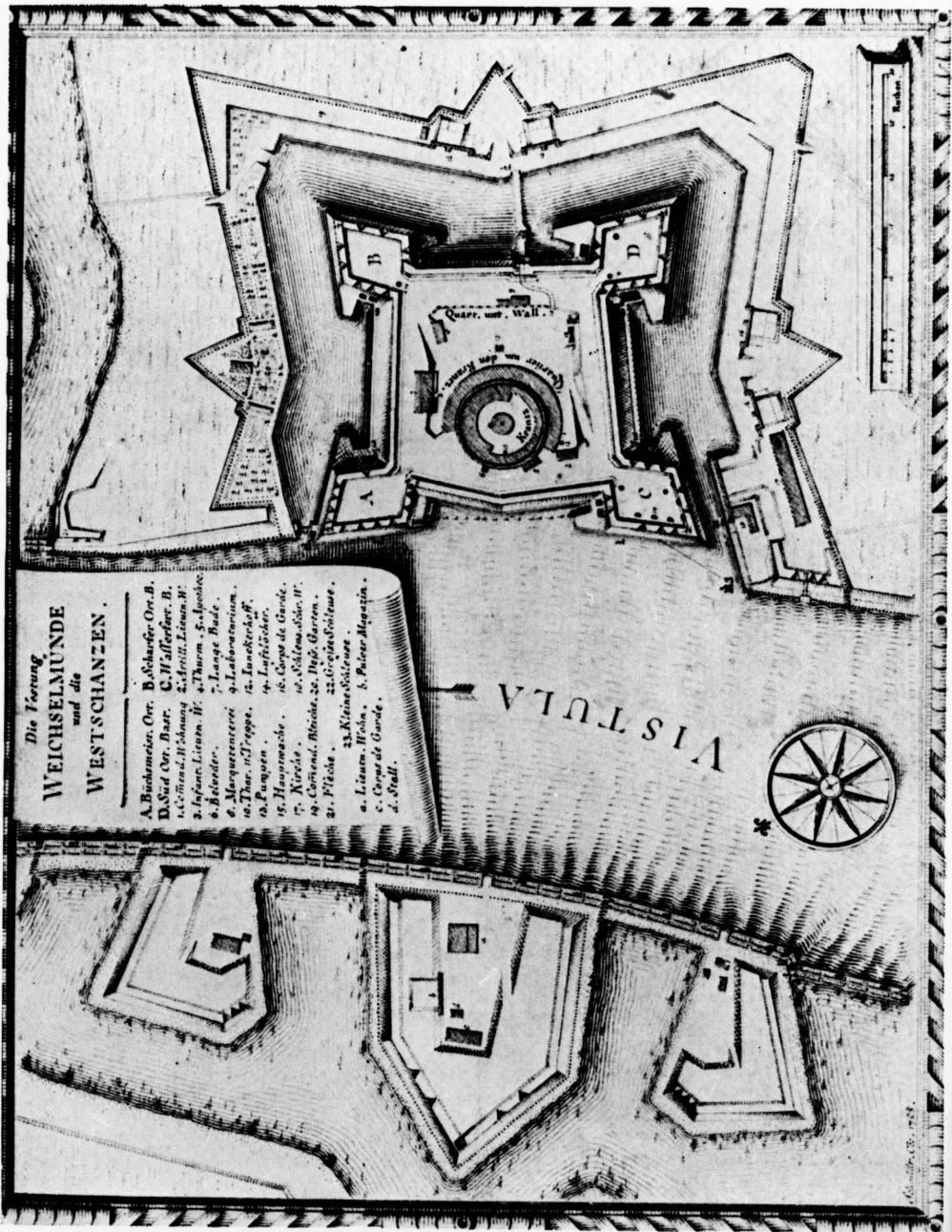
29. Plan Wislujscia,
 1674 (poz. 191)

W 1111

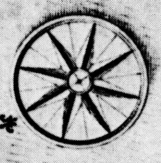
30. Plany zmian ujścia Wisły w latach 1717, 1724 (poz. 193)

**Die Förmig
WEICHELNUNDE
und die
WESTSCHANZEN.**

- A. Rückenschanze, Or. B. Rückenschanze, Or. B.
- D. Süd Or. D. Süd Or. C. H. A. Rückenschanze, B.
- 1. Command. Wohnung 2. H. A. Rückenschanze, B.
- 3. Infanterie. L. 1. Thurm. 5. Spionloch
- 6. B. Rückenschanze. 7. Lange Bude
- 8. B. Rückenschanze. 9. L. Rückenschanze
- 10. Thurm. 11. P. Rückenschanze. 12. L. Rückenschanze
- 13. P. Rückenschanze. 14. L. Rückenschanze
- 15. Hauptwache. 16. Compagnie de Garde.
- 17. Kirche. 18. St. Nikolaus. 19. St. Nikolaus. 20. St. Nikolaus.
- 21. Compagnie de Garde. 22. Compagnie de Garde.
- 23. P. Rückenschanze. 24. P. Rückenschanze.
- a. L. Rückenschanze. b. P. Rückenschanze.
- c. Compagnie de Garde. d. Stall.

VISTULA

31. Plan twierdzy
Wisłoujskie (poz. 197)